

DUHOVNO ŽIVLJENJE

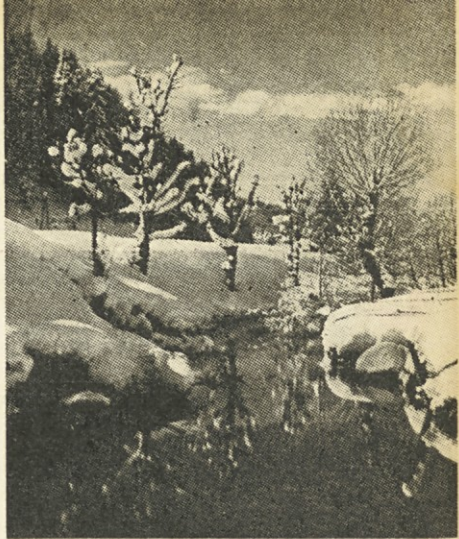
LA VIDA ESPIRITUAL

59961

FEBRUAR 1954

Levo: Pogled na Babo (1966) v bohinjskih gorah — Na desni: Zimska pokrajina — Spodaj: Sv. Jošt nad Kranjem

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

V MARIJINEM LETU 1954

L. XXII.

FEBRUAR

STEV. 2

BLESTEČA KRONA

ENCIKLIKA SVETEGA OČETA PAPEŽA PIJA XII., S KATERO RAZGLAŠA
JUBILEJNO MARIJINO LETO ZA STOLETNICO PROGLAŠENJA VERSKE
RESNICE O BREZMADEŽNEM SPOČETJU

PO ŠPANSKEM PREVODU PRIREDIL ALOJZIJ KOŠMERLJ

II.

NAMEN PRAZNOVANJA STOLETNI-
CE: ŽIVLJENJE PO VZORU MARIJE

Potrebno je, da praznovanje stoletnice ne le na novo podžge v vseh dušah katoliško vero in gorečo pobožnost do Device Matere božje, marveč da tudi doseže, da postane življenje kristjanov čim bolj podobno vzorni podobi presvete Device. Kakor namreč vse matere občutijo najslajše veselje, kadar v obrazu svojih otrok opazijo izrazito podobnost svojih lastnih potez, tako tudi naša presladka Mati Marija, ko gleda otroke,

ki jih je pod križem prejela namesto Svojga, ničesar bolj ne želi in ji nič ni bolj po srcu, kot če vidi poteze in kreposti svoje duše obnovljene v njihovih mislih, besedah in dejanjih.

Da pa pobožnost ni le svetla beseda ali nekakšna goljufiva oblika vere, ali le slabotno in bežno čustvo trenutka, marveč da je iskrena in učinkovita, nas mora vse in vsakega posameznika, sorazmerno našemu stanu, priganjati k dosegu kreposti. In mora nas najprej vse vzpodbujati, da ohranimo tako nedolžnost in neomadeževanost življenja,

Naša naslovna stran nam prikazuje notranjost božjepotne cerkve na Ptujski gori (iz začetka 15. stoletja). Na strani 93 pričujoče številke nam Marjan Marolt in dr. Jože Krivec popisujeta zgodovino in lepoto omenjene božje poti, ki je ena najpomembnejših na slovenskem Štajerskem

da se bomo bali ali ogibali vsakega grešnega madeža, tudi najmanjšega, ko praznujemo spomin ravno one skrivnosti presvete Device, po kateri je bilo njeno Spočetje brez greha in prosto vsakega izvirnega madeža.

MARIJA KAŽE VSEM NA JEZUSA IN VABI K NJEMU

Zdi se nam, da se preblazena Devica Marija v vsem svojem življenju — tako v svojih radostih, ki so v njej vzbujale mila čustva, kot v svojih stiskah in krutih bolečinah, po katerih je postala Kraljica mučencev — nikdar ni niti najmanj oddaljila od zapovedi in zgledov svojega božjega Sina. Zdi se nam, tako pravimo, da vsakemu od nas ponavlja one besede, ki jih je govorila služabnikom na ženitnici v Kani, kakor bi prav s prstom pokazala na Jezusa Kristusa: „Karkoli vam poreče, storite“ (Jan 2, 5). Isti opomin, uporablja joč ga seveda v širšem pomenu, se zdi da danes nam vsem ponavlja, ko je vendar popolnoma jasno, da je korenina vseh nesreč, ki tako trdo in silno stiskajo ljudi in pretresajo ljudstva, predvsem v tem, ker so neredki „zapustili Njega, ki je vir žive vode in so si izkopali vodnjake, vodnjake predrte, ki ne morejo držati vode“ (Jer 2, 13); zapustili so edinega, ki je „pot, resnica in življenje“ (Jan 14, 6). Če se je torej zašlo v zmoto, se je treba vrniti na pravo pot; če so temine zavile duhove v zmoto, jih je treba čim preje prignati z lučjo Resnice; če se je smrt, ona resnična smrt, polastila duš, se je treba z vso skrbnostjo in naglico na novo približati življenju; govorimo o onem nebeškem življenju, ki ne pozna zatona, ker izhaja od Jezusa Kristusa, kateremu zaupno in zvesto sledč v tem umrljivem izgnanstvu, se bomo z Njim neprenehoma radovali v večnosti. To nas uči in k temu nas vzpodbuja Devica

Marija, presladka naša Mati, ki nas resnično ljubi z iskreno ljubeznijo, bolj kot vse matere na zemlji.

BREZ SPREOBRNENJA H KRISTUSU NI UREJENEGA ŽIVLJENJA

Teh vzpodbud in povabil, s katerimi opominjamo vse, naj se vrnejo h Kristusu in naj se skrbno in učinkovito ravna po njegovih zapovedih, so, kakor dobro veste, častiti bratje, ljudje naših dni nad vse potrebni, kajti mnogo jih je, ki se prizadevajo, da bi iztrgali iz duš korenino katoliške vere, bodisi z zviti in prikritimi zalezovanji, bodisi tudi s tako odkrito in trdo-vratno predrznostjo, kakor da bi jih bilo treba smatrati za slavo te dobe napredka in sijaja. Vendar je očitno, da ne bodo nič več veljali zakoni in ne bo nobene veljave imela oblast, ako se zapusti sveta vera in se zavrne volja božja, ki določa dobro in slabo; poleg tega je naravno, da bodo ljudje, potem ko bodo ti zmotni nauki zatrli vsake upanje in hrepenenje po nesmrtnih dobrinah, sami od sebe in brez vsake umerjenosti ter s pohlepom zahlepele po zemskih dobrinah, si zaželeli s silno željnostjo tujih stvari in si jih bodo včasih tudi s silo prisvojili, vselej, ko se jim bo za to ponudila priložnost in možnost. Tako se rodijo med državljani sovraštva in zavisti, nesloge in spori; tako nastajajo neredi zasebnega in javnega življenja; tako se malo po malo izpodkopavajo sami temelji države, ki jih ne bo mogla vzdržati in okrepiti veljava državnih zakonov in oblastnikov; tako se končno na vseh straneh kvarijo dobre nрави s slabimi predstavami, knjigami, časopisi in celo z zločini.

POTREBNA JE NADNARAVNA POMOČ

Seveda ne zanikamo, da morejo v tem oni, ki vladajo ljudstva, veliko storiti.

riti; vendar je treba za ozdravljenje teh silnih nadlog iskati temeljitejših zdravil, treba je na pomoč poklicati silo, ki je višja od človeške, ki bo razsvetlila duhove z nebeško lučjo, ki bo prodrla v duše same, jih bo obnovila z božjo milostjo in jih bo s svojim vplivom napravila boljše.

Samo tedaj moremo upati, da bodo na vseh straneh zacvetele krščanske naravi; da se bodo v čim večji možnosti utrdila ona resnična načela, na katerih so utemeljeni narodi; da bo med družabnimi razredi zavladalo medsebojno pravično in iskreno vrenotenje stvari, v zvezi s pravičnostjo in ljubeznijo; da se bodo pogasila sovraštva, kojih semena so klice novih nesreč in ki čisto ženejo razdražene duhove celo k preli-vanju človeške krvi in da se bodo končno ublažili in umirili spori, ki obstojajo med višjimi in nižjimi razredi družbe ter se bodo s pravično mero določile postavne pravice obeh strani, da bodo tako po skupnem soglasju in v dolžnem spoštovanju v miru skupaj živeli v korist splošnosti.

Očitno je, da more samo krščanska postava, ki nas Devica Marija, Mati božja, vzpodbuja k njenemu radovoljnemu in skrbnemu izpolnjevanju, doseči v polni in zanesljivi meri vse te stvari, pod pogojem seveda, da se izvede v dejanskem življenju.

MARIJINO LETO — UKAZANO ZA VES SVET

(8. XII. 1953—8. XII. 1954)

Ko vse to po pameti premišljujemo, vabimo vsakega izmed vas, častiti bratje, s tem okrožnim pismom, da po svoji službi, ki jo vršite, vzpodbudite ljudstvo in duhovščino, ki sta vam zaupana, naj obhajamo Marijino leto, ki ga ukazujemo, obhajati po vsem svetu, od prihodnjega meseca decembra do istega meseca v prihodnjem letu, povodom prve

stoletnice onega dne, v katerem je Devica Marija, Mati božja, ob veselju vsega krščanskega ljudstva zažarela v sijaju novega biserja, ki jo je, kot smo rekli, naš prednik nesmrtnega spomina Pij IX. slovesno potrdil, proglasil in razglasil kot popolnoma čisto vsakega izvirnega madeža. In popolnoma zaupamo, da bo to marijansko praznovanje moglo dati one tako zaželeno in zveličavne sadove, ki jih vsi s silnim hrepenenjem pričakujemo.

PROGRAM PRAZNOVANJA MARIJINEGA LETA

a) govori in konference o Brezmadežnem Spočetju D. M.

Da bi se to lahko in uspešneje doseglo, želim, da se po vseh škofijah ob priložnosti priredijo govori in konference, po katerih naj duše ta člen krščanskega nauka temeljito in jasno spoznajo, da se bo tako pomnožila vera krščanskega ljudstva, da se bo vžgala vsak dan večja ljubezen do Device Matere božje in da bodo v tem vsi naši priložnost, veselo in pripravljeno slediti stopinjam naše nebeske Matere.

b) vztrajno češčenje Matere božje in naše po njenih cerkvah

In ker je v vseh mestih, trgih in vaseh, v katerih cvete krščanska vera, kakšna kapela ali vsaj kak oltar, na katerem se izpostavlja podoba prečiste Device v ljudsko češčenje, želimo, častiti bratje, da se tam neprenehoma zbira množice vernikov in ne le zasebno ampak tudi javno, v skupnem klicu in kot ena sama duša dvigajo svoje prošnje k naši najslajši Materi.

c) Skupna romanja v slovita Marijina svetišča

Kjer pa je — kot je to slučaj v skoraj vseh škofijah — kako svetišče, v katerem se Devica Mati božja s posebno

pobožnostjo časti, tja naj ob določenih dnevih leta hitijo pobožne množice romarjev v javnih in vzpodbudnih manifestacijah skupne vere in skupne ljubezni do presvete Device.

č) Posebno češčenje Brezmadežne v Lurdu

Ne dvomimo, da se bo to na prav poseben način uresničilo v lurški votlini, kjer se s tako gorečo pobožnostjo časti preblazna Devica Marija, spočeta brez grešnega madeža. Vsem pa naj sveti naprej s svojim zgledom to slavno rimsko mesto, ki že od prvih časov krščanstva s posebnim češčenjem slavi svojo nebeško Mater in Zavetnico. Je tu, kot vsi vedo, ne malo cerkva, v katerih je Ona izpostavljena češčenju Rimljanov, prva med vsemi pa je liberianska bazilika (Maria Maggiore, op. prev.), v kateri še vedno blesti mozaik, postavljen po našem predniku pobožnega spomina Sikstu III., sloviti spomenik božjega materinstva Device Marije; v tej cerkvi se tudi dobrohotno smehlja podoba Rešiteljice rimskega ljudstva. Tja naj torej pred vsem hite verniki molit in naj pred to sveto podobo razkrivajo svoje pobožne želje, proseč v prvi vrsti, da bi to mesto, ki je središče katoliškega sveta, bilo za vse tudi učitelj vere, pobožnosti in svetosti. Vam, Rimljani, govorimo z besedami našega prednika svetega spomina Leona Velikega: „če mora vsa Cerkev, raztresena po vesoljnem svetu, procvitati v vsakovrstnih krepostih, morate vi drugim narodom prednjačiti s sadovi svoje pobožnosti, zakaj utrjeni na samem temelju apostolske Skale, ste bili odrešeni z vsemi drugimi po Jezusu Kristusu, poučeni pa pred drugimi po blaženem apostolu Petru.“

SKUPNE PROŠNJE K MARIJI

a) za posvečenje vseh

Mnogo je stvari, ki je potrebno, da

jih v sedanjih okoliščinah vsi priporočajo varstvu preblazene Device, njeni zaščitni in njeni preseči moči. Naj prosijo najprej, da bi vsakteri, kakor smo rekli, s pomočjo milosti svoje nravi vsak dan bolj priličil krščanskim zapovedim, zakaj „vera brez del je mrtva“ (prim Jak 2, 20, 26) in nihče ne more, kot bi bilo primerno, ničesar storiti za javni blagor, če preje ni sam vzor kreposti za druge.

b) za mladino

Prosijo naj s stanovitno vztrajnostjo, da bi pogumna in brhka mladina rastle čista in nedotaknjena, da ne bi dopustila, da bi se bujni cvet njene dobe okužil z ozračjem tega pokvarjenega sveta in ocvetel v grehih; da bi svoje nebrzdane želje in svojo viharo v nemo obvladala s pravično zdržnostjo, da bi se varovala vsake zasede in se ne bi obračala k škodljivim in nespodobnim stvarim, marveč se dvigala k vsemu, kar je lepo, sveto, ljubeznivo in vzvišeno.

c) za odrasle in za družine

Naj prosijo vsi v svojih molitvah, da bi se moška in zrela starost posebej odlikovala po svoji krščanski dobroti in srčnosti; da bi domače ognjišče blestelo v neomadeževani veri in poganjalo cvet svetega in prav vzgojenega potomstva ter se krepilo po medsebojni slogi in pomoči.

č) za stare ljudi

Prosijo naj končno, da bi se stari ljudje veselili sadov poštenega življenja na tak način, da bi se jim ob zaključku njihove zemske poti ne bilo treba ničesar bati in bi se ne mučili z nikakšnimi očitki in tesnobami vesti, da bi se jim tudi ničesar ne bilo treba sramovati, ampak da bi se čutili mirne, ker bodo v kratkem prejeli plačilo za svoje dolgotrajno delo.

d) za vse trpeče in stiskane

Naj prosijo poleg tega v svojih molitvah Mater božjo kruha lačnim, pravico zatiranim, domovino izgnancem, prijetno zavetje brezdomcem, dolžno svobodo onim, ki so bili krivično vrženi v ječo ali v koncentracijska taborišča; tako zaželeni povratek v domovino vsem onim, ki so po preteku toliko let od konca zadnje vojne, še vedno v ujetništvu in na tihem jočejo in vzdihujejo; za one, ki so slepi na telesu in duši, veselje blesteče luči; in da bi med vse one, ki so razdvojeni po sovrastvu, zavisti in neslogi, s svojimi molitvami izprosili bratsko ljubezen, duhovno slogo in oni plodonosni mir, ki temelji na resnici, pravici in medsebojni edinosti.

e) za svobodo svete Cerkve

Prav posebno želimo, častiti bratje, da bi se v gorečih molitvah, ki se bodo v obhajanju bližnjega Marijinega leta dvigale k Bogu, ponižno prošle, da bi se pod varstvom Matere božje Odrešenika in presladke Matere naše katoliška Cerkve končno na vseh svojih krajih mogla veseliti svobode, ki ji po pravici gre in ki je, kot to zgodovina veličastno uči, vedno služila blagru ljudstev, nikdar pa bila v njihovo škodo, je vedno utrjevala edinstvo med državljani, narodi in ljudstvi, nikdar pa duhov ni razdvajala.

Vsi poznajo bridkosti, v katerih Cerkve po nekaterih krajih živi, kakor tudi laži, obrekovanja in nasilja, s katerimi je mučena; vsi vedo, kako so v nekaterih pokrajinah posvečeni pastirji žalostno razkropljeni ali brez pravičnega vzroka v ječah zaprti, ali tako ovirani, da jim je nemogoče svobodno vršiti svojo službo, kakor je to potrebno, vsi tudi končno vedo, kako na teh krajih ni mogoče imeti lastnih šol, niti učiti, braniti in širiti krščanskega nauka po

tisku, niti vzgajati, kot bi bilo potrebno, mladine po svojih naukih. Vse vzpodbude, ki smo jih v tej zadevi naslovili na vas več kot enkrat in vselej kadar je prilika tako nanesla, zdaj z največjo skrbjo po tem okrožnem pismu vnovič ponavljamo. Popolnoma zaupamo, da se bodo v vsem tem Marijinem letu na vseh krajih dvigale prošnje k premogočni Devici božji Materi, po katerih se bo doseglo z njeno dejansko in močno zaščito, da bodo svete pravice, ki pristojajo Cerkvi in ki jih zahteva spoštovanje do civilizacije in človeške svobode po vseh javno in iskreno priznane, v splošno korist in v porast skupne sloge.

SVETI OČE ONIM, KI TRPE PREGANJANJE ZARADI VERE

Želimo, da ta naša beseda, ki nam jo narekuje goreče čustvo ljubezni, pride najprej do onih, ki obvezani k molku in obdani od vsakovrstnih zased, z žalostno dušo gledajo svojo krščansko občino užaloščeno, prestrašeno in oropano vsake človeške pomoči. Naj tudi ti naši nad vse ljubljeni bratje in sinovi, najtesneje združeni z nami in z vsemi ostalimi verniki, uveljavijo pred Očetom usmiljenja in Bogom vse tolažbe (prim. II Kor 1, 3) najmočnejšo priprošnjo Device Matere božje in Matere naše in jo prosijo pomoči iz nebes in tolažbe z višave; z močmi in nezlomljivim duhom stanovitno vztrajajoči v veri svojih prednikov naj si vzamejo v tem težkem stanju kot znak krščanske srčnosti sledeči rek svetega Bernarda: „Pokoncu ostanemo in, če bo treba, se bomo do smrti borili za Cerkve, našo Mater, z orožjem, ki nam je na razpolago: ne s ščiti in meči, ampak s solzami in prošnjami do Gospoda.“

BRATOM V RAZKOLU, KI ŠE VEDNO ČASTE BREZMADEŽNO DEVICO

Prav tako vabimo tudi one, ki so lo-

čeni od nas po starem razkolu in ki jih po drugi strani z očetovsko ljubeznijo ljubimo, naj s2 složno pridružijo tem molitvam in prošnjam, saj dobro vemo, da čutijo največje spoštovanje do svete Matere Jezusa Kristusa in praznujejo njeno Brezmadežno Sročetje. Naj vidi preblazena Devica Marija, da vsi oni, ki se s ponosom imenujejo kristjani, združeni vsaj po vezeh ljubezni, obračajo k Njej svoje proseče oči, svoje duše in svoje molitve, proseč jo one luči, ki razsvetljuje duha z lučjo od zgoraj in one edinosti, po kateri se končno oblikuje in hlev in en Pastir (prim. Jan 10, 16).

Z MOLITVIJO NAJ SE DRUŽI POKORA

Tem skupnim prošnjam naj se odajajo pobožna dela spokornosti, zakaj ljubezen do molitve stori, „da je duša močnejša, se opogumi tudi za težke stvari in se dviga k nebeškim, spokornost pa doseže, da obdržimo oblast nad samim seboj, zlasti nad svojim telesom, ki je radi posledic prvega greha največji sovražnik razuma in evangelijske postave. Obe ti dve kreposti sta, kot je jasno videti, tesno povezani med seboj, se medsebojno podpirata in stremita k istemu cilju, ki je: odvrniti človeka, rojenega za nebesa, od minljivih stvari in ga privedi do skoraj nebeškega občevanja z Bogom“ (Leon XIII, enc. Oc-tobri mense od 22. 9. 1891).

PROŠNJE K MARIJI ZA MIR V SVETU

In kar nad dušami in nad narodi še ni zablestel trden, iskren in ustaljen mir, naj se zato potrudijo vsi, da ga s svojimi pobožnimi prošnjami popolnoma in srečno dosežejo in utrdijo, da bo tako preblazena Devica, kakor je enkrat rodila Kneza miru (prim. Iz 9, 6), zdaj tudi s svojo prošnjo in s svojim

varstvom združila v prijateljski slogi ljudi, ki se morajo le v tem slučaju veseliti onega mirnega blagostanja, ki ga je v tem umrljivem življenju mogoče doseči, ako niso med seboj ločeni po zavistih, žalostno raztrgani po neslogah in gnani k medsebojni borbi z grežečimi in strašnimi naklepi, marveč če si v bratski edinosti dajejo medsebojni poljub miru, ki je „mirna svoboda“ (Cf. Fil II) in ki pod vodstvom pravičnosti in s pomočjo ljubezni tvori, kot je primerno, iz raznih družabnih razredov ter iz različnih narodov in ljudstev eno samo složno družino.

SKUPNE ŽELJE VSEH DOBRIH

Naj božji Zveličar po pomoči in posredovanju svoje preblage Matere blagohotno stori, da se bodo na najboljše, najbrše in najpopolnejši način uresničile vse te naše nad vse goreče želje, s katerimi bodo po našem popolnem zaupanju z veseljem soglašale tudi želje ne samo naših sinov, ampak tudi želje vseh onih, ki se s trudom prizadevajo za krščansko civilizacijo in napredek človeštva.

APOSTOLSKI BLAGOSLOV

Medtem naj bo za poročstvo božjih milosti in za pričo naše očetovske ljubezni apostolski blagoslov, ki ga z vsem veseljem v Gospodu podeljujemo vsem in vsakteremu izmed vas, častiti bratje, pravtako na tudi vaši duhovščini in vašemu ljudstvu.

Dano v Rimu, pri Svetem Petru, dne osmega septembra, na praznik Rojstva preblazene Device Marije, v letu 1953, p. t najstem našega papeževanja.

PAPEŽ PIJ XII.

Sv. oče je sprejel člane Zveze katoliških juristov v Italiji, ki so na posebnem kongresu več dni razpravljali o temi: „Narod in mednarodna skupnost“.

Ko so v USA ustoličevali predsednika Eisenhowerja, so ga vprašali, katero pesem naj zapoje, je dejal: „Zapojte ‘Lead my kindly light’.“ Zanimivo je, da je pesem zložil velik asket, kardinal John Henry Newman (1801—1890), ko je bil še protestant, a se je že nagibal h katolicizmu. Vzgojen v anglikanski protestantski cerkvi se je, potem ko je postal univerzitetni pridigar v Oxfordu, vrnil v naročje katoliške Cerkve, postal duhovnik in kardinal. Katoliški cerkveni leksikon ga imenuje največjega religioznega misleca 19. stoletja. Toda Newman ni bil samo velik učenjak in otroško ponižen molilec, ampak tudi pesnik. Pesem, ki jo objavljamo, ne slovi le med katoličani, temveč ima odlično mesto v angleški literaturi sploh.

V O D I M E!

LEAD MY KINDLY LIGHT

Vodi me, o blaga luč, skozi temó,
 ki me obdaja, vodi me navzgor!
 Dolga je noč, jaz pa sem daleč, daleč
 od domovine — vodi me navzgor!
 Usmerjaj mojo pot — čeprav ne vidim dalje,
 naj vidim vsaj le vsak korak ...

Nekoč Te nisem klical, nisem prosil,
 da bi me vodil; sam sem stopal.
 Sam sebi luč, sem hotel kljubovati
 vsem breznom, sam sem si določal pot.
 Prevzeten sem izbiral sam svoj cilj — in sedaj,
 sedaj Te prosim, da pozabiš ta moj blod.

Saj si me vedno ščitil, nikdar ne zapustil;
 tudi poslej me bodeš spremljal prek močvar,
 mimo čeri, dokler ne mine noč in ne napoči
 jutranji svit, ko me pozdravijo angeli.
 Saj sem jih vedno ljubil — le za hip pozabil
 na Tvoje svetle sle sem prošlo noč!

A. Koželj: Čučkanje

Naše šege na domačih tleh

JOŽA KMETOV

Mesec februar je najkrajši mesec v letu. Ob navadnih letih ima 28, ob prestopnih pa 29 dni. Prestopno leto je vsako četrto leto. Leto je dolgo 365 dni in 6 ur. Teh šest ur znese v štirih letih en dan, ki se doda mesecu februarju, ki je najkrajši. Taka ureditev leta je iz časa rimskega cesarja Julija Cezarja. Takrat se je namreč leto končalo s februarjem in ker je manjkalo do 365 dni le še 28 dni, je postal februar najkrajši mesec v letu. Tudi potem, ko so začeli leto s 1. januarjem, je februar ohranil svojo značilnost.

Ko govorimo o šegah in navaadah na domačih tleh v zvezi s cerkvenim letom in letnimi časi, moramo v mesecu februarju omeniti svečnico, sv. Blaža in blaženo Lihardo ali Hildegardo. V ta mesec pade tudi prehod iz božične v velikonočno dobo cerkvenega leta. Zato tudi o tem nekaj besed.

SVEČNICA

2. februarja obhajamo ta praznik. Ni cerkveno zapovedan, vendar ga naše ljudstvo že od nekdaj obhaja kakor zapovedane praznike.

Je praznik luči in ta luč je Kristus. Štirideset dni po rojstvu je Marija nesla Jezusa v tempelj, kjer ga je darovala Bogu in sebe obredno očistila. Zato je svečnica praznik darovanja Jezusovega v templju in Marijinega očiščevanja, ime pa ima od tod, ker se na ta dan izvrši v cerkvah obred blagoslova sveč.

Ko sv. Anzelm razlaga simboličen pomen sveče, loči tri stvari: vosek, stenski plamen. Vosek, delo nedolžnih in pridnih čebelic, pomeni prečisto Jezusovo telo; stenski, ki je v sredi, pomeni Jezusovo dušo; plamen, ki sveti na zunanost, pa je njegovo božanstvo.

Pri blagoslovu sveč prosi Cerkev, da bi bile te sveče ljudem v dušno in telesno korist.

Verniki naj bi na ta praznik sebe Bogu darovali! Kakor prižgana sveča samo sebe použiva in se daruje v božjo čast, tako naj bi tudi mi vedno le Bogu v čast živeli in se le zanj žrtvovali!

Prižgana sveča razsvetljuje temo. Tukaj pomeni Kristusa, ki s svojim svetim naukom sveti v duhovno temo v svetu in v naših dušah. Take goreče

sveče moramo biti tudi vsi katoličani in s svojim vsakdanjim življenjem vsak trenutek osvetljevali svoje okolje z naukom Kristusovim.

Na Slovenskem je ta praznik povezan z lepimi običaji. Po nekod hodijo dekleta že teden dni prej „svečnico pet“. V Železni Kaplji na Koroškem je na predvečer procesija otrok s cerkvicami, ki jih naredijo sami iz papirja. V njih gore sveče. Po procesiji jih spuste po vodi. V Škocijanu v Podjuni za svečnico spečijo krape in z njimi obdarujejo reveže, da bi pšenica dobro obrodila.

Lepa slovenska navada je, da gre na ta praznik čim več ljudi v cerkev in nesejo blagoslovit sveče. Storimo to tudi v tujini. Pozanimajmo se, ob kateri uri se v bližnji župnijski cerkvi izvrši blagoslov sveč in se ga udeležimo! Blagoslovljena sveča se doma prižge ob boleznih in ob smrtni uri, ali ob kaki drugi stiski v osebnem ali družinskem življenju.

Marsikje je navada, da matere z gorečo blagoslovljeno svečo pokrižajo otroke. V Benečiji starši z gorečih blagoslovljenih sveč kanejo otrokom na noge. S tem hočejo izraziti željo, naj bi vedno hodili po svetih, blagoslovljenih potih. (Glej sliko na prejšnji strani.)

Kako lepo bi bilo, da bi vsak vernik imel svojo blagoslovljeno svečo, katero drži v njegovem imenu v rokah botri pri krstu, potem jo drži sam pri prvem svetem obhajilu in končno ob smrtni uri!

Naše matere naj bi na svečnico svoje otroke darovale Bogu in prosile v svojih molitvah, da bi Bog katerega od njih izvolil za svojo duhovniško ali redovniško službo!

Lepa je tudi navada, darovati na svečnico sveče cerkvi za službo božjo. Ko mi sami ne moremo v cerkev in se trudimo v potu svojega obraza za vsak-

danji kruh, nas te sveče zastopajo kot častne straže pred tabernakljem in gorijo v božjo čast.

SVETI BLAŽ

Njegov god obhajamo 3. februarja.

Sv. Blaž je umrl kot mučenec okrog leta 316. Je pomočnik v sili, zlasti ob boleznih v grlu. Sinu neke vdove je obtičala v goltancu ribja kost, bil je v nevarnosti, da se bo zadušil, na priprošnjo sv. Blaža pa je bil rešen.

Postal je tudi varuh živine. Legenda pripoveduje, da se je prikazal neki ženi, ko se mu je zahvaljevala za čudežno rešitev svojega živinčeta iz volčjih šap, in ji je obljubil, da bo pri Bogu posredoval za srečo in zdravje vseh, ki bodo v njemu posvečene cerkve prinašali sveče. To glede sveč in čudežno ozdravljenje v grlu so ljudje združili v eno in so kmalu sveči, ki so jo darovali sv. Blažu, pripisovali isto čudežno moč kot svetniku samemu. Spočetka so se ljudje kar sami dotikali vratu in grla s sv. Blažu darovanimi svečami ter pri tem molili za zdravje. Cerkev pa je ta običaj pozneje sprejela v bogoslužje. Začela je na praznik svetnika blagoslavljati sveče in duhovnik sam dene vernikom pod vrat dvojne prižganih sveč v podobi Andrejevega križa in pri tem moli, naj bi jih Bog po priprošnji sv. Blaža, škofa in mučenca, varoval boleznih v grlu in vsakega drugega zla.

Kjer časte sv. Blaža tudi kot zavetnika družine, nese gospodar blaževano blagoslovljeno svečo trikrat okrog vrat živinskega hleva in vsakokrat z njo naredi križ.

Na Vipavskem ga časte tudi kot zavetnika pred burjo, davico in uduho, nekateri pa tudi ob smrtni uri. Ponekod se zatekajo k njemu v sleherni zadevi, o čemer priča ljudski rek: „Sv. Blaž, kaj mi daš?“ To je, daj mi, za kar te prosim!

Verjetno je blagoslov sv. Blaža v na-

**Bl. Liharda in njen sin Alboin,
briksenški škof**

vadi povsod, kjer prebivajo naši rojaki, raztreseni po svetu. Kdor le more, naj gre na ta dan k sv. maši in k „blažanju“, kakor pravijo ponekod na Slovenskem. Komur pa to ni mogoče, pa naj samo prosi svetnika, da bi nas varoval vsega hudega!

BLAŽENA LIHARDA

Umrla je 5. februarja leta 1027.

Znana je zlasti na Koroškem in tam še posebej v Podjuni. Še danes jo nazivajo „mater koroških Slovencev“.

Zakaj?

Njen precej legendaričen življenjepis ve povedati, da je Liharda, imenovana tudi Hildegarda, živela nekaj časa zelo srečno zakonsko življenje z obmejnim koroškim deželnim grofom Alboinom v gradu škrbinju ob Dravi. Ko pa se je mož enkrat dalje časa mudil z doma, jo je hotel zapeljati v greh nje-

gov brat Pero. Pobožna in zvesta žena se mu je odločno uprla. Sklenil se je maščevati. Podkupil je dekle Lupo, ki je Lihardo ob grofovem povratku zadržila, da mu je bila v odsotnosti nezvesta. Mož je verjel in je v nagli jezi zapovedal ženo vreči skozi okno v globino proti Dravi. Služabniki so povelje izvršili. Legenda ve povedati, da so jo prestregli angeli in jo preko Drave prenesli na grad Kamen pri Škocijanu v Podjuni.

Mož je pozneje zvedel za ženino usodo. Spoznal je, da ji je storil veliko krivico in je svoje dejanje tako obžaloval, da je zaradi prelitih solza oslepel. Liharda mu je vse iz srca odpustila, mu v bolezní sama z vso svetniško potrpežljivostjo stregla in končno pri Bogu izprosila vid.

Liharda je ostala do smrti na gradu Kamen, kjer je sezidala bolnišnico in v njej sama stregla bolnikom in revežem. Dolgo let je bilo na njen smrti dan v kamenski cerkvi vsenočno bedenje. Duhovniki so skupno molili oficij. Zjutraj in dopoldne je bilo vsaj šest sv. maš, ena vedno v njeni grobnici pod cerkvijo. Vsak duhovnik je dobil za opravila primerno odškodnino. Ljudje so priromali od vseh strani in so bili vsi dobro pogoščeni. Oni, ki so priromali preko Drave, so imeli preko reke prost prevoz.

V spomin na veliko Lihardino ljubezen do revežev, še danes na dan obletnice njene smrti po sveti maši duhovnik ali cerkveni ključarji dele ljudem tako imenovane Lihardine štručke. Duhovnik jih prej blagoslovi. So to majhni kruhki iz ržene moke in jim ljudje pripisujejo veliko zdravilno moč. Nesejo jih domov, kjer jih dobro hranijo tudi po več let.

župnijo Kamen upravljajo sedaj preč. gospodje salezijanci, begunci iz Ljubljane. Tukaj imajo svojo osrednjo

hišo, odkoder hodijo pomagat in misijonarit po vseh župnijah slovenske Koroške.

Sv. Liharda naj bo našim zakoncem zgled zakonske zvestobe! Zgodba njegovega življenja nas lepo uči, koliko gorja po družinah morejo narediti intrige in grdi jeziki od zunaj. Učimo se pri njej velike ljubezni do revežev in bolnikov! Vsi jo pa prosimo, naj bo res „mati koroških Slovencev“ in naj jim iz nebes pomaga, da bodo mogli v teh težkih razmerah ostati zvesti Bogu in narodu!

PREDPOSTNI ČAS

Začne se v nedeljo 14. februarja, konča pa na pustni torek 2. marca.

Največji praznik cerkvenega leta je velika noč. Nanj se pripravljajmo s štiridesetdanskim postom. Pred tem pa je posebna prehodna doba iz božičnega v velikonočni čas. Je to čas treh predpostnih nedelj: sedemdesetnica, šestdesetnica in petdesetnica.

Liturgična vijolična barva nam pove, da je to že čas pokore. V vsakdanjem življenju pa tega še ni opaziti. Nasprotno, ljudje ta čas pohitijo s porokami in kolinami. Slovenske vasi so polne družinskega in občestvenega veselja. To veselje je večkrat zelo razigrano in norčavo. Za vsem „norenjem“, ki mu podlega ne samo mladina, marveč tudi odrasli svet, se skriva še kaj več kot zgolj mladostna prešernost in lahko-mišljeno izživiljanje na rovaš bližajočega se resnobnega in trdega posta.

O pustu samem bomo pisali v prihodnji številki. Tukaj naj bo povdareno samo še to, da Cerkev dopušča veselje in razigranost, mora pa biti v mejah dostojnosti. Ne sme biti greha. Za marsikatega katoliškega človeka je prav ta čas preizkusni kamen. Tu se vidi, koliko zna kdo iti skozi časno veselje in srečo, ne da bi izgubil večnega. Tukaj se tudi preizkusi, koliko zna kdo držati vajeti svojih strasti v rokah.

Amlach pri Lienzu na Vzhodnem Tirolskem, kjer živi narodni delegat dr. Jože Jagodic

TRES FIESTAS SIGNIFICATIVAS

El mes de febrero lleva en Eslovenia todavía todas las características del invierno, aunque en las partes aluminadas por el sol ya se asoman las primeras flores primaverales.

El mes de febrero no tiene fiestas religiosas de importancia. Generalmente a los fines del mes empieza el tiempo de cuaresma, procedido de los días de carnaval.

El día dos de febrero se cumplen cuarenta días desde el nacimiento del Niño Jesús. La iglesia recuerda en ese día la presentación de Jesús en el templo hecha por sus padres María y José. La fiesta lleva el nombre „La Candelaria“ el nombre que tiene su origen en las palabras del anciano Simeón, dirigidas a la Virgen María: „Vieron mis ojos tu salvación, luz para que vean los gentiles y gloria de tu pueblo Israel“ (Lk 2, 30—31). Jesús es luz y por tanto se bendicen en el día de la fiesta velas (en el latín candela — vela) como símbolo de Jesús que ilumina al orbe entero con su doctrina, ejemplo y vida.

En Eslovenia el pueblo celebraba hasta lo último la fiesta como día de precepto, aunque hace unos decenios que pertenece a las fiestas suprimidas. Los fieles concurrían a la misa con las velas las cuales el sacerdote bendecía antes de la misa. Las velas bendecidas se guardaban después en casa y se las encendía en los casos de tormentas, enfermedades y muertes de los familiares.

El día siguiente el pueblo esloveno llenaba de nuevo las iglesias para recibir la bendición de San Blas, protector de los que sufren dolencias en la garganta. En el campo los campesinos encomiendan al santo también a sus animales. Por tanto van con la vela bendecida en honor del santo tres veces alrededor del establo y hacen tres veces con la misma ante la puerta la señal de la santa cruz.

El día 5 de febrero recuerda el pueblo esloveno la muerte de la beata Hildegarda, que sufrió mucho por falsas acusaciones, fué rechazada por su propio marido y se dedicó después hasta la muerte a los pobres y enfermos. Murió en el castillo Kamen (Piedra), donde fué también sepultada. Para recordar su gran caridad hacia los menesterosos los sacerdotes todos los años en el día de su muerte reparten entre los fieles „los pancitos de Liharda“. La población les atribuye fuerzas curativas y los guarda durante muchos años.

Este año empieza el tiempo de Cuaresma el día dos de marzo. Tres domingos antes la Iglesia se viste de color morado para advertir a sus fieles que se aproxima el tiempo de la penitencia. El pueblo esloveno pasaba estos tres domingos divirtiéndose, sobre todo la juventud que organizaba juegos y cortejos ruidosos que hacían reír a los grandes y pequeños. Claro está que la Iglesia no es contraria a las diversiones alegres y agitadas. Ella solamente condena las alegrías disolutas que llevan al pecado.

Joé Juck

Zapoved krščanske ljubezni

DR. IGNACIJ LENČEK

„Pravični živi iz vere,“ pravi sv. Pavel. Zato tudi ljubi iz vere: vera ga vodi do popolne ljubezni in ga uči ljubezni. Ljubezen iz krščanske vere je zato krščanska ljubezen. Še prav posebno zasluži to ime, kar nam je Jezus Kristus to ljubezen razodel v vsej njeni globini in nam je sam najpopolnejši vzor ter nagib ljubezni. Obenem jo je postavil svojim učencem za prvo in največjo zapoved.

Ob Kristusovih besedah razmislimo zato, kakšno mora biti naše mišljenje o ljubezni in kakšna naj bo naša ljubezen.

1.

„Katera je največja zapoved v postavi?“ so vprašali nekoč farizeji Jezusa. Odgovoril jim je: „Ljubi Gospoda svojega Boga z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem! To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.“ (Mt 22, 36—39).

Često smo čuli te besede. Smo jih tudi resnično doumeli?

Dobro razumemo, da je prva in največja dolžnost ljubiti Boga. Je najpopolnejše bitje, ki smo od Njega prejeli vse, kar smo in imamo. Zanj smo ustvarjeni, zanj, Njemu torej smo in živimo. K Njemu smo namenjeni in pot do Njega je ljubezen. Tako je ves smisel našega življenja ljubezen do Boga.

Ob drugem pa začudenj obstanemo in strmimo: tej zapovedi ljubezni do Boga je enaka zapoved ljubezni do člo-

veka: ljubezni do raztrganega reveža, ki greš mimo njega, do zoprnega, mor-da res slabega človeka, ki odvrtaš pogled od njega, do tovariša in nadrejenega pri delu, ki do njega čutiš kakor neko tiho sovraštvo, do človeka drugega značaja, drugega mišljenja in drugih nazorov. **Enaka** zapoved: tj. enako nujna, enako važna, enako odločilna. Če je enaka, je tudi, kakor ona, prva. Poleg Boga, ki je smisel tvojega življenja, je Jezus postavil **nekako v isto vrsto človeka**, ki morda za tvoje življenje nič ne pomeni. Govori nam: „To je največja zapoved: Ljubi Boga in ljubi tega človeka tu...!“ Kakor moraš ljubiti Boga, tako moraš ljubiti tudi človeka, vsakega človeka, vse ljudi! Z isto nujnostjo, saj je ta zapoved enaka oni. Ljubezen, ki jo dolguješ človeku, je ista kot ljubezen, ki jo dolguješ Bogu. Bog in bližnji sta v tem **nekako eno in isto**. Enako si jima obvezan v ljubezni.

Če vzamemo to Jezusovo zapoved resno, se nam zazdi kakor nekam pretirana; preveč velika. In vendar je našel še večjo besedo.

Zadnji večer pred svojo smrtjo je bilo. Jezus se je poslavljajal od sveta. Zadnje besede, njegova oporoka. Takrat pove človek najvažnejše in okrog stoječi nikoli ne pozabijo njegovih besedi. In Jezus pravi: „To je moja zapoved, da se ljubite med seboj.“ (Jan 15, 12). Ne govori več o ljubezni do Boga, samo o ljubezni med seboj. Ne več o dveh zapovedih, le o eni: Ljubite se!

Še več. Isti večer je še govoril o tem, kakor da ne bi mogel dovolj poudariti važnosti in pomen ljubezni: „Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj“ (Jan 13, 36). Po tem torej se loči, se spozna, kdo je njegov učenec, kdo je doumel osnovo njegovega življenjskega nauka, kdo mu sledi. Če ljubiš — si Kristusov, — če ne ljubiš, nisi njegov, nisi torej resnično kristjan. To je odločilno. Če nimaš ljubezni, je tudi vse drugo prazno. „In ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa ne bi imel, nisem nič,“ je dejal pozneje sv. Pavel (1 Kor 13, 2). Če pa imaš ljubezen, pa zadostuje. Na ljubezni „stoji vsa postava in preroki“ (Mt 22, 40). „Kdor namreč bližnjega ljubi, je postavo izpolnil,“ piše kratko in jedrnatost sv. Pavel Rimljanom (13, 8). Silne so te besede in jasne. Nič ne moremo na njih spreminjati ali jih kako omiljevati. Naj nam se zdi še tako neverjetno, ljubezen je prvo, ljubezen je edino in vse.

Konkretno je Jezus to resnico potrdil v veličastnem opisu in orisu poslednje sodbe. Pred vsem človeštvom bo vsakdo še enkrat sojen. Značilno in presenetljivo je Kristusovo zasliševanje na ta dan. Po čem nas bo sodil? Kaj bo odločevalo o naši večni usodi? Eni bodo rešeni in vso večnost neskončno srečni. Zakaj? Ker so ljubili! „Lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste prišli k meni“ (Mt 25, 36). Izključno le dela ljubezni do bližnjega. „Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj!“ Zakaj vendar?! Kaj smo storili? „Lačen sem bil in mi niste dali jesti; žejen sem bil in mi niste dali piti; popotnik sem bil in me niste sprejeli; nag sem bil, in me niste oblekli...“ Ljubili niste!

Rešen bo, kdor je ljubil, pogubljen bo, kdor ni ljubil.

Razumemo, kaj pomeni Jezusova ljubezen? Po pravici govorimo o primatu, prvenstvu ljubezni. Kdor je torej Kristusovega duha, mu je ljubezen prvo. Nič ni važnejšega kot ljubezen. Ta obsega vse. Zato si je treba najprej in predvsem prizadevati za ljubezen. Kdor drugače sodi, se moti. Kdor drugače ravna, se vara. Vse drugo je manj važno, je manj: „Največja pa je ljubezen“ (1 Kor 13, 13).

2.

Ob vsem tem se nam vsiljuje vprašanje: zakaj je ljubezen do bližnjega tako velika reč, kako, da je tako važna, nujna, prva? Kakšna je ta krščanska ljubezen do ljudi, da je enaka ljubezni do Boga, da je nekako edina zapoved, ki vključuje vse druge?

Odgovor na ta vprašanja nas vodi do najglobljih resnic naše vere.

Ljubezen do bližnjega je zato tako velika reč, ker je bližnji tako velika stvar.

Človek je po veri — in kristjan ljubi iz vere — velika božja skrivnost. Že vemo, da človek ni samo človek, marveč je po božji dobroti in moči, deležen same božje narave. Ni le človeški otrok, marveč tudi božji otrok. Božje življenje je v njem. V naših žilah se pretaka kri, ki smo jo prejeli od staršev, pa tudi Jezusova kri. Smo zares nekaj božjega, pritegnjeni v krog Boga samega, smo njegovega rodu, iz njegove družine. Otroci božji smo si bratje med seboj.

Če imamo to resnico pred očmi, bomo nekoliko umeli, zakaj je ljubezen do bližnjega nekako v isti vrsti z ljubeznijo do Boga. Če ljubim Boga, ljubim božjo naravo in božje življenje tudi — v človeku. Kdor ljubi Boga, ljubi zato nujno njegovega otroka. Ljubi ga, ker je deležen resnično iste božje narave.

Božje v človeku ljubi, zato ga ljubi **z** isto ljubeznijo kot Boga samega. **Ena** in ista krepost ljubezni zajame oba: Boga in človeka v Njem.

Iz tega pa sledi, da kristjan ljubi bližnjega **zaradi** Boga. Že zato, ker če resnično ljubim Boga, ljubim tudi vse, kar Bog ljubi. Nedopovedljiva pa je božja ljubezen do ljudi; v Njegovem Sreću smo vsi in zato morajo biti tudi vsi ljudje v našem sreću. Še več: kakor ljubim prijateljevega sina, **ker** je nje-gov sin, tako ljubim bližnjega, **ker** je božji otrok. **Boga ljubim v bližnjem in bližnjega v Bogu.** Ni mogoče misliti ene ljubezni brez druge: ni prave ljubezni do Boga, ki ne bi bila obenem ljubezen do bližnjega, in ni krščanske ljubezni do človeka, ki ne bi vključevala ljubezni do Boga, ki je njen nagib in njena moč. **Ista ljubezen je in zato enaka za-poved.** Ljubezen do Boga, ki obstoji v predanosti Bogu, postane predanost bližnjemu zaradi Boga, iz ljubezni do Njega.

Iz tega pojmovanja krščanske lju-bezni pa sledi cela vrsta koristnih misli.

Ljubezen do bližnjega najprej **ne** sloni na naravnem nagnenju do človeka, čeprav tudi to posvečuje. Sloni na razmerju otroštva božjega, **na božji nadnaravni vrednosti človeka, na spošтовanju pred božjo podobo.** „Če namreč ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno za-služenje imate? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In če pozdravljate le svoje brate, kaj delate posebnega? Ali ne de-lajo tega tudi pogani?“ (Mt 5, 46). Zgolj naravni nagibi, vezi prijateljstva in krvi ne zadostujejo torej za krščan-sko ljubezen. Zato tudi ne zadostuje tista ljubezen do bližnjega, ki jo ime-nujejo človečanstvo, humanitarnost in podobno. To je ljubezen do bližnjega brez ozira na Boga. Je tista plemenita dobrohotnost, ki spoštuje človeka in mu pomaga, ker je človek, kakor ti. Ne

meri na božje v človeku, marveč na zgolj človeško. Iz te ljubezni je Bog iz-ključen. Ni ji ne nagib, ne moč. Tudi namen ne, saj teži le za materielnim blagostanjem poedincev in družbe, ne meni pa se za duhovne dobrine. Je neka poganska ljubezen, bistveno različna od krščanske, ki hoče nadomestiti ali tudi izriniti pravo „ljubezen iz vere“ ter se skuša uveljaviti tam in takrat, ko in kjer je vera v Boga mrtva.

Drugič je krščanska ljubezen po svo-ji naravi splošna, to je: **velja vsem lju-dem.** Vse je Kristus odrešil, za vse za-sluzil božje otroštvo, vsi so po njem postali dediči nebes. Reven in bogat, prijazen in surov, ljubezniv in odvra-ten, prijatelj in sovražnik. Tudi slab, propal človek? Saj ni otrok božji! A tudi njemu je božje življenje namenje-no, tudi on je odrešen, tudi on je zmo-žen, da to življenje vsak trenutek prej-me. Bog mu ga želi dati. Ljubi ga in zato ga ljubimo tudi mi.

Krščanska ljubezen tudi **ni** odvisna od menljivih čustev in trenutnih razpo-loženj, ki jih imamo do bližnjega. Sloni na jasnem spoznanju človekove nadna-ravne vrednosti, ki ga čustva ne zabri-šejo. Temu spoznanju pa sledi **volja:** spoštovati bližnjega, hoteti mu dobro, pomagati mu. Da ta volja ne omahuje, ji pomaga božja **zapoved** ljubezni. Ču-stvom in razpoloženjem ni mogoče uka-zovati, volji pa. Zapoved tudi ne zmanj-šuje vrednosti ljubezni: ostane svobod-no dejanje iz ljubezni do Boga, čimbolj pa je ljubezen do Boga iskrena, doži-veta in topla, tem bolj bo tudi ljubezen do bližnjega prevrgla vso našo **notra-njost**, ne le volje.

Krščanska ljubezen motri božje v člo-veku. Zato tudi meri na božje v njem. Predvsem in najprej ji gre za njegove božje dobrine. Najprej **hoče nadnarav-no dobro njegove duše.** To je **prva skrb** krščanske ljubezni. Šele drugotno in v

skladu z dušno koristjo se zavzema tudi, enako iskreno, za njegovo časno dobrobit.

Kdor ljubi bližnjega zaradi Boga, ljubi s tem predvsem Boga. Kdor pa Boga ljubi, spolnjuje njegovo voljo, vse njegove zapovedi. „Kdor ima moje zapovedi in jih spolnjuje, ta je, ki me ljubi“ (Jan 14, 21). Kdor torej ljubi bližnjega, spolnjuje tudi vse druge zapovedi. Tako umemo, da ljubezen do bližnjega vključuje vse drugo in tako „sama zadostuje“. V tem smislu je pisal sv. Pavel: „Zakaj to: Ne prešestvuj, ne ubijaj, ne kradi, ne poželi in če je še kaka druga zapoved, je obseženo v tej besedi: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Ljubezen do bližnjega ne dela hudega. Spolnitev postave je torej ljubezen“ (Rim 13, 9—10). Kdor se torej trudi za ljubezen do bližnjega, se trudi za svojo duhovno rast in popolnost na sploh. Morda bomo zato sojeni po ljubezni do bližnjega, ker je v njej „spolnitev postav“. Merilo naše popolnosti je torej — ljubezen do bližnjega!

Iz tesne povezanosti ljubezni do Boga in ljubezni do bližnjega sledi končno še ena praktična posledica: če raste ena, raste druga, če pada ena, pada druga. Čim bolj ljubiš bližnjega, bolj ljubiš Boga. Če ne ljubiš bližnjega, tudi Boga ne ljubiš. „Ako kdo pravi: Ljubim Boga, pa sovraži svojega brata, je lažnik“ (1 Jan 4, 20). Ljubezen do Boga se dokaže z ljubeznijo do bližnjega: „Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti božja ljubezen v njem? Ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici“ (1 Jan 3, 17). Boga ne vidimo, bližnjega, božjo podobo, vidimo. „Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, kako more ljubiti Boga, ki ga ne vidi?“ (1 Jan 4, 20). Apostol Janez hoče reči: Kako moremo verjeti, da kdo

ljubi Boga, če ne ljubi bližnjega; gre za isto ljubezen in lažje je ljubiti človeka, ki ga vidiš, kot Boga, ki ga ne vidiš. Če lažjega ne stori, tudi težjega ne bo storil. Iz tega poudarjanja ljubezni do bližnjega kot merila in dokaza ljubezni do Boga, moremo presoditi, koliko zares ljubimo Boga.

Iz teh kratkih opazk se nam odpira vedno bolj pogled na resnost vprašanja: kako je z mojo ljubeznijo do bližnjega? To vprašanje se spremeni v drugo: kako je z mojo ljubeznijo do Boga? Kako je z mojim krščanstvom? Kako je z mojo notranjo popolnostjo? Z eno besedo: kako je z menoj?

3.

Jezus je nekoč dejal: „Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil“ (Jan 13, 34). Kakor On' nas! Res, ob njegovem zgledu ljubezni šele prav in praktično vidimo, kaj njegove besede o ljubezni menijo. Saj ne gre v prvi vrsti za nauk o ljubezni, marveč za življenje ljubezni. Jezus nam je dejavno pokazal najvišjo podobo ljubezni do bližnjega. Neizčrpni so zakladi, ki nam jih evangeliji nudijo v razmišljanje in posnemanje. Vsaka stran evangelija nam glasno in prepričljivo govori o „dobroti in ljudomilosti“ našega Gospoda. Ne gre mimo nobene duhovne in telesne stiske, ne da bi pomagal. Kdor se v veri in zaupanju obrne nanj, najde pomoč in tolažbo. Svojo božjo čudodelno moč stavlja v službo grešnikom in cestničarjem, revežem in bolnikom. Vsemu na čelu je skrb za njihove duše. „Nalomljenega trsta ni prelomil in tlečega stenja ni ugasnil“ (Mt 12, 20). „Množice so se zasmilile, ker so bile izmučene in razkropljene kakor ovce, ki nimajo pastirja“ (Mt 9, 36). Žaloval je z vdovo in ji obudil edinega sina (Lk 7, 11). Jokal je ob umrlem prijatelju in ga poklical iz groba (Jan 11, 33). Bil je vesel z veselimi in raje je dopustil,

da so ga imeli za „požrešneža in pijanca, prijatelja cestinarjev in grešnikov“ (Lk 7, 34), kakor pa da bi odklonil, če so ga vabili v svoje domove. Vse življenje na zemlji je bilo v službi ljubezni. Treba je brati evangelije le pod tem vidikom in povsod se nam odkriva neutrudljiva dobrot. Do smrti. Tudi ta je samo ljubezen. „Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo dá življenje za svoje prijatelje“ (Jan 15, 13). Tudi to največjo ljubezen nam je izkazal. Še umirajoč je molil za svoje sovražnike: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“ (Lk 23, 34). Z besedami ljubezni je dopolnil daritev ljubezni. „Če nas je Bog tako ljubil, smo tudi mi dolžni ljubiti drug drugega“ (1 Jan 4, 10).

In to je nov nagib naše krščanske ljubezni: posnemanje Gospoda. Saj je to naša pot: hoja za Kristusom. To pa je: hoja ljubezni, življenje iz ljubezni do bližnjega. In spet tu se ljubezen do bližnjega in ljubezen do Gospoda zlijeta

v eno. Če ljubimo bližnjega, ljubimo s tem Kristusa. Sam je to izrecno povedal. V govoru o poslednji sodbi ni dejal: „Nekdo je bil lačen, in ste mu dali jesti...“ marveč: „Lačen sem bil,“ jaz, Kristus. Začuden ga bodo spraševali: „Kdaj smo te videli lačnega, žejnega...?“ Odgovoril jim bo: „Resnično, povem vam: kar ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25, 40). Svojemu Gospodu vračamo ljubezen v njegovih bratih. Najmanjših bratih. To je ljubezen do Njega, ki jo želi od nas.

Malo in raztrešeno sem povedal tega, kar bi o krščanski ljubezni do bližnjega mogel in moral povedati. A bi bilo preveč. Je vse. A že to malo je veliko za nas, ki se učimo ljubezni, Le da bi to dobro premislili in si globoko vtisnili v srce in — življenje.

„Ako se med seboj ljubimo, je Bog v nas in je njegova ljubezen v nas popolna“ (2 Jan 4, 12).

Prvič v zgodovini katoliške Cerkve trije njeni kardinali istočasno trpijo radi svoje neomajne zvestobe katoliškim načelom nasilje, ječo in pomanjkanje. Slika nam prikazuje vse tri žrtve komunističnega terorja: Na levi je Štefan Wyszyński, nadškof iz Gnjezna in Varšave (Poljska); v sredi vidimo Józefa Mindszenty, nadškofa iz Ezstergona (Madžarska); na desni pa je Alojzije Stepinac, nadškof zagrebški

LJUBEZEN REŠUJE

Ljudje so polagoma odšli iz hiše, da je Francka ostala sama. Dva dni je že zadrževala bolečine, ki so jo razjedale do obupa. Na hitro se je krčil februar-ski večer v noč. Ni prižgala luči. Zapahnila je vežne duri in potem padla na posteljo. Jok jo je kar stresal. Čez čas se je pomirila. „Ko bi le vse to tako strašno na hitro ne prišlo, bi lažje prenesla. Tako je bil pa predvčerajšnjim še poln veselja, zdrav, močan, danes pa v grobu. Še otroka ni dočakal. Kaj bom zdaj sama začela?“

Solze so ji spet začele teči. Vzela je v roke rožni venec in začela moliti. „Jože je zdaj že v večnosti, samo s tem mu lahko pomagam,“ je na tiho vzdihnila; čutila je, kako jo molitev bliža zdaj že rajnemu možu.

S prihodnjim dnem je Francka začela gospodariti sama. Vedela je, da dolgo ne bo mogla, da bo morala dobiti kje pomoč. Ali močiti se drugič, ali dobiti vsaj dobrega hlapca. Zdaj je še šlo, ko ni bilo takega dela, drugi mesec bo že drugače. Pospravljala je okoli hiše in hleva. Obraz se ji je zožil v zadnjih dneh. Oči so ji bile še vedno od joka rdeče.

Začutila je, da se nekdo bliža hiši. Zdelo se ji je, da tudi hojo pozna. Streslo jo je: „Samo, da bi ta ne bil,“ je pomislila, „bojim se ga, pa ne vem zakaj, je tako čuden.“ Še ni do konca razmislila, ko je že stal pred njo France. Velik, močan, rdeč v obraz in kar razoglav, da mu je veter mršil kodraste lase.

„Gledat sem prišel, Francka, če kaj rabiš. Najbližji sosed sem ti in če le

kaj rabiš, ti bom prav rad pomagal, samo povej.“

„Bog lonaj, France, saj veš, da zdaj še ni hudega dela. Za drugi mesec bom pa že morala iskati kakšno stalno moč. Ti si tudi sam pri hiši, še svojega brez najemanja ne boš zmogel.“

Francka je čutila, kako jo prebadajo njegove jekleno sive oči. Čutila je v njih plamen, ki je žgal in mrzlo odbijal. Nehote je za korak stopila nazaj.

„Da boš vedela, kam se lahko vsak trenutke obrneš. K nam je blizu. Podnevi in ponoči bom zate vse naredil, kar boš hotela.“

Čutila je, da mu beseda na lašno trepeta.

„Prav, France, kadar bom kaj rabila, te bom prosila; Bog ti povrni, pa pozdravljen bodi.“

„Pozdravljena, Francka, le pokliči, če bo treba.“ Odšel je. Francka se je oddahnila.

„Skupaj sva rasla skoraj, pa se ga bojim. Čuden je, kot da ne bi bil tukaj zrasel.“

Čez nekaj dni je dobila v hišo strica. Trden pedesetletnik je bil. Neradi so ga pustili doma. Radi so ga imeli vsi in veliko jim je pri delu odlegel. Francki se je odvalil debel kamen od srca. Takoj je bolj prosto zadihala.

France je še vedno hodil mimo. Ni bilo tedna, da ne bi bil parkrat prišel mimo hiše in jo ogovarjal. Francka je postajala že trdnejša, samozavestnejša. Čutila je že trdna tla pod nogami. Stričeva roka in skrb se je poznala povsod.

Tako je minila velika noč. Delo je postajalo vsak dan težje, vsak dan več ga je bilo.

Butare je delala v gozdu za hišo, ko je spet videla, da gre proti njej France. Obrisala si je čelo in ga pogledala.

„Bog daj, France! Odkod greš?“

„Dolgačas preganjam, Francka.“ Vse del se je na eno izmed narejenih butar in jo gledal.

Kri ji je udarila v obraz; od sonca rjave, okrogle roke so še bolj hitele delati.

„Sam sem, ne vem zakaj bi delal, vsak dan se mi manj ljubi.“

„Oženi se, saj imaš hišo. Marsikatera te bo rada vzela.“

„Francka, jaz bi pa tebe rad. Ti tudi ne boš mogla sama ostati.“

Prebledela je za hip, da jo je potem še bolj oblila rdečica.

„Saj je komaj Jože umrl, pa bi se že možila. Pa še takale kot sem zdaj z njegovim otrokom. Le pamet rabi, France, pamet.“

„Jaz na to ne bom gledal nič, Francka. Otrok bo tudi moj, če boš hotela, samo reci.“

Hladno so jo gledale sive oči. Lica so mu rdela, roke so se mu od razburjenja tresle.

„Ne, France, nikoli. Boljša je prva zamera kot druga. Ne mislim se več možititi, ne s tabo, ne z nobenim. Če bi se že morala s kom, bi se samo z ver-nim človekom, ker se drugih bojim.“

Sama je čutila, da ga je hudo udarila. Kar vrglo ga je pokoncu. Iz sivih oči so udarjale strele. Noge so se mu v kolenih tresle.

„Prav je, da si se izdala,“ je siknil, „zakaj me ne moreš. Nisem eden od tistih, ki bi v cerkev lazil in ne bom nikoli. Do zdaj sem ti pomoč ponujal, pa je nisi hotela, zdaj, ko si me odbila, boš pa čutila, da znam biti tudi druga-čen, dobro boš zapomnila, kdaj si od-bila Franceta.“

Kot bi se udrl v tla, ga je zmanj-kalo. Francko je stisnilo pri srcu, v

resnici se ga je bala. Stricu ni omenila ničesar. Delala je naprej, kot bi se nič ne zgodilo.

Ko je bilo sadje v najlepšem cvetju, je nekega jutra zagledala strica vsega iz sebe. Sapo je lovil, da je prišel do besede. „Vsa mlada drevesa, ki jih je Jože nasadil pred dvema leti, so obe-ljena od krone do korenin. Le komu sva se zamerila, komu kaj hudega na-redila.“

Francka se je morala vvesti. Obrisala je solzo in se delala trdno. Od daleč so ji donele po ušesih besede: „Dobro boš zapomnila, kdaj si me odbila.“ Prepri-čana je bila, da je bil on, pa ni stricu omenila.

„Stric, potrpi! Bog že ve, kdo je bil, ga bo že on poiskal. Bomo pa počasi druge posadili. Obdolžiti ne moreva ni-kogar, ker nisva nikogar videla.“

Ob ječmenovi žetvi je legla. Zalega, trdnega fantka je dobila. Od ponosa in sreče so ji žarele oči. Stric ni vedel, ka-ko bi ji stregel.

Ni še potekel teden od krsta, ko se je sredi noči posvetilo. Zagorel je ko-zolec ob cesti, poln ječmena. Redki sosodje so komaj preprečili, da ni ogenj udaril v gozd. Nihče ni vedel odkod in zakaj ta požig. Le Francka je z grozo čutila, da jo preganja z vsem sovra-štvom odbiti France.

Stric je prignal še tisti teden moč-nega in hudega psa, da sta mogla vsaj mirno spati.

Ne dolgo za tem se je France na hitro oženil. Iz mesta jo je dobil, de-lavko v tovarni, samo po imenu so jo poznali.

Stric in Francka sta počasi pozab-ljala. Otrok jima je krajšal večere in lajšal delo. Leto je teklo naprej kot to-liko drugih.

Za advent je pozno zvečer začel la-jati pes in se z vso silo trgati z verige. Stopila sta iz hiše. Poklicala je:

„Kdo je?“ Stopila je s stricem k psu in obstala. Iz teme se je izlušila Francetova postava. V luči svetilke je videla, kako je bled in kako se trese.

„Lepo prosim, če grešta k meni. Miniko je prehitelo, strašno trpi.“ Takoj sta šla z njim. Do hiše ju je stric pospremil, potem pa takoj stopil v mesto po zdravnika.

Francka je ob Francetu stala ob porodnici. Ta se je od bolečin premetavala po postelji in nista ji mogla pomagati.

„Moj Bog, umrla bom,“ je stokala, „kako strašno je hudo.“ France je stal ob končnici, ji božal razbeljeno čelo in jokal.

Bolnica je trpela vedno huje. Iz krikov in tožba je padala v nezavest in se spet prebujala v nove bolečine. Tudi zdravnik je prišel prepozno, da bi jo rešil. Za mrtvim otrokom je ugasnila še ona.

S Francetom ni bilo od tedaj naprej nič več. Francki si ni upal več v oči pogledati, še srečati se jo je bal. Začel je piti.

V enem od najmrzlejših adventnih jutrov so ga prinesli napol zmrznjenega domov. Zdravnik je hodil iz mesta in zmajeval z glavo. Pljučnice ne bo prenesel.

Francka je bila več v njegovi hiši kot doma. Noč in dan mu je stregla.

Ko se je zavedel, je stala ob njem. Zamižal je, da ne bi vedela, da jo vidi. Ko mu je obrnila hrbet, je pogledal po sobi. Vse je bilo pospravljeno, vse čisto.

Pot mu je začel oblivati čelo. Čutil je, da gori v njem vse, hujše še od sramu kot od bolezni.

„Francka,“ jo je tiho poklical. Takoj se je obrnila in prišla. „Ali ti je odleglo? Hvala Bogu! Že drugi dan si bil brez zavesti.“ Obrisala ga je po obrazu. Čutil je, kako dobro mu je storil dotik njene roke.

„Francka,“ je dahnil, „sem sedi k

meni. Vidiš, z menoj gre h koncu, dobro vem, dobro čutim. Povej mi, zakaj si tako dobra z menoj. Ali nisi vedela, kaj vse sem ti jaz naredil?“

„Pusti to, France, čemu bi pogreval stare stvari, ko ti samo škoduje, jaz sem že davno pozabila.“

„Jaz pa ne morem, Francka, ker vem, da še ne veš vsega. Tudi Jožeta imam na vesti jaz bolj kot nesreča; jaz sem splašil konje, da je prišel pod voz, čeprav ga prav ubiti nisem hotel.“

Prav v oči jo je gledal. Francki je trepetala roka na odeji. „Tudi na to pozabi, France, jaz bom tudi.“

„Ne morem, ne morem,“ je stokal. „Preveč me žge. Ko bi me preklela, pljunila vame, bi laže prenesel, tako pa ne morem pozabiti, da sem ti take težke ure prizadejal.“

„France, Bog odpušča človeku, človek pa mora človeku, če hoče Boga za očeta imeti. Bolj sem mirna in srečna, da lahko pozabim in ti zdaj, ko si potreben, postrežem.“

Položila mu je roko na glavo. „France, če me imaš kaj rad, pa če bi mi le enkrat rad ustregel, te prosim, da za svojo dušo poskrbiš, samo to mi ustrezi.“

Strepetal je po vsem telesu. Oči so mu postale motne, solza mu je zdrsela po licu.

„Francka, če te je vera naredila tako dobro kot si, da tako z ljubeznijo vračaš, kar sem ti naredil, se te vere tudi jaz ne bom branil. Hvala ti za vse, ne hodi od mene, dokler bom še živ.“

Govorjenje ga je zmučilo in mu spet vzelo zavest. Francka je ob postelji pokleknila in začela moliti rožni venec. Ko je prišel stric, ga je poslala po gosпода.

„Hvala Bogu, da se je usmilil njegove duše,“ je še vzdihnila in na stolu ob postelji utrujena zadremala.

N. Z.

Glej, blagrovali me bodo odslej vsi rodovi (Lk. 1, 48)

(MARIJANSKO GIBANJE V SODOBNI CERKVI)

DR. FILIP ŽAKELJ

Marija je v preroškem duhu zrla, kako jo bodo ljudstva in narodi vseh časov slavili zaradi velikih odlik, ki jih je prejela od Boga, zlasti zaradi božjega materinstva, s katerim so v zvezi vse druge njene prednosti. Sveti Duh pa, ki vodi posamezne vernike, vso Cerkev in posebej škofe ter Kristusovega namestnika, pa je v teh časih obudil v Cerkvi toliko češčenje, zaupanje in ljubezen do Marije, da govorimo o veliki Marijini dobi.

MATI BOŽJA SE PRIKAŽUJE

Veren človek kar osupne ob resnici, da Marija s svojimi prikazovanji takó neposredno posega v sodobni razvoj dogodkov. Omenjamo samo večja prikazovanja, ki jih je Cerkev skrbno preiskala in potrdila. Leta 1830 se Marija večkrat prikazuje v Parizu v ulici Rue du Bax preprosti usmiljenki sv. Katarini Labouré ter ji razodene čudodelno svetinjo. Leta 1846 se prikazuje v gorski pokrajini La Salette preprostim pastirčkom kot jokajoča Marija; toži nad grehi katoličanov, zlasti nad skrunjenjem Gospodovih dni. Štiri leta po razglasitvi verske resnice o njenem brezmadežnem spočetju se Marija pogosto prikazuje sv. Bernardki v Lurdu ter ji ob koncu razodene: Brezmadežno spo-

četje sem. Priporoča pa posebej molitev sv. rožnega venca in pokoro. Leta 1871 ob času nemško-francoske vojne se razodeva Marija s križem v roki v Pontmainu. V Fátimi se Marija leta 1917 prikazuje trem pastirčkom ter se razodene kot Kraljica presv. rožnega venca. Velike stvari priporoča: molitev sv. rožnega venca, duh pokore, pobožnost do njenega brezmadežnega Srca, posvečenje sveta in Rusije njenemu brezmadežnemu Srcu, petere prve sobote v mesecu. Nekaj let nato se Marija začne prikazovati v Belgiji. Dve prikazovanji je Cerkev doslej potrdila: prikazovanji v Banneux in Beauraingu. Vsa ta prikazovanja so povzročila velikanski porast češčenja Matere božje: milijoni vernikov nosijo čudodelno svetinjo, še več pa jih pogosto ponavlja vzklik, ki ga je Marija priporočila: „O Marija brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k Tebi zatekamo.“ V Lurdu je toliko bolnikov našlo telesno zdravje, milijoni grešnikov pa milost spreobrnjenja, verniki pa toliko milosti. Fatimska Marija ubira pot v svet. Rožni venec mnogo več vernikov moli, papež je posvetil svet in posebej Rusijo njenemu brezmadežnemu Srcu, posamezni škofje posvečujejo svoje škofije njenemu brezmadežnemu Srcu. Verniki zgledno opravljajo pobožnost peterih prvih sobot,

KRISTUSOVI NAMESTNIKI GORE ZA MARIJINO ČAST

Ni mogoče dopovedati, kako so Kristusovi namestniki pospeševali zadnjih sto let češčenje Matere božje. Pij IX. vpraša škofe vsega sveta, kaj mislijo glede Marijinega brezmadežnega spočetja. Soglasen odgovor se glasi, da v Cerkvi živi vera v Marijino brezmadežno spočetje. Pij IX. proglasi to nedopovedljivo lepo Marijino odliko 8. decembra 1854. Kakih sto let nato se Pij XII. obrne spet na vse škofe, kaj sodijo glede resnice o Marijinem vnebovzetju. Spet soglasen odgovor, da škofje skupaj z verniki živo verujejo v Marijino vnebovzetje. Pij XII. proglasi 1. novembra 1950 za sodobni, v snovnost tako zakopani svet takó pomembno resnico, da je bila Marija po tem revnem življenju s telesom in dušo vzeta v nebesa. V tem obdobju pa toliko pobude iz Rima za češčenje Matere božje: novi prazniki v čast Materi božji: praznik lurške Matere božje, praznik Marijinega božjega materinstva, praznik brezmadežnega Srca Marijinega, posamezne škofije in redovi uvajajo praznik Matere božje, Srednice vseh milosti. V papeških okrožnicah srečamo neprestano pobudo za molitev sv. rožnega venca. Pij XII. prav posebno priporoča pobožnost do karmelske Matere božje. Omenjali smo že posvetitev sveta in posebej Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Uvajajo nove nazive v litanije Matere božje. Pij XII. posebej priporoča Marijine kongregacije. S posebno okrožnico „Fulgens corona“ je proglasil to leto za Marijino leto, sestavil posebno molitev, dovolil, da smemo ob sobotah opraviti sv. mašo po obrazcu, ki ga sicer uporabljamo samo 8. decembra, naravnost odprl je bogato zakladnico Cerkve, ko nam je dal priložnost za toliko odpustkov v svetem Marijinem letu.

VELIKI SVETNIKI V CERKVI ŠIRIJO MARIJINO SLAVO

Samo Pij XII. je doslej proglasil 16 ženskih oseb kot svetnice in enajst moških za svetnike. Ko prebiraš življenje teh oseb, kar čutiš, kako so ti biseri Cerkve ljubili in častili Marijo. Nekateri svetniki in svetnice pa so se posebej odlikovali. Omenjamo samó sv. Marijo Pelletier, Katarino Labouré, Ivano Valois, Marijo Dominiko Mazzarelo, sv. Ludovika Marijo Grigniona Montfortskega, Antona Marija Clareta, Vincencija Marijo Strambija. Veliki sodobni bogoslovni učenjak Garrigou-Lagrange imenuje Grignionovo razpravo o pravi pobožnosti do Marije zlato knjigo, ki je prevedena skoraj v vse jezike in je dragocen biser v zakladnici Cerkve. Koliko izbranih duš se danes v Cerkvi oklepa te pobožnosti.

KONGREGACIJSKO GIBANJE V CERKVI

V Cerkvi so Marijine kongregacije zadnjih štiristo let opravile ogromno delo posebej med mladino. To gibanje je zadnje čase posebno močno. Veliko pobudo je dal kongregacijskemu življenju Pij XII. s konstitucijo „Bis saeculari“. Od ustanovitve do danes je bilo prvi kongregaciji v Rimu priglašeni čez osemdeset tisoč kongregacij raznih stanov. Leta 1947 se je vršil svetovni kongregacijski kongres v Barceloni. Za sveto Marijino leto se bo vršil tak svetovni kongregacijski kongres v Rimu od 8.—12. septembra 1954. Obhajali bodo šestdesetletnico, odkar je bil Pij XII. sprejet v kongregacijo, se poklonili Brezmadežni ter se pogovorili, kako izvesti navodila v konstituciji „Bis saeculari“. Pred nekaj meseci so se vse kongregacije še bolj povezale med seboj v mednarodno zvezo. V Rimu izhaja skupno glasilo za vse kongregacije

„Acies ordinata“. V tem glasilu je v latinskem jeziku bilo pred letom objavljeno prelepo poročilo o življenju Marijinih družb v slovenskih škofijah, ki ga je leta 1950 podal dr. Močnik na mariološkem kongresu v Rimu.

ROŽNOVENSKO GIBANJE V CERKVI

Cerkev dolguje molitvi sv. rožnega venca zahvalo za veliko zmag. Med svetniki je posebno gorel za to molitev sv. Ludovik Marija Grignon Montfortski. Drug svetnik, ki je v moderni dobi izvršil nepopisna dela z rožnim vencem v roki, je bil sv. Janez Bosco. Med papeži se je posebej odlikoval v pobožnosti do rožnovenske Matere božje Leon XIII., ki je izdal dolgo vrsto rožnovenskih okrožnic. Naslednji papeži niso pozabili na to molitev. S posebno okrožnico jo je priporočil Pij XI. Pij XII pa je med vso drugo svetovno vojsko leto za letom za mesec oktober priporočal skupno molitev sv. rožnega venca za mir, posvetilno molitev v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu začenja z besedami: „Kraljica presv. rožnega venca...“ Leta 1951 pa je izdal še posebno okrožnico o molitvi sv. rožnega venca. Rad skupaj z nedolžnimi otroki moli to molitev; tako je storil tudi letos 8. decembra ob začetku Marijinega leta. Ni čudno, da tudi škofje tako zelo priporočajo sv. rožni venec. V vsej Kani n. pr. se trudijo po vseh škofijah, kako bi uvedli molitev sv. rožnega venca po družinah. Za uspeh svetovnega evharističnega kongresa v Barceloni so španski otroci zmolili več milijonov sv. rožnih vencev. Ali ga pri Vas molite?

KARMELSKO GIBANJE V CERKVI

Poleg sv. rožnega venca je karmelska pobožnost najbolj ljudska pobožnost do Matere božje v Cerkvi. Leta 1950 smo praznovali 700 letnico, odkar se je Marija prikazala sv. Simonu Stocku ter

mu razodela milosti karmelskega škapulirja. Nastala so v zadnjih letih prelepa znanstvena dela o zgodovinski resničnosti tega prikazanja ter o vsebini pobožnosti do karmelske Matere božje. V Rimu so obhajali svoj veliki svetovni karmeličanski kongres od 6.—8. avgusta 1950, drugod po svetu pa so se vršili narodni karmelski kongresi. V Braziliji je kip karmelske Matere božje preromal čez dvajset province, za zaključek pa se je vršil velik karmelski kongres v mestu Recife. Velik narodni karmelski kongres se je vršil tudi v Mehiki od 18.—22. julija 1951. Na kongresu v Prednji Indiji (Travancore-Cochin) pa je bilo ob zaključku karmelskega kongresa 31. decembra 1950 zbranih tristo tisoč vernikov. Pri nas pa so za to sedemstoletnico komunisti pregnali karmeličanke s Sela pri Ljubljani in podrli njihovo cerkvico sv. Jožefa...

APOSTOLSKJE ORGANIZACIJE MARIJINE

V moderni dobi so nastale nove apostolske organizacije, ki skušajo z Marijino pomočjo svet pridobiti za Kristusa.

Na Irskem je nastala **Marijina legija**, ki je po svojem apostolskem delu znana že po vsem katoliškem svetu.

Iz male palotinske dijaške Marijine kongregacije se je pod vodstvom patra Kantenicha rodilo **schönstadtsko gibanje**, ki je danes iz Nemčije v raznih oblikah prodrlo že daleč po svetu, tudi v Argentino. Člani prinašajo Mariji, ki jo posebej časte pod naslovom: **Mat trikrat čudovita**, neprestano žrtve in odpovedi, od nje pa zato pričakujejo apostolskih milosti za obnovo sveta.

P. Maksimilijan Kolbe, poljski konventualec, ki je kot mučenec ljubezni do bližnjega po tritedenskem umiranju od lakote 14. avgusta 1941 umrl v nem-

škem taborišču v Oswiecimu na Poljskem, pa je ustanovitelj moderne organizacije vitezov Brezmadežne, ki s pomočjo Brezmadežne skušajo premagati najhujše sovražnike Cerkve: moderno komunistično brezboštvo, prostozidarstvo in druge brezbožne sile. Njegova misel je bila: Z Brezmadežno zmoremo vse; za Marijo živimo, delamo, trpimo in hočemo umreti.

ZA MARIJO NIKDAR DOVOLJ

O Mariji danes toliko pišejo, kot še nikoli poprej niso pisali. Vsak večji narod ima danes že večja znanstvena dela o Mariji v svojem jeziku. V nemškem jeziku n. pr. lahko bereš tri prelepe Marijine življenjepise. Ustanavljajo vedno nove narodne mariološke znanstvene družbe, ki proučavajo resnice o Mariji. Snujejo se mednarodne znanstvene mariološke družbe in akademije. V Rimu ima svoje središče mednarodna mariološka znanstvena akademija, ki je že doslej izdala toliko lepega o Mariji. V

Nicoletu, malem mestu francoske Kanade, je narodno središče marijanskega gibanja. Tam izdajajo doslej najlepšo revijo o Mariji. Počasi postaja Nicolet mednarodno središče za vse, kar sta Mariji v čast v moderni dobi ustvarili literatura in umetnost.

Posamezne škofije in narodnosti pravljajo velike marijanske kongrese. V Argentini bo decembra 1954 nadškofijski marijanski kongres, meseca maja pa v Catamarci drugi narodni marijanski kongres. V Filadelfiji v Sev. Ameriki pa bodo to leto za vse vernike vzhodnih obredov priredili evharistično-marijanski kongres pod geslom: H Kristusu po Mariji.

Čudodelne Marijine podobe in kipi romajo zadnjih deset let iz kraja v kraj skoraj po vsem svetu. Sami smo ponekod pričali, koliko spreobrnjenj se izvrši ob takih Marijinih obiskih.

Brezmadežna, obišči tudi naš Slovence v tem svojem letu ter podeli na šim dušam popolno spreobrnjenje!

SKOZ MORJE ŽIVLJENJA

*Tvoj čolnič na morju življenja
obseva zdaj jasno nebo,
zdaj straši požrešno brezdno,
ki čaka nestrpno na žrtev.*

*Poljublja v zarji te sonce
v jutru življenja zvesto,
ponuja bleskečo zlato
s čarobnimi svojimi žarki.*

*Raduje se duša krasote
in sice miru ti ne da,
ko vetrič se lahen igra
s čolničem na morju življenja.*

*Močnejši zdaj vetrič postaja
dokler ne postane vihar —
na morju edini vladar,
ki seka mu strašne valove.*

*Ne boj se, prijatelj viharja,
ne boj se penečih valov,
čerašno so mnogo rodov
pobili v temno že morje.*

*Pogumno oprimi se vesla
in Bogu le vdano veslaj,
tedaj pa boš prišel na kraj,
kjer čaka te večno življenje!*

Franbo

EVANGELIJ po *R. Luku...*

RODOVNIK JEZUSOV

DR. MIRKO GOGALA

„In Jezus je bil pri tridesetih letih, ko je nastopil; bil je, kakor so mislili, sin Jožefov, ki mu je bil oče Heli, temu Matat, temu Levi, temu Melki, temu Jane, temu Jožef, temu Matatija, temu Amos, temu Naum, temu Hesli, temu Nage, temu Maat, temu Matatija, temu Semej, temu Jozeh, temu Joda, temu Johana, temu Reza, temu Zorobabel, temu Salatiel, temu Neri, temu Melki, temu Adi, temu Kozam, temu Elmadam, temu Her, temu Jezu, temu Eliezer, temu Jorim, temu Matat, temu Levi, temu Simeon, temu Juda, temu Jožef, temu Jona, temu Eliakim, temu Melea, temu Mena, temu Matata, temu Natan, temu David, temu Jese, temu Obed, temu Booz, temu Salmon, temu Naason, temu Aminadab, temu Aram, temu Ezrom, temu Fares, temu Juda, temu Jakob, temu Izak, temu Abraham, temu Tare, temu Nabor, temu Seruh, temu Ragav, temu Falek, temu Eber, temu Sale, temu Kainan, temu Arfaksad, temu Sem, temu Noe, temu Lameh, temu Matuzale, temu Enoh, temu Jared, temu Maleleel, temu Kainan, temu Enos, temu Set, temu Adam in temu Bog“

(Lk 3, 23—38).

Tole brezkončno in na videz tako dolgočasno naštevavanje Jezusovih prednikov skriva v sebi nekaj izredno zanimivih vprašanj. Oglejmo si le važnejša.

DVA RODOVNIKA

Judje so zelo veliko dali na svoje rodovnike in so jih ljubosumno čuvali. Tako n. pr. vemo iz Lukovega evangelija, da je Marijina sorodnica Elizabeta bila potomka prvega velikega duhovnika Arona (1, 5) in da je prerokinja Ana bila „hči Fanuelova iz Azejevega rodu“ (2, 36). Tudi apostol Pavel piše sam o sebi, da je „iz rodu Benjaminevega“ (Flp 3, 5). S prav posebno skrbjo pa so Judje hranili rodovnik Davidov in zasledovali njegove potomce; zakaj iz njihovih vrst je po božji obljubi moral priti Mesija, ki so ga tako željno pričakovali. Ker sta Marija in Jožef bila iz Davidovega rodu, je toliko bolj razumljivo, da sta tudi onadva od svojih staršev podedovala vsak svoj rodovnik, pa naj je že bil pisan ali nepisan. Na tej podlagi je bil narejen rodovnik Jezusov, v katerem so Judje lahko našli enega izmed zelo važnih dokazov za njegovo mesijanstvo.

Poleg Luka je samo še Matej vpletel Jezusov rodovnik v svoj evangelij (1, 1—17). Če ju primerjamo med se-

boj, lahko že takoj na prvi pogled ugotovimo zanimive razlike. Matej, ki je pisal za Grke, smatral za potrebno, da Abrahamu, očetu izvoljenega ljudstva. S tem je dokazal, da je Jezus pravi dedič, v katerem se je izpolnila obljuba, ki jo je Bog dal velikemu očaku: „V tvojem semenu bodo blagoslovljeni vsi narodi zemlje“ (1 Moz 22, 18). Iz istega razloga poudari tudi, da je Jezus „sin Davidov“, kar je pri Judih pomenilo isto kot Mesija (prim. Mt 9, 27; 12, 23). Luka pa je svoj evangelij pisal za pagane. Zato se v svojem rodovniku ne ustavi pri Abrahamu, temveč seže še dalje nazaj, prav na začetek človeškega rodu. Povedati hoče, da je Jezus kot potomec Adamov Odrešenik vseh ljudi, ne samo Judov, ampak tudi poganov.

Največjeje pri vsej stvari pa je, da se Luka in Matej ujemata glede Jezusovih prednikov samo od Abrahama do Davida. Od Davida do Jožefa pa imata samo dve imeni skupni, namreč Salatiel in Zorobabel, pa še tu ni gotovo, če gre pri obeh evangelistih za isti osebi. Tako imamo v evangelijih dejansko dva različna Jezusova rodovnika in ne enega samega, kot bi pričakovali in kar bi bila najbolj naravno. Od tod nastane važno vprašanje, kako je vendar mogoče, da so pri Luku Jezusovi predniki drugi kot pa pri Mateju. Že od tretjega stoletja dalje si cerkveni očetje in razlagalci sv. pisma belijo glave s to težavo, pa še do danes niso našli dokončne rešitve. Na tri načine poskušajo razvozlati to uganko.

PRVA REŠITEV

Nekateri menijo, da nam je Matej ohranil uraden Jezusov rodovnik, v katerem so naštet predniki Jožefovi, ki je pred postavo veljal za Jezusovega očeta; nasprotno pa nam Luka podaja stvaren Jezusov rodovnik, to se pravi

prednike Marijine, ki je bila resnična mati Jezusova. Po tej domnevi bi torej Jezus bil po Jožefovi strani potomec Davidovega sinu Salomona, po Marijini strani pa potomec Davidovega sinu Natana.

Zagovorniki te razlage se opirajo na Lk 3, 23. V izvirnem grškem besedilu izpuščajmo vejico pred imenom Jožef in dobijo tale pomen: Jezus je bil, kakor so mislili sin Jožefov, vendar je resnici bil sin Helijev, ali bolje rečeno, njegov nečak; Helij je bil namreč oče Marijin, ker Helij, Ellahim in Joahim so soznačni izrazi.

Ta razlaga brez dvoma sloni na zelo tehtnih razlogih: Luka nam v svojem evangeliju na dolgo in na široko govori o Jezusovem devškem spočetju, tako da je lahko vsem popolnoma jasno, da je Jezus izključno sin Marijin, ne pa tudi Jožefov. Poleg tega pa tudi Luka zatrjuje, da je bil Jezus pravi sin Davidov (1, 23; 38). Tega pa ni mogoče dokazati drugače, kot da se dokaže, da je bila Marija potomka Davidova; zakaj Davidova kri se je prenesla na Jezusa zgolj po posredovanju Marijinem. Zato je Luka, ki je sam bil Grk in je pisal za Jude, je rodovnik začel pri v svoj rodovnik sprejme rodovnik Marijin.

Ima pa ta razlaga tudi svoje težave. Proti njej govori zlasti dejstvo, da je razmeroma zelo nova. Čeprav se zdi, da jo je sv. Hilarij nekako nakazal, je vendar nobeden izmed cerkvenih očetov ni zagovarjal. Prvi jo je branil Annius iz Viterba na koncu petnajstega stoletja. Poleg tega moramo priznati, da je razlaga Lk 3, 23 le malo prisiljena, čeprav v izvirnem grškem besedilu ta prisiljenost ne pride tako zelo do izraza, kot bi se morda zdelo na podlagi našega slovenskega prevoda. Najbolj neposreden in naraven pomen Lukovih besed je pač ta, da je Helij oče Jožefov.

Potemtakem so tudi vsi ostali predniki Jožefovi in ne Marijini.

DRUGA REŠITEV

Iz pravkar omenjenega razloga prevladuje mnenje, da nam oba evangelista, tako Matej kot Luka, podajata rodovnik Jožefov. Nobenemu cerkvenemu očetu ali starejšemu teologu kaj drugega še na misel ni prišlo. V njihovem mnenju jih je potrjevalo tudi dejstvo, da zlasti Judje niso imeli navade, sestavljati rodovnikov za žene, ampak samo za moške.

Kako pa je potemtakem oba rodovnika mogoče spraviti v sklad? Najbolj znana je razlaga Julija Afrikanskega, ki trdi, da jo je prejel od samih Jezusovih sorodnikov, ki so takrat še živeli. Svojo domnevo opira na tako zvani leviratski zakon. V Mozesovi postavi je namreč bila zanimiva določba: „Če kdo umrje brez otrok, naj vzame njegovo ženo njegov brat in obudi zarod svojemu bratu“ (Mt 22, 24; prim. 5 Moz 25, 5—10). Prvorojenec iz takega zakona se je smatral za sina pokojnega moža. Zato je nosil njegovo ime in imel pravico do njegove dediščine.

Če nam torej Matej pravi, da je bil Jezusov rednik sv. Jožef, sin Jakobov, Luka pa nam zatrjuje, da je bil sin Helijev, je razlog v dejstvu, da sta bila Jakob in Helij po pol brata, sinova iste matere. Helij se je oženil, pa je umrl brez otrok. Zato se je njegov po pol brat Jakob poročil z vdovo in imel z njo sina Jožefa. Pred postavo je Jožef veljal za Helijevega sina, čeprav je v resnici bil sin Jakobov. Po tej razlagi nam torej podaja stvaren rodovnik Jožefov, Luka pa uraden, upoštevajoč leviratski zakon.

Čeprav ima to mnenje celo vrsto najuglednejših zagovornikov, nas kljub temu ne prepriča popolnoma. Leviratski zakon v Mozesovi postavi je sicer go-

tovo dejstvo. Vendar mnogi mislijo, da so bili vezani nanj samo pravi bratje, ali vsaj tisti, ki so imeli istega očeta, ne pa po pol bratje, ki so samo mater imeli skupno. Poleg tega pričevanje Julija Afrikanskega, na katerem sloni vsa moč dokaza, ni povsem zanesljivo; svojo razlago je namreč povzel od Judov, ki so v svoje rodovnike kaj radi vpletali izmišljene zgodbe.

TRETJA REŠITEV

Ker nobena izmed omenjenih rešitev ne zadovolji popolnoma, so v novejšem času poiskali še tretjo, ki sloni na posebnem načinu posinovljenja. Oba evangelista sta imela namen podati rodovnik Jožefov, vendar nam kljub temu Luka dejansko navaja prednike Marijine. Zakaj?

Če so pri Judih imeli v družini same hčere brez sinov, je ena izmed njih bila dedna hči. Mož take dedne hčere je veljal za sina, na katerega so prenesli vse družinske pravice in dolžnosti.

Če to obrnemo na naš slučaj, bi se težava takole pojasnila: Jožef je dejansko bil sin Jakobov, Marija pa hči Helijeva. Ko se je Jožef poročil z Marijo, ki je bila dedna hči, je od njenega očeta Helija prejel sinovske pravice in je pred postavo veljal za Helijevega sina. Tako se je torej zgodilo, da je Luka, ki je hotel navesti Jožefove prednike na podlagi posinovljenja, dejansko navedel Marijine prednike.

Čeprav se ta rešitev lepo izogne težavam, ki jih imata prvi dve, je vendar pri njej treba predpostavljati, da je bila Marija, če že ne edinka, pa vsaj dedna hči. To je sicer zelo verjetno, ni pa pozitivno dokazano.

Res je, da nobena izmed navedenih rešitev ni brez težav. Vendar se na podlagi njih vsaj toliko z vso gotovostjo razvidi, da nasprotje med obema evangelistoma ni stvarno, temveč zgolj navi-

dežno. In s tem smo že lahko zadovoljni.

SESTAVA RODOVNIKA

Sedaj si pa še prav na kratko ogledajmo nekatere značilnosti v sestavi Lukovega rodovnika.

Ne smemo misliti, da nam je Luka naštel prav vse prednike Jezusove. Mnogo rodov ni omenjenih, kot pri Mateju tudi ne. Pri orientalcih je sploh bila navada, da so izpuščali imena v svojih rodovnikih. Ni jim šlo toliko za to, da bi ohranili vse prednike prav do zadnjega, temveč so z rodovnikom le bolj hoteli dokazati svoj izvor v kakih slavnih in imenitnih osebah. Poleg tega so v naštevanju imen skušali ohraniti številčno simetrijo, da so si rodovnik lažje zapomnili na pamet. Matej je n. pr. vse Jezusove prednike razdelil v trikrat po štirinajst rodov. Kaj pa naš Luka?

Koliko imen je bilo v izvirnem Lukovem rodovniku, se ne da reči z gotovostjo. V grškem besedilu je vseh imen 78, če vključimo božje ime na začetku in Jezusovo ime na koncu rodovnika. V latinskem in prav tako v našem slovenskem prevodu jih je pa samo 77, ker je med Aminadabom in Aramom izpuščen Admin (v. 33). Če sledimo grškemu besedilu, ki ima največ verjetnosti na svoji strani, lahko ugotovimo, da je tudi Lukov rodovnik izredno spretno sestavljen. Rodove ima razdeljene na skupine, od katerih ima vsaka po sedem imen. Vseh teh skupin je enajst. Če začnemo te skupine šteti pri Bogu, dobimo naslednja imena, ki stojijo na čelu vsake skupine:

1. Bog
2. Enoh
3. Sale
4. Abraham
5. Admin
6. David

7. Jožef
8. Jezu
9. Salatiel
10. Matatija
11. Jožef
12. JEZUS

Če tako razporedimo imena, stoji Jezus dejansko, kot drugi David, na začetku dvanajste skupine. Množitev dveh svetih števil, 12 krat 7, pomeni pomnožitev svetosti. Ves rodovnik naj bi torej pričal, iz kako imenitne in svete skupine izvira Jezus. Z njim šele se v človeštvu začneja zares sveti rod: dvanajsta skupina svete sedmice. To je novi rod božjih otrok, ki ga ne bo več mogoče zajeti v rodovnike; zakaj ta novi rod je deviško spočet in rojen, kot Jezus sam.

Na podlagi tega začnemo razumeti, da Luka v rodovniku Jezusovem vidi veliko umetnino. Da bi nas opozoril na razdelitev rodov v skupine po sedem, je pri prvih dveh skupinah, če se držimo Lukovega vrstnega reda, postavil isto ime na začetek in na konec skupine: Jožef—Jožef; Matatija—Matatija. Poleg tega vključuje začetek nove skupine kak važen dogodek v zgodovini izraelskega ljudstva, kakor pričajo imena: Salatiel, David, Abraham, Enoh. Če pa v dogodkih ni nič posebnega, pa vsaj postavi na začetek skupine znamenita imena kot: Jožef in Jezus med Davidom in Salatielom.

Še posebej pa je pomenljivo, da David stoji na začetku 6. skupine (polovica od 12) in Jezus na začetku 12. skupine. S tem je jasno nakazano, da se je v Davidu le „na pol“ dopolnilo kraljevanje v Izraelu, ki ga je Bog obljubil. Šele, ko se bo začela skupina 12, tedaj šele se bodo v celoti izpolnile vse božje obljube in božje kraljevanje, z eno besedo, vse bo dopolnjeno. Šele drugi David je resnični in pravi kralj: Jezus Kristus, Odrešenik sveta in Kralj vesoljstva (prim. Dillersberger 138 sl.).

MARIJINE BOŽJE POTI V DOMOVINI PTUJSKA GORA

M. MAROLT in DR. J. KRIVEC

Bela, nekajkrat po kačje zavita cesta polzi od Sv. Lovrenca iz doline v hrib. Pustiš jo ob strani, peš se zagrižeš po strmi gozdni poti kar naravnost po hrbtu hriba. Dobro, da te hlad gozda osvežuje in da so tam debela, kamor moreš brez skrbi nasloniti vroče čelo ter poslušati galopiranje srca. A vse to daruješ Materi božji, ki nekje nad tabo kraljuje v svojem svetišču in se tvojega obiska veseli. Ko neha gozd in je nekaj nizkih koč prislonjenih v po-bočje nad ozkim kolovozom, oči obvisе na strmем stožčastem hribu, ki je le za ped pred teboj: na vrhu se pne v nebo cerkev z visokimi šilastimi okni in izza obzidja, ki jo obdaja, mrgoli ljudi. To so romarji, ki iščejo na vse strani smeri proti svojim domovom... Veličasten je ta pogled z vzhoda in človeško srce je polno pričakovanja. Nebogljen črv se zdiš, ko hitiš proti veličastnemu svetišču, kjer za vsakega svojih zvestih otrok Ona premore tolažbo in pomoč. Zadnjo strmino premagaš po strmih

stopnicah in ko se spet oddahneš in otrneš potno čelo, že segajo doneče orgle do tvojih ušes. Od tedaj si skoraj ne upaš niti dihati več, ker si že v tihem varstvu Matere božje. Tvoja pot se zlije na trgu pred cerkvijo s cesto, od katere si se ločil v dolini.

Preko širokega stopnišča pristopicaš naravnost pred glavni vhod. Že si na blagoslovljenem kraju: po gorečih molitvah in prošnjah, po kipečih zahvalah in hvaležnostih diši. Vsepovsod čutiš tisto čudovito silo, svetlo in nepremagljivo, ki nam odvzame s temena preveliko zemskost in nam vrača zanjomir in tiho blaženost. V Njeni bližini te pretrese spoznanje majhnosti in nemoči in tvoj ponižni vzdih je samo še goreči klic po njenem usmiljenju...

Izza obzidja se zastrmiš v najlepši košček Štajerske: v ravna žitna polja in gričevnate vinske gorice, v dehteče travnike in kodraste hrbte gozdov. Bele ceste in poti so kot žile, razpete na vse strani; domovi sanjarijo v soncu ob-

njih in odpirajo popotniku gostoljubna vrata. Drevesa so iz dalje podobna grmičkom in njive so dolgi in ozki trakovi. Po posejanih farnih cerkvah določuješ kraje: Sv. Lovrenc, Cirkovce, Sv. Miklavž, Hajdina, Sv. Vid, Sv. Marko, Sv. Martin pri Vurbergu... Tam za poljem je kot na hrib položeno staro mesto ob Dravi — Ptuj. Na levo zadaj se belijo meLINE Meljskega hriba pri Mariboru, malo bolj v desno kipi kot stražar na koncu raztegnjenega hribovja grad Vurberg. Z roko skoraj dosežeš na zeleni hrbet Konjiške gore in Pohorja. Na drugi strani pa se oko odpočije v strmem gozdovju Maclja in zadaj iščeš v sedlu škrbaste Donačke gore visok kamniti križ, ki so ga Žetalcani postavili 1000 metrov visoko Bogu v čast. V nedogled se vleče na vzhod širok pas vinskih goric z belimi hrami, ki hranijo zlato kapljico — Haloze. Z onstran Ptuja pozdrav-

ljajo Slovenske gorice: na Polensku negibno stražita dva visoka topola. Velika Nedelja kljubuje s samostanom bleščečemu soncu in tam zadaj vrh pri vrhu, ki jih je sama lepota in sanja...

Legendarni in pač tudi dejanski nastanek večine slovenskih božjih poti je zvezan z dogodki, ki so jih doživeli preprosti ljudje, kmetje in pastirji. Na slovenskem štajerskem imamo pa vsaj tri pomembnejše Marijine božje poti, katerih ustanovitelji ali povzročitelji večjega razmaha so bili plemiči. To so mati mlosti v Mariboru, Petrovče in Ptujška gora. To cerkev imenujejo tudi Črno goro, domačini pa največkrat samo: Goro.

Ptujška gora je med romarskimi cerkvami v naši domovini umetniško najznamenitejša in edino Velesovo še bi vzdržalo primerjavo z njo. Naši umetnostni zgodovinarji Stegenšek, Stele, Gregorič, Cevc, pa tudi nemški strokovnjaki so že mnogo pisali o njenih umetninah, toda še vedno niso popolnoma raziskane. Sedanji režim — tako smo nekje brali — je proglasil cerkev za muzej; če ji je s tem odvzel ali okrnil bogoslužni in romarski značaj, ne vem.

Po legendi je imel vurberški grof slepo hčer-edinko. Oče, mati in slepa deklica so skupaj molili k Mariji, da bi deklica spregledalo in res je zagledalo najprej svetlobo na Ptujski gori. Tja je vodila starše in oče je potem pričel zidati cerkev. Ker ni imel za to sam dovolj denarja, so mu pomagali še trije drugi graščaki, neka bogata gospa in sam cesar. — Iz turških časov pa pripoveduje legenda, da je cerkev ob naskoku konjenikov od megle počrnela in s tem prestrašila Turke, odtlej pa da nosi tudi ime črna gora.

Legenda ima svoje zgodovinsko ozadje v tem, da so cerkev res zidali plemiči in sicer ptujskovurberška gosпода Bernard in njegov sin Friderik s

Romarska cerkev na Ptujski gori

pomočjo celjskih grofov. Zgodilo se je to kmalu po letu 1400 in je morala zdava precej hitro napredovati; Stegenšek in Cevc sta ugotovila, da je milostna podoba nastala okoli leta 1410 in je tedaj morala biti cerkev že v glavnem postavljena. Dolga je 35 m, široka 15 m in visoka 14 m. Stoji vrh griča in tvori lep arhitektonski zaključek pod njo ležečega naselja.

Na zunaj napravi mogočen vtis. Živahnjejša je na vhodni in zadnji strani, kjer jo razgibajo (deloma poznejši) portalni prizidek odnosno tri apside kot zaključki notrišnjih ladij, ob straneh pa je mirnejša, čeprav poživljajo veličastni steni visoki oporniki in ogromna okna. V notranjščini je razdeljena cerkev v tri ladje. Srednja ladja je še enkrat širša kot vsaka stranska, a le za spoznanje višja kot ti dve. Vrsti visokih nosilcev ločijo tri ladje. Vendar na pravi cerkev vtis enotnega prostora, kajti nosilci so kot v vitke snope povezani stebriči, ki se pod vrhom razprostrejo po oboku in ga vežejo na vse strani v enoto. V času, ko so cerkev zidali, je vladal v arhitekturi gotski slog. S starejšo slovensko gotiko pa Ptujška gora nima prave zveze. Po Gregoričevem mnenju je prišla ideja te stavbe k nam od cerkve sv. Štefana na Dunaju preko graške stolnice in cerkve v Strassengu.

Kot je znamenita že stavba sama, tako je znamenita tudi njena notranja oprema. Notri je deset oltarjev in na teh oltarjih številni kipi, mnogi iz gotске dobe. (Ob Marijinih praznikih so prihajali romarji v procesijah iz raznih krajev in sicer po večini pod vodstvom svojih domačih dušnih pastirjev in so bili številni oltarji potrebni za toliko sv. maš.) Najznamenitejši kip pa je kameniti relief milostne Matere božje.

Marija drži v svoji levici Dete Jezusa, z desnico pa dviga svoj plašč, ki ga odgrinjajo še številni angeli. Pod plaščem klečijo in se priporočajo v molitvah Mariji na obeh straneh številni verniki. (Rezljani okvir nad skupino je iz dobe rokokoja pred približno 200 leti.) Takšen način Marijinega upodabljanja je bil v gotski dobi precej razširjen. Ljudi ni motilo in ptujskogorskih romarjev tudi zdaj še ne moti, če so ljudje pod plaščem mnogo manjši kot Marija, saj je s tem poudarjena njihova neznatnost pred Bogorodico, pa najsi so med njimi kralji in drugi velikaši. Te vrste podobe imenujejo MB plašnega tipa, tudi Marijino varstvo in Pomočnico kristjanov. Kot stenska slika, freska, je pri nas poleg ptujskogorske najbolj poznana ona pri Sv. Primožu nad Kamnikom, ki pa je za dobrih 100 let mlajša; podobno je prikazan sv. Jožef

Nagrobnik zadnjega gospoda Friderika Ptujskega (u. 1438) na gradu v Ptuj

v svoji cerkvi v preserski fari iz časa okoli 1660.

Navadno so molilce pod plaščem razvrstili tako, da so bili zastopani vsi stanovi od cesarja do kmečkega tlačana in od papeža do samostanskega brata, a to niso bile kakšne določene osebe. Na Ptujski gori pa so po mnenju dr. Avgušтина Stegenška — in njegovega mnenja ni še nihče pobil — upodobljeni ustanovitelji ptujskogorske cerkve ter njihovi pokrovitelji in sorodniki. Čeprav v tistem času portretna umetnost ni cvetela, je iz redkih podob in opisov takratnih mogočnejšev spoznal Stegenšek številne osebe. Na levi strani kleči v prvi vrsti ob Mariji tedanji nemški kralj Rupert; stari gologlav mož s pisanim plaščem v isti vrsti je grof Fri-

derik Ortenburški (po njem so Celjani dedovali večino svoje kranjske in koroške posesti) in za njim napoln gledalec obrnjena Valburga Ptujška. Med njih v sredi tretje vrste je general kartuzijanskega reda s sedežem v žičkem samostanu Štefan Maconi, pred njim proti desni klečijo po vrsti Katarina Frankopanska roj. Carrara, njena hči Elizabeta, poročena z grofom Friderikom II. Celjskim (s črnim pokrivalom) in knez Nikolaj Frankopan. Na nasprotni strani je v prvi vrsti najprej ogrski kralj in poznejši cesar (primerjaj cesarjev delež pri zidavi cerkve v legendi!) Sigismund, ki je imel za ženo Celjanko Barbaro, ki kleči, s krono na glavi, v tretji vrsti nad svojim možem. Za Sigismundom, malo noter pomak-

Podoba Marijinega varstva z zgodovinskimi portreti v oltarju cerkve na Ptujski gori

njen, v črni obleki je grof Friderik II. Celjski, za njim Nikolaj Gorjanski, grof Henrik IV. Goriški, grof Herman III. Celjski (v črnem) in Bernard Ptujski. Med Sigismundom in Barbaro je tast odn. oče, tedanji mogočni gospodar celjske hiše Herman II. Pred kraljico Barbaro kleči njena sestra Elizabeta, za njo pa sestra Ana. Glava s turbanom predstavlja mogočne vojvodo Hrvoja Vukčiča, glave nad njim pa člane bosenske kraljevske hiše, s katero so bili Celjani v sorodstvu in v razmerju dedne in nasledstvene pogodbe, in sicer od leve proti desni Štefana Ostojiča, kraljico Jeleno Grubo, kralja Tvrdka II. in kralja Štefana Ostojo.

Milostna podoba ima torej veliko zgodovinsko vrednost, še večja pa je njena umetniška cena. Umetnostno-zemeljepisno ta in ostali ptujsko-gorski ter tem sorodni velikonedeljski in ljubčenski gotski kipi še niso dokončno opredeljeni. Graški umetnostni zgodovinar Karl Garzarolli jih stavlja v odvisnost od salzburške kiparske šole, naš Cevc mu pa ne pritrjuje. V tem okolišu je ugotovil Cevc dva mojstra, ki sta nekoliko različnih smeri, pa sta drug na drugega vplivala, in še tretjega, ki je bil odvisen od obeh; kje pa sta prva dva in zlasti avtor milostnega reliefa zajemala, bo skušal Cevc šele izslediti.

Soustanovitelj Friderik Ptujski je kot zadnji svojega rodu umrl leta 1438. Celjski grofje so izumrli kmalu nato, leta 1456. Ostal pa je slovenski kmet, ki je vkljub vsem novotarijam in pretresom ob prehodu srednjega v novi vek ohranil svojo vero in z njo tudi ljubezen Materi božji. V dobi protestantovske reformacije so luteranci sicer za nekaj časa pregnali s Ptujске gore katoliškega duhovnika in postavili tja svojega pridigarja, toda ta je moral kmalu oditi in božja pot je znova oživela.

Zdi se, da so koraki romarskih procesij zdrsali ceste in shodili steze in poti, vgreznjene med klance, ki drže na Goro. Od 17. stoletja, od strašne črne kuge, ki je davila tam okrog, se vijejo leto za letom zaobljubljene procesije 2. julija pred njen prestol. Pritrkavajo zvonovi, done Marijine pesmi, molitve pa je slišati v vseh mogočih krajevnih naglasih. Ob vseh Marijinih praznikov prihajajo množice po tolažbo in prižigajo sveče v zahvalo; sicer se prvi romarji snidejo že za Jožefovo, zadnji pa se poslove od Marije ob Mali maši.

Čez petsto let je bilo pri Gorski Materi božji zbirališče revnih in Njene pomoči potrebnih. Če so danes vrata do Njenega prestola zaprte, to zaupanja vernih v Njo ne zmanjšuje. Kakor očette, se tudi otroci še vedno ozirajo k Njej. Z globoko vero pričakujejo novih dni.

BOL

*S težko rokó
mi drži srcé
in ne neha.*

*Bol.
Za ljubezen,
ki hoče
smeh in življenje.*

*Čisto lahnó
ji konice prstov
drhté.*

*Njegovo Srcé
mi utripa vanje.
Lepó je.*

Vladimir Kos

Nekaj dni pred pustom je na Slemenici zapadlo spet precej snega. Gospod Simon je v topli sobi pregledoval in dopolnjeval kartoteko, ki jo je napravil eden njegovih prednikov. Skušal je čim boljše spoznati svoje župljane ne le v verskem, temveč tudi v socialnem oziru. V ta namen je prebiral stare kronike in druge knjige in listine. Videl je, da je bila Slemeniška fara pred desetletji veliko bolj naseljena. Mogočne gorske kmetije so preživljale veliko ljudi. Na vsaki kmetiji je stala še po ena kajža, ki je zalagala kmeta z delavnimi močmi. Kmetje so tedaj dobro stali.

Proti koncu prejšnjega stoletja so se gospodarske razmere začele precej spreminjati. Mesto da bi država davčna bremena gorskim kmetom čim bolj zmanjšala, jim gradila ceste in napejala elektriko in tako preprečila sečjenje kmetijskih otrok in celih kajžarskih družin v dolino in mesta, je malodonosne kmetije brezobzirno obdavčevala, a jim iztirjanih davkov v nobeni obliki ni vračala. Kmetje so se zadovolžili in prodajali svoje kmetije ljudem, ki velikokrat niso imeli s kmetovanjem nič skupnega. Kmeta so začasno še pustili na kmetiji kot najemnika, ali pa so nekdanje gorske kmetije pogozdovale in dalje prodajali.

Tako se je obseg gozdov v zadnjih desetletjih občutno povečal na škodo kmetij. Poleg kmetov in kajžarjev je nastal nov, vmesni sloj najemnikov, ki so bili pripravljeni iti z vsako stranko,

ki je imela na programu izročitev zemlje tistemu, ki jo obdeluje. Tudi kmetje so vedno težje shajali. V takem položaju so dočakali nemško zasedbo in vojsko.

Kmetje, najemniki in kajžarji so si obetali od Hitlerja pomoči in rešitve. Ako je imelo že protestantovsko gibanje po prvi svetovni vojski na Slemenici nekaj odmeva, je nemški nacionalni (narodni) socializem pognal bujne korenine. Še pred priključitvijo k Avstriji so se agitatorji nacionalnega socializma (ali kratko: nacizma) počutili na Slemenici popolnoma varne. Brž so dobili nekaj pristašev. Ob Dolfussovi smrti so prevzeli na Slemenici oblast hitlerjanci in proglasili Slemenico za del nemškega rajha. Celo nekaj strelav je počilo, da se je dalo vsej stvari več povdarka. Ko so prišli pozneje Schuschnigovi orožniki spraševati, kdo je bil s kom, ni nobeden nič vedel. Nihče ni videl in nič slišal.

Lahko si mislimo zmagoslavje slemeniških nacistov tedaj, ko je Hitler zares prišel. Še ostali kmetje so se hoteli vpisovati v nacistično stranko, da bi zamujeno popravili. Prav malo se jih je upalo stati ob strani.

Vzporedno z vstopom v stranko so se navzemali Slemeničani tudi nacističnih naukov o valenemštvu, o nemškem nadčloveku, o potrebi nemškega prostora, o nemški nepremagljivosti, o manjvrednosti drugih, zlasti slovanskih narodov, kakor tudi predsodkov o veri,

katoliški Cerkvi, duhovnikov, bogoslužju in zakramentih.

Oni, ki so bili nacisti že pred priključitvijo k Veliki Nemčiji so hoteli biti spet en korak naprej in so hoteli izjavljati na okrajno glavarstvo svoj izstop iz katoliške Cerkve in se proglašati za bogoverce (Gottgläubige), kakor je hotel imeti Hitler. Zlasti pred stalingrajsko tragedijo so kar na veliko izstopali iz Cerkve.

Da je neko višje bitje ali bog, so bogoverci priznavali, vse drugo pa so odklanjali, češ da se znajo z bogom sami pogovoriti. Praktično se bogoverec od brezverca ne loči. Hitlerju je bilo bogoverstvo le krinka, da je ljudi laže trgal od Cerkve in Boga.

Izstopilo je iz Cerkve okrog trideset Slemenčanov, med njimi veliko mladih fantov, ki so pozneje žrtvovali svoje življenje na bojnem polju za svojega Voditelja (Führerja). Ob prihodu gospoda Simona jih je bilo le še šestnajst, med njimi nekaj celih družin. Gospod Simon je ob vsakem koraku trčel nanje ali pa na njih svetovni nazor, ki so se ga, včasih morda celo nevede, navzeli tudi drugi ljudje, zlasti nacisti, ki sicer niso izstopili iz Cerkve. S težavo je trgal železne mreže nacističnih zmot, v katere so bili povezani njegovi župljani. Stika z bogoverci sprva ni iskal. Najprej je posvetil vse svoje delo katoličanom in jih vabil v cerkev k zakramentom. Vedel je, da se bogovci ne bodo mogli dolgo držati, ako bodo le katoličani spet izpolnjevali svoje verske dolžnosti.

Gospod Simon bi se še naprej sklanjal nad kartoteko in drugimi papirji, ako si ne bi nepričakovano nekdo začel v večji otresati sneg z obleke in s čevljev. Le kdo naj bi bil ob tem vremenu?

Bil je stari Mol (Mollbauer) s Snežnice (Schnessniz). Njegov oče je prišel

v sosednjo faro Bistrice (Feistriz) s Spodnje Koroške in se priženil pozneje v slemeniško faro in prinesel k Molu priimek Cvetar (Zwitter). Kadar je prišel s Slemenčani kaj navzkriž, so mu radi vrgli v obraz, da je „windisch“. Tako so pripovedovali starejši moške. Njegov sin, ki je prišel v župnišče, je tudi že imel svojih sedem križev na rami. Žena mu je pred več leti umrla. Po njeni smrti je izročil posestvo hčerki in dobil zeta v hišo. Cvetar je bil eden najbolj pridnih obiskovalcev nedeljske maše in zato z župnikom dobro znan. „Kaj bo, oče? Bi se radi ženili? Za zdaj je že prekasno. Po veliki noči bomo spet plesali!“ ga je prijazno sprejel župnik.

Cvetar je bil žalosten in je nemirno vrtel klobuk v roki.

„Pomislite, gospod župnik, kaj se je pri nas zgodilo! Dvojčka smo dobili. Oba fantka. Eden je že umrl, drugi je zelo slab. Ali bi hoteli iti z menoj, da bi ga krstili? Ako ga semkaj prinesemo, bo po poti zmrznil. Pa še padli bi z njim. Na Snežnici je več snega kot na Slemenici.“

„Ali ne zna nihče krstiti na Snežnici?“ je pričel poizvedovati dušni pastir.

„To se pravi, gospod župnik, Zoppennigbäuerin je hodila z žegnano vodo okrog otrok, a ne vemo, ali se ženska dosti razume na take stvari. Za to imamo gospoda župnika.“

Gospod Simon je uvidel, da je najbolj prav, ako gre sam na lice mesta, in je obljubil:

„Pa tako bi radi, da bi napravili vse kot v cerkvi. Svečo že imamo,“ je postal Cvetar zahtevnejši.

„Tako kot v cerkvi se po hišah brez škofovega dovoljenja ne sme krščeovati. In kdo bo zdaj iskal dovoljenja, ako je otrok tako slab, kot pravite? Vendar, ako Zoppennigbäuerin ni dobro naredila,

bomo že napravili malo bolj slovesno," je odslavljal župnik Cvetarja.

Kmalu za Molom je odšel proti Snežnici tudi dušebrižnik. Za vsak primer je vzel s seboj vse potrebno za zasebni krst, ki ga opravi duhovnik v hiši. Pot je šla nekoliko navzgor, tako da je moral kar pošteno stopiti. Vedno globlje so se mu udirale noge.

„Je res, da je že Zoppernigbäuerin otroka krstila?“ je vprašal mater, ki ga je že komaj čakala, ker je bil otrok vedno slabši.

„Res, a mi bi radi, da bi ga vi še enkrat bolj slovesno.“

„Ako ga je ona krstila, ne morem jaz za zdaj prav nič storiti,“ je pojasnil župnik. Pri tem se mu je pričel vznemirati vedno večji dvom glede pravilnosti nočnega krsta. Zoppernigbäuerin (kmetica Copernik) je živila čisto blizu v kajži. Kmetica so ji rekli ljudje le zato, ker ni rada slišala besede kajžarica. Ženska je imela lepo kajžo, kozo in grd jezik. Imela je tudi nekaj nezakonskih otrok, ki so pa vsi pomrli. Pisala se je za Uršulo Sehrschön (Sršen) in je lezla že v šestdeseto leto.

Dušebrižnik se je odločil, da zažve preišče, predno kaj nadaljnjega ukrene. Stopil je do kajže. Ženska je bila doma in se je pogovarjala s kozo.

„Oprostite, gospa, da vaju motim,“ je začel pogovor župnik. „Vi ste ponoči v sili krstili oba otroka?“

„Tako je. Predno ste bili vi na svetu, sem jih že veliko krstila. Nista bila prva. Vselej mene kličejo,“ je zaregljala kajžarica.

„Pa bi mi hoteli povedati, kako ste to naredili?“

Ženski ni bilo prav, da jo sprašuje.

„Kaj vas bom jaz učila! Niste bili v šolah?“

„Pa me vendarle zanima. Le povejte!“

Copernikova se je še bolj našemila.

Da le more župnik dvomiti o njenem krstu! Končno se je vendarle vdala in poučila župnika:

„Le kako se krsti? Z žegnano vodo sem otroka pokropila, ju pokrižala na čelu in rekla: Jezus, Marija, Jožef! Jezus, Marija, Jožef! Tako se krsti. Zdaj vse veste.“

Dušebrižnik ni več spraševal. Šel je nazaj k Molu. Vprašal je, kdo bo za botra, in ko je zvedel, da sta Lessbauer in njegova žena že pripravljena, ju je velel poklicati. Bila sta Molova soseda. Med tem je prosil za kozarec čiste vode in vprašal, kako bo otroku ime. Pri tem je bilo, kot bi dregnil v sršenje gnezdo. Niti roditelja se glede imena še nista sporazumela med seboj, kaj šele z drugimi. Ko sta prišla še botra, je bilo vpitja in prerekanja kot na kaki mirovni konferenci. Vsakdo je zahteval zase pravico, da izbere ime, a nobeno ni obveljalo. Prvo je bilo predolgo, drugo prekratko, tretje pretuje, četrto predomače. Adolf je lepo, a ni moderno. Oton in Karol tudi ne. Sveti Florjan je na Koroškem zelo v časti, a ime se že redko sliši. Friderik je lepo ime, a ljudje bi mu rekli Fric, kar materi ne bi bilo všeč. Hubert ni grdo ime, a ne kaže dajati tega imena otroku, ker je bilo tako ime nekemu beraču, ki se je pred leti obesil na Snežnici.

Gospod Simon je bil že truden in je sedel za mizo. Končno so na materin predlog še njega vprašali za mnenje. Predlagal je Valentina, čigar god se je tisti dan obhajal. Sprejeli so, ker imena ni še nihče omenil in tako ni nihče mogel reči, da je njegova obveljala.

Botra je vzela otroka v naročje, stari Mol je prižgal svečo, ki jo je imel shranjeno za zadnjo uro, dušni pastir se je približal s kozarcem vode. Postavili so se tako, da je tudi mati mogla videti. Župnik je otroka oblił z vodo in obenem govoril: „Valentin, jaz te krstim

 v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.“

Ko se je župnik obrnil, da bi položil kozarec na mizo, se je zadel s komolcem v neko žensko, ki je stala tik za njim. Bila je Zoppernigbäuerin, ki je neopaženo prišla oprezovat, kaj bo storil župnik. Brž se je oglasila:

„Ali mar nisem jaz ravno tako naredila?“

„Tiho bodi, pa otroka obriši,“ jo je mirila mati.

„Kdor ga je zmočil naj ga še obriše! Jaz sem ponoči krstila dva in mi ni nihče nič pomagal,“ se je repenčila gospa Sršen.

Župnik je potegnil s peči belo krpo in obrisal otroka, ki ga je botra še vedno držala v naročju, pričakujoč nadaljnjih obredov. Med tem je Zoppernigbäuerin nadaljevala s samoobrambo:

„Nazadnje bo res še kdo utegnil misliti, da jaz nisem kaj prav naredila. Le čemu je treba otroka dvakrat močeti?“

Krstitelj je med odgovarjajočimi molitvami še mazilil otroka s krizmo, položil nanj belo oblačilce v znamenje krstne nedolžnosti, dal botrom kot otrokovim zastopnikom v roke gorečo svečo v znamenje življenja po veri in zaključil kratki obred. Le še botra je opozoril, naj otroka, ako bo boljši, prinese kmalu v cerkev, da bo dopolnil obrede in ga vpisal v krstno knjigo. Nato šele je utegnil odgovoriti kajžarici, ki ga je tako v nič devala:

„Dovolj je, da se drugi otrok po Vaši nevednosti ni zveličal.“

Tako hudega očitka Zoppernigbäuerin vendarle ni mogla mirno požreti. Ženska je imela dar solza. Le malo se ji je bilo treba nakremžiti in že so ji tekale po licu. Tako je tudi ob tej priliki po hudem grmenju bruhnila od same jeze še v jok. Nato je odšla iz sobe in pri vratih zažugala župniku:

„Jaz vam bom že pokazala, kdo se je radi mene večno pogubil. Do smrti vam ne odpustim.“

Odslej je bila Zoppernigbäuerin župnikova sovražnica številka ena, hujša ko Rijavčnik in vsi bogoverci skupaj. Nепrestano ga je zalezovala in vlačila po zobeh.

Vendar je dušebrižnik vse to rad prenašal, ker je otrok že drugi dan odšel med nebeške krilatce. Ni mu bilo žal, da ga je šel krstit. Pokopal ga je na zadnjo predpostno nedeljo popoldne, slovesno kot se spodobi za člana katoliške Cerkve.

Ljudi je bilo veliko, zlasti otrok, ker se kaj takega ne vidi pogosto na Slemenici. Nekateri so jokali, le Zoppernigbäuerin se je tresla od jeze, ko je čez pokopališki zid gledala pogreb. Ni ji bilo prav, da so tega otroka tako slovesno pokopavali, onega, ki ga je samo ona „krstila“, pa pokopali še isti dan brez duhovna, zvonjenja in pogrebcev. Vendar se zanjo nihče ni zmenil.

Gospod Simon je imel v nebesih novega priprošnjika, ki je pač moral gledati, da je izjalovil ali vsaj omilil vsa nasprotovanja Uršule Sehrschön, ki njegovemu bratcu ni znala odpreti vrat v nebeške dvore.

Dolga pot

Gottfried Keller je moral iti nekoč na običajno večerjo, čeprav bi bil rajši stopil v gostilno, kamor je vsak dan zahajal. Toda pri večerji se je le toliko napil, da je pozabil prejšnjo svojo slabo voljo. Pozno ponoči je prišel domov, kjer ga je sprejela sestra, ki je bila zaradi njega v velikih skrbih.

— Že ob desetih zvečer sem se obrnil proti domu, — ji je rekel.

— Nemogoče, — je odvrnila. — Saj je pot čisto kratka.

— Kratka že, — je dejal, — toda cesta je tako široka!

SVETI GRAL

Najdragocenejša relikvija, ki jo hranijo sv. Cerkev, je brez dvoma relikvija svetega Križa, na katerem je umrl naš Gospod. Dragoceni les sv. Križa, ki ga je našla v Jeruzalemu pobožna kraljica sv. Helena hranijo sedaj v Rimu. Malokomu pa je morebiti znano, da se nam je ohranila do današnjega dne še druga dragocena relikvija, sveti Kelih, v katerem je naš Gospod pri zadnji večerji posvetil svojo rešnjo Kri in iz katerega jo je dal piti svojim apostolom.

Po starem izročilu in kakor pričajo zgodovinske listine, je to kelih, ki ga

„Sveti Gral“ — sveti kelih, ki se časti v nadškofijski cerkvi v Valenciji

je naš Gospod rabil pri zadnji večerji in katerega je sv. Peter pozneje prinesel v Rim iz Jeruzalema. Papeži v prvih stoletjih so ga rabili pri sv. daritvi. Za časa krvavega preganjanja kristjanov pod cesarjem Valerijem (257—260), ko je na stolu sv. Petra vladal papež Sikst II. (257—258), pa ga je sveti diakon Lavrencij poslal na skrivaj v Huesco na Španško, v svoje rojstno mesto, kjer sta živela njegov oče sv. Orencij in mati sv. Paciencija, da ga tako reši pred grabežljivostjo cesarjevih biričev. Valerijan je namreč ukazal, da mora Cerkev izročiti vse svoje premoženje — ta žalostna burka je stara torej že skoro dva tisoč let — in znano je, da je junaški diakon sv. Lavrencij, ki je imel v oskrbi cerkveno imovino, stopil pred cesarja z množico revežev in dejal: „Cesar, tu so vsi zakladi Cerkve.“ Ker je cesar to vzel kot norčevanje iz njegove svete osebe, ga je obsodil na smrt na razbehljenem ražnju.

Sv. Kelih je bli zaenkrat kolikor toliko na varnem, daleč od Rima, v varstvu prvih španskih kristjanov, vse tja do osmega stoletja. Ko so tedaj v Španijo vdrl Arabci in ko se je za španski polotok začela dolga, težka in krvava doba bojev med križem in polumesečem, se je za tamkajšnjo Cerkev odprlo novo poglavje hudih preizkušenj in trpljenja. Škof iz Huesce, ki je bil čuvár sv. Keliha, se je moral takrat z vsem plemstvom, vojsko in verniki umakniti v težko dostopno Pireneje. S seboj je odnesel tudi največjo dragocenost, sv. Kelih ali sv. Gral, kakor so ga takrat začeli imenovati in ga

tudi mi pod tem imenom poznamo iz veličastne Wagnerjeve opere „Parsifal“. Ko so sveto relikvijo skrivali po različnih krajih, je končno našel varno zavetišče v benediktinskem samostanu San Juan de la Peña, težko dostopen in skrit kraj v pirenejskih gorah. Tu so sveto in častljivo relikvijo skrbno čuvali pobožni menihi več stoletij.

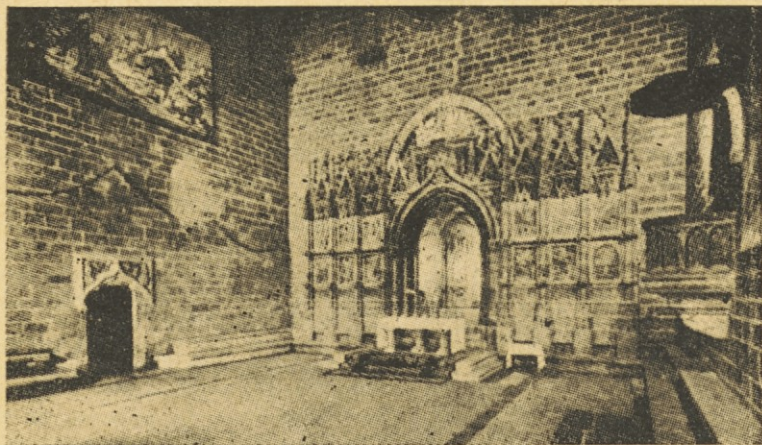
Okoli sv. Grala, okoli menihov in samostana, do katerega ni bil lahek dostop, saj je bil bolj podoben utrjenemu gradu kot samostanu, so se začele spletati mnoge in čudovite legende, ki so se v srednjem veku razširile po vsej Evropi, zlasti na sever; viteške legende o sv. Gralu, ki ga na gori Montsalvat čuvajo menihi-vitezi, o kralju Arturju, o Parsifalu, Tristanu in Lohengrinu.

Ko se v poznejših stoletjih ni bilo več bati Arabcev v teh predelih Španije, je leta 1399 aragonski kralj Martin V. naprosil menihe, naj mu izroče sv. Gral, ker ga je želel hraniti v svoji kraljevski palači v Barceloni. Pobožni menihi so prošnji ugodili. V zameno pa jim je kralj podaril dragocen zlat kelih iz svo-

je dvorne kapele. Njegov naslednik Alfonz V., ki je prenesel svojo prestolnico iz Barcelone v Valencijo, je nekaj let pozneje podaril dragoceno relikvijo stolnici, kjer se hrani še danes v prelepi gotski kapeli.

To naj bi bila kratka zgodovina sv. Grala, ki ga Španci s ponosom varujejo kot enega svojih največjih zakladov. Valencija, prijazno in nasmejana mesto ob Sredozemskem morju, ki je v svetu znana morebiti le bolj po svojih sladkih pomarančah, ki jih v izobilju rode njegovi sončni vrtovi, si s ponosom lasti častni privilegij, da varuje sveto relikvijo že dobrih pet stoletij.

Še kratek opis sv. Grala. Že ko vstopiš v prostorno, polmračno gotsko kapelo, zgrajeno v XIV. stoletju, te prevzame poseben občutek veličastne skrivnosti, ki veje s temnih kamnitih sten, skoro brez vsakega okrasja. Zdi se ti, kot da se bo vsak čas oglasila od nekod Wagnerjeva muzika iz Parsifala. Ko se približaš oltarju iz dragocenega alabastro, lepo umetniško gotsko delo iz XV. stoletja, ti pogled obstane na ne-

Kapela „svetega Grala“ v valencijski katedrali

kakem tabernaklju, v katerem se pod steklom v žarečih lučih blesti sv. Gral. Sveti Kelih je visok 17 cm, čaša je iz poldragega kamna, agata imenovan. Podstavek z dvema velikima ročajema — nenavadno za sedanjo obliko kelihov — je iz masivnega zlata, okrašen s 26 velikimi bišeri in bogatimi vrezanimi okraski, ki so pa po vsej verjetnosti poznejšega izvora, kakor meni prof. Juan Angel Oñate v svoji najnovejši knjigi o sv. Gralu.

Ko se na veliki petek množice po vseh Cerkvah zbirajo okoli svetega križa, da ga počaste in spoštljivo poljubijo, se tu v sončni Valenciji zbirajo že na veliki četrtek v prostrani baziliki nepregledne množice vernikov, da počaste sveti Kelih, iz katerega je naš Gospod pri zadnji večerji dal piti svojim dvanašterim izvoljenim z besedami: „Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se za vas preliva“. (Lk 22, 20).

k-č

ČLANSTVO RAZNIH VERSTEV V USA

Združene ameriške države štejejo danes 160 milijonov prebivalcev, od katerih je vpisanih v raznih verskih skupinah 92.277.129 članov, kakor poroča protestantovski „The 1953 Yearbook of American Churches“. Zadnje leto je narastlo število vpisanih udov raznih verskih skupin za 3.604.124 oseb.

Po navedbi te knjige bi štela katoliška Cerkev v USA. 30.253.427 oseb, katoliški direktorij pa jih izkazuje za leto 1953 30.425.015. Tu so šteti le oni, ki so vpisani v kako katoliško župnijo. Poleg teh bo približno še kake 10 milijonov takih, ki niso nikjer vpisani, pa dajo svoje otroke katoliško krstiti, oziroma tako ali drugače simpatizirajo s katoliško Cerkvijo. Razmerje katoliških vojakov v ameriški vojski namreč kaže, da je v Združenih državah nekako 40 milijonov katoličanov.

Protestantovsko letno poročilo naveda izkaz za 251 raznih verskih skupin v Združenih državah, med njimi tvori katoliška Cerkev največjo versko družbo.

Vse raznovrstne protestantovske cerkve štejejo skupaj nekaj nad 54 milijonov udov. Med njimi je največja metodistovska cerkev, ki šteje nad 9 milijonov članov, južno baptistovska konvencija s 7.634.493 članov, narodna baptistovska konvencija 4.467.779, druga baptistovska ločina 2.606.289, protestantovska episkopalna cerkev 2 milijona 482.887, prezbiterijanska cer-

kev 2.441.933, združena luteranska cerkev 1.962.256.

Judov je v Združenih državah 5 milijonov, pravoslavnih 2.353.783, starokatoličanov in poljske narodne cerkve je skupaj 366 tisoč, budistov 73.000.

Izmed katoličanov v Združenih državah jih prihaja dve tretjini vsako nedeljo k sv. maši. Glasom podatkov „Catholic Digest“ izvršuje vsako nedeljo 82 procentov katoličanov svoje verske dolžnosti. Med protestanti prihaja k službi božji nekako 68 procentov in med judi 44 procentov. 32 procentov Amerikancev ne zahaja v nobeno cerkev.

V škofiji Cleveland se je pričetkom šolskega leta 1953 vpisalo v katoliške šole 93.790 učencev, od lanskega leta je narastlo število dijakov v katoliških šolah za 6.928. Od teh se je vpisalo v farne elementarne šole 78.387 otrok, v višje verske šole pa 15.403.

V celih Združenih državah štejejo katoliški kolegiji in univerze 170.000 dijakov, kakih 320.000 katoliških dijakov pa obiskuje še državne univerze. Newman Club Federation skrbi za versko vzgojo katoliških dijakov na državnih šolah. V državi je 46 duhovnikov, ki vse svoje delo posvečujejo verski vzgoji dijakov na državnih univerzah, 450 duhovnikov pa je takih, ki posvečajo del svoje službe tej obliki dušnega pastirstva.

Mons. Matija Škrbec

Prostozidarstvo v sodobnem svetu

DR. IVAN AHČIN

Ne da bi hoteli podajati že dosti ugotovljene splošne poteze prostozidarstva (prim. koledarček „Moj prijatelj 1952“, str. 123—126), se v naslednjem želimo omejiti na nekaj novejših pojavov v framasonskem gibanju, kakor jih dokumentarično slika delo anglikanskega duhovnika Walter Hannaha „The Darkness visible“ („Vidna tema“), London 1952 in pa poročilo o glavnih zborovanjih Velikega Orienta v Parizu 1951 in 1952, ki jih je prinesla jezuitska revija „La Documentation catholique“ (29. 6. 1952 in 14. 6. 1953) in po njej tudi druge katoliške revije kakor n. pr. „Etudes“ (julij-avgust 1953) in Herderkorrespondenz (avg. in sept. 1953).

„Vidna tema“

Katoličani smo se navadili, da smo previdni, kadar gre za novice o prostozidarskem delovanju in da tozadevna večkrat senzacionalna poročila in „odkritja“ sprejemamo le s pametno rezervo. Opravičeno se namreč vsak vpraša: Ako o loži piše odpadnik, kaj more gotovega vedeti o framasoneriji, razčlenjeni na 33 stopenj in razširjeni po vsem svetu? Njegova vednost more obsegati kvečjemu majhen sektor, kateremu je sam pripadal, najbolj verjetno z mestom v nižji loži. Pišejo pa večkrat o loži tudi „pravoverni“ masoni sami z namenom, da vržejo še več teme in skrivnostnosti na to podtalno organizacijo, hoteč s tem dvigniti zanimanje zanjo in vero v njeno povsod pričujočo vsemogočnost.

Framasoni imajo brez dvoma največ interesa, da se obdajajo s čim večjo skrivnostnostjo in da svoje početje zavijajo v temo. Kljub temu danes za svet, ki stoji izven lože, ni več nobena

skrivnost ne nastanek prostozidarstva, ne njihovi sprejemni obredi, ki so smešna mešanica orientalske, judovske in krščanske liturgične simbolike; ne njihove siceršnje ceremonije in res strašne prisege; ne njihova religija, ki je zmes edizma, naturalizma, racionalizma in svobodomiselstva. Ustvarili so si nekakšno sinkretično predstavo o Bogu, ki ga časte na svoj način kot vse gradeči Razum. Izpovedujejo naravno človečansko etiko in mednarodno bratstvo. V svojih ložah grade „človečanski tempel“ in z lučjo svojega razsvetljenja vodijo človeka po poti popolnega samoodrešenja k večnim ciljem. Ne zahtevajo, da pripada ložin član eni izmed religij. Uradno izjavljajo, da niso proti nobeni veri. Sicer se pa sami smatrajo za naravno, totransko cerkev, ki ima svojo hierarhijo, svoje verske obrede, s katerimi po načinu starih gnostičnih misterijev v vpeljavi v ložo, v pripadnosti k framasonskemu bratstvu in v posredovanju „luči“, ki jo dobe od lože, najdejo očiščenje in usovršenje. V tem je tudi njihovo osnovno nasprotje s krščanstvom: krščanstvo je od Boga ljudem razodeta vera, framasonstvo pa je od ljudi izmišljen sistem, kako se dvigniti k Bogu.

Loža zbira v svoj krog v prvi vrsti družabno vplivne in imovite člane. Posebno slednji so dolžni (po prisegi), da prispevajo kot povračilo za „luč“, ki so jo sprejeli, občutne vsote za ložine namene. Nekaj tega denarja gre gotovo v dobrodelne in humanitarne cilje, o čemer se obširno obvešča javnost. A največ denarja gre za posebne namene prostozidarstva in v podporo njegovih članov.

Dve smeri

Kakor znano, sta že od leta 1878 v prostozidarstvu očitni dve smeri, ki se ločita po svojem zadržanju do vere v Boga in Kristusa. Prvo zastopa **angleška velika loža** s sedežem v Londonu (ustanovljena 1717), ki v 24.000 ložah združuje okrog 4 milijone bratov, velikansko večino (sedem osmin) v Združenih državah Severne Amerike. Anglosaške lože se posvečajo posebno družabnosti in dobrotelosti ter zahtevajo od svojih članov vero v Boga ali Velikega arhitekta v kateri koli obliki.

Veliki Orient v Parizu nasprotno, ki šteje približno tudi 4 milijone članov zlasti v romanskih deželah, v Južni Ameriki, v Mehiki in na Balkanu, pa že več kot 100 let koraka na čelu svetovnega brezboštva in je zlasti strupen sovražnik katoliške Cerkve.

Manjšega pomena je švicarska velika loža „**Alpina**“, ki tudi ne sprejema prostozidarskega programa Velikega Orienta in se je zato od njega ločila in pa na splošno lože med **germanskimi** narodi, ki se zavzemajo za „nedogmatično krščanstvo“, za nekakšen deizem in so močno nacionalno pobarvane.

Vseh masonov utegne biti okrog 10 milijonov. Ne tvorijo pa uradne, vseobsegajoče prostozidarske internacionale. Med Veliko angleško ložo in Velikim Orientom ni uradnih stikov. Spor bo resničen, ker je angleška velika loža leta 1950 formalno izobčila iz svoje zveze urugvajsko veliko ložo (Montevideo), ker je sprejemala v svoje vrste verne in brezbožne člane. Angleški masoni so tedaj pisali v Montevideo: „Vi ste v zmoti glede pravega smisla prostozidarstva. Resnično prostozidarstvo je vera. Vera, ki jo je treba imeti, se izraža v tem, da se krščanskemu Bogu izkazuje pravo češčenje. Prostozidarstvo je nastalo pod vplivom srednjeveškega verovanja in mu je treba ohraniti zvestobo. Ker niste hoteli slediti našim smernicam, vas zadene ista usoda, ki je zaradi prav istega zločina zadela francoski Veliki Orient. Ne vas ne tistih, ki vam slede, ne priznamo več za polnopravne prostozidarje.“

V anglosaških ložah, kakor znano, so vključeni tudi nekateri anglik. škofje (20) in njihov primas dr. Fisher, nadškof kanterburyski, ki je pred škofovskim imenovanjem bil kaplan londonske velike lože. Prav tako so masoni mnogi protestantski duhovniki v Angliji in v Ameriki. Mala skupina anglikanskega klera se že dalje časa bori proti temu, da škofje in duhovniki pripadajo masoneriji, češ da je to poniževalno in nevredno za božjega služabnika. Njihova prizadevanja pa niso dosedaj rodila še nobenega sadu. Anglikanski člani lože se izgovarjajo s tem, da bi ob njihovem izstopu tudi anglosaška loža zašla v čisto brezverske vode kakor je Veliki Orient.

Na splošno je zadržanje anglosaških lož do katoliške Cerkve pomirljivejše danes, kakor je bilo v zgodovini. Posamični masoni priznavajo Cerkvi svetovni pomen kot činiteljici mednarodnega miru in sporazumevanja med narodi. Nekateri iščejo celo njenega sodelovanja, kakor je slučaj predsednikov Roosevelta in Trumana, ki sta oba bila masona najvišje 33. stopnje, a sta z Vatikanom vzdrževala prijateljske stike bodisi iz političnih, bodisi humanitarnih razlogov. Tudi Myron Taylor, ki je bil osebni zastopnik Roosevelta in pozneje Trumana pri papežu, je bil framason.

Vendar bi bili v zmoti, ko bi sličnim pojavom v anglosaških ložah pripisovali preveliko važnost. Kajti zlasti v Severni Ameriki ima Veliki Orient dosti simpatij in so mnogi, ki odobravajo njegov laicizem in borbenost proti Cerkvi. Na splošno je opazovati, da so lože do krščanstva pomirljive, dokler je nedelavno in imajo pretežno opraviti s protestantskimi sektami. A čim zadenejo na katolicizem, ki ima drugačne pojme o razmerju vere in Cerkve do sveta in življenja kakor pa neživljenjski protestantizem, tedaj postanejo tudi anglosaške lože bojovite in se ne ločijo veliko od Velikega Orienta.

Strah pred katoliško Cerkvijo

Iz zapiskov o obeh zborovanjih Velikega Orienta (1951, 1952) je razvidno,

da imajo masoni velik strah pred katoliško Cerkvijo. Postavili so posebno komisijo, da proučava „naval klerikalizma na Francijo in ves svet“. Iz poročil te komisije je mogoče spoznati, kako masonski bratje gledajo na Cerkev. Opozarjajo, da gre silen val „klerikalizma“ čez Francijo in ostali svet. Kot dokaz jim je služil sprejem dveh zakonov v francoskem parlamentu, ki zavzemata ugodnejše stališče do katoliškega zasebnega šolstva kot ga je dosedaj uradna Francija imela. To je masoni močno vznemirilo, ker ničesar bolj dosledno ne pobijajo, kakor oblikovanje je izrazite verne osebnosti po katoliški šoli in katoliškem tisku. Poročevallec je bil sicer mnenja, da se mnogi bratje zaradi „klerikalne ofenzive“ ne vznemirjajo preveč, ker jim je le dokaz, da Cerkev čuti „nevzdržen pohod družabnega, gospodarskega in znanstvenega razvoja in skuša le v obupu rešiti, kar se še rešiti da“. Pa vseeno se jim je stvar zazdela nevarna.

Cerkev — nadaljuje poročilo —, zaseduje dvojno gospostvo nad svetom: duhovno: ker hoče svoje nazore vsemu svetu vsiliti, in posvetno nadoblast s pomočjo „dobro izšolanih in zvestih pomožnih čet na vseh javnih področjih“. Tu so v posebni nevarnosti one ljudske plasti, ki imajo „le napol razvito zavest“, da zapadejo cerkvenemu vplivu. Cerkev razume mojstrsko „mešati karte“ in se prilagodi vsakemu okolju. Na njene eksponente naletite v aristokratskih salonih in v delavskih toriščih, pri stavkujočih in podjetnikih, pri časopisih leve in desničarske reakcije. Našli ste jih okrog Petaina in v podtalnem boju proti okupatorju. Najhujša pa je klerikalna demagogija na političnem polju. Ljubimkujejo s komunisti, skušajo zapadati humanizem vpreči v svoj voz, češ da je v jedru krščanski, znali so z machiavelistično spretnostjo ustvariti v Franciji parlamentarno večino, da z njeno pomočjo udarijo po laicistični šoli, ki je „najžlahtnejši sad humanizma“. — Istčasno utrjujejo svoje postojanke na fronti

„manjšega odpora“. Pri otrocih, ženskah, starčkih, bolnikih; izrabijo vsako prilikost, ko je človek beden in slab, da ga omrežijo za sebe. Danes že povsod naletite na klerikalne mračnjake: v zunanjem ministristvu, v ministristvu za narodno zdravje, za poljedelstvo, da celo v ministristvu za narodno vzgojo, na katero do sedaj ni padla niti senca simpatij za klerikalizem!

S posebno izšolanimi duhovniki za delo med delavstvom se je Cerkvi posrečilo, da se je pričela uveljavljati tudi že med delavstvom. Socialno skrbstvo ima skoraj izključno v rokah. Očitne so njene zveze z merodajnimi finančnimi krogi, a na vzgojnem polju so klerikalci „bolj delavni kot kjerkoli“. Brigajo se za tisk, radio, film, za mladino in otroke. „Z eno besedo,“ tako je končal poročevalec: „Kar se dogaja pred našimi očmi, je potrpežljivo pripravljen poizkus polastiti se oblasti na vseh pomembnih področjih... Kakor babil, ki počasi in nevidno pronica v organizem...“

Spričo tako resne nevarnosti stoji masonerija pred „težko odgovornostjo“.

Masonerija v protinapadu

Masonska akcija mora predvsem iti za tem — nadaljuje poročilo —, da bo vsak mason z dušo in telesom živel svoji stvari in s svojim delom in vplivom vodil in razsvetljeval množice tako, kakor „duhovništvo klerikalizma popolnoma in slepo služi svoji stvari“. Socialno skrbstvo naj vzame v roke država in ga iztrga iz rok Cerkvi, da se bo z njim širil vpliv na ljudstvo. Sicer pa je naloga vsakega masona, da je kakor celica v družbi, ki izvaja svoj vpliv vsaj na 100 oseb. Treba je izbirati za ložo le vplivne ljudi in z njimi zasesti odločilne družabne položaje. Le tako bo z masonsko akcijo mogoče oblikovati socialni razvoj v smislu polnega laicizma. „Laicizem ni za nas le objektivni pojem, laicizem je naše bistvo.“

„V neizprosni boju z rimskim klerikalizmom mora loža razkrinkavati „vatičanske intrige“; njena naloga je, da laični svet informira o namenih Cerkve in od svojih ustanov zahtevati, da

polno izpolnijo svojo laično nalogo. Lože naj proti rimskemu klerikalizmu sklenejo zvezo z vsem in vsakomur, čigar delo je združljivo z masonskimi ideali.“ Tako se glase sklepi Velikega Or'enta v preteklem letu.

Posebno zanimivo je poročilo, ki je bilo 1951 podano na veliki masonski skupščini o šolstvu. Francoski prostozidarji vidijo ogroženo njihovo laicistično šolstvo. Tu gre za osnove njihovega programa. Prvo, kar je potrebno, tako se je izrazil poročevalec, je dobiti pri prihodnjih državnih volitvah trdno „antiklerikalno“ večino, ki bo znala čuvati proticerkveno zakonodajo. A med tem naj loža organizira „napredne“ starše v posebne organizacije, ki bodo zahtevale ohranitev laične šole. A cilj mora biti: priti do politične moči in jo „pravilno“ uporabiti. Treba je za vsako ceno obdržati državni učni monopol in ga izvajati v službi laicizma.

Šola mora biti enotna narodna šola, ker le takšna ustreza načelom „pravičnosti, svobode in bratstva“. Osnovno načelo, ki ga je dosledno treba izvesti, je poddržavljenje vzgoje in izločitev vseh konfesionalnih zasebnih šol. „Uprava šolstva naj bo v rokah države, učiteljstva in staršev.“ Do 14 leta se vsa mladina poučuje in vzgaja enotno za „državljanke in delavce“. Po 14. letu pa se tistim, ki so sposobni, — in samo tistim — omogoči višji prirodoslovni in tehnični poduk, za revne dijake plača država vzdrževalnino. Za višje šolstvo je merodajno samo ministrstvo za uk, ki pazljivo izbira primerno učno osebje. Ta masonski načrt kaže presenetljivo sorodnost s podobnimi učnimi osnutki laicističnega liberalizma in komunističnega kolektivizma.

Prostozidarstvo v Severni Ameriki

Severnoameriško prostozidarstvo pripada škotskemu obredu in torej v osnovi priznava vero v Boga. Vendar pa je v njihovih ložah že zelo veliko izrazitih brezvercev. Že dolgo se pojavljajo glasovi, da je angl. loža „preozka“. Prostozidarstvo naj se dvigne nad vsako „partikularno religijo“. Stremi naj za „uni-

verzalno religijo na temelju ljubezni do človeštva“ (masonska konferenca v Washingtonu 1912).

Ameriške lože se pred vsem posvečajo socialnemu in političnemu delu. Ne zanima jih toliko mistika in metafizika kakor skrb, kako doseči čim več vpiva v javnem življenju. V zadnjem času se mnogo posvečajo političnim vprašanjem in to zlasti v zvezi z rastočo politično in gospodarsko močjo Združenih držav v sodobnem svetu. Pri tem se kaže nekaj odklon od splošnega masonskega kosmopolitizma. Vedno bolj se postavlja ameriška masonerija kot prvoboriteljca ameriškega patriotizma. Najvišji svet ameriške lože je leta 1950 svojim članom dal kot vodilno smernico: gojitev domovinske ljubezni, čuvanje reda in postav ter trdna zvestoba ameriški ustavi. Leta 1952 so znova naglasili svoj patriotizem: „Prostozidarji so navdušeni domoljubi. Oklepajo se svoje domovinske zastave.“

Na podlagi tega zadržanja ameriškega prostozidarstva mnogi sklepajo, da se lože zavedajo, da Amerika iz rola Anglije prevzema vodstvo sveta. Zdi se jim, da bo lažje povezati svet pod enotno vodstvo, ako ne žalijo nacionalnih čustev posamičnih narodov, marveč jim tozadevno puste svobodo.

Prostozidarstvo se nikdar ni odpovedalo svojemu stremljenju po duhovnem, socialnem in političnem vodstvu sveta in združitvi človeštva na osnovi njegovih laicističnih humanitarnih idealov. Pri tem mu je Cerkev vsekakor napoti s svojim poslanstvom božjega kraljestva na zemlji. Nasproti si stojita dva svetova, od katerih eden postavlja v središče življenje Boga, a drugi pobožanjenega človeka. Nikdar teh dveh svetov ne bo mogoče združiti. Samoposel umljivo je, da je ne le Cerkev pod izločenjem katoličanom prepovedala članstvo v ložah (nazadnje Leon XIII. „Humanum genus“ 1884), temveč tudi nekatere avtokefalne pravoslavne Cerkve in celo nekatere protestantovske ločine. Tudi vplivna in močno razširjena „Rešilna Armada“ ne dovoli svojim članom vpisa v prostozidarske lože.

Podobe krščanske osebnosti

ROMANUS

Vsaka doba vzgaja krščanske osebnosti, vsak narod jih ima, zgled so mu in njegov ponos. Tudi naš narod ima posebno v zadnjih desetletjih posebno veliko zgledov krščanske osebnosti, katerim daje še posebno privlačnost pečat mučeništva.

Kdo ne pozna Lojzeta Grozdeta? Fanta-študenta, ki živi na zunaj tako preprosto borbano življenje slehernega slovenskega študenta s kmetov, na znotraj pa je živel življenje milosti in značaja, kakor ga najdemo redko med moderno mladino danes. Svojo moč zaje ma iz presvete Evharistije, ki mu je prvo žarišče življenja. Otroško vdano ljubi Marijo, ki mu je za Evharistijo takoj drugi vir notranjega življenja. Na zunaj pa je apostol v pravem pomenu besede: žrtvuje ves prosti čas, zabavo in sprehode, samo da rešuje svoje sošolce. Ne odneha, dokler jih nima za Boga pridobljene. Njegovo apostolsko delo kot katoličana, ki živi krst in posledice zakramenta svete birmе uresničuje v življenju, mu prinese mučeniško krono. Tisti ga je v smrt poslal, za katerega se je Lojze najbolj trudil, da bi spoznal vse presegajočo ljubezen za Kristusovo. Ali se ne vzbudi ob tem zgledu volja postati osebnost?!

In še drugih imamo Slovenci dovolj, na katerih bi si lahko ogledali zglede, kako se katoliško živi, kako se ostaja zvest idealom, ki so se enkrat pokazali kot edino pravilni tudi za ceno življenja. Imena Pavšič, Mravlje, Novak in drugi bodo ostali zgled naši mladini in morajo ostati posebno še v tujini, da se ta mladina ne zgubi, da ne zaide na kriva pota, da ne pozabi na katoliške ideale, da ne pozabi, da je treba zanje tudi svojo kri preliti, če je tako volja vsemogočnega Boga.

Priznam: hotel sem podati kratko življenje Lojzeta Grozdeta, ker sem ga osebno dobro poznal. A ko sem mislil na ta članek, sem imel priliko ob nekem obisku naših slovenskih beguncev v taborišču „Le Freschette d'Altri“ poslušati v Italiji močno poznanega kapucinskega patra Marijana di Torino o italijanskem mladem fantu, tudi med našo mladino poznanem Pier Giorgio Frassati. Omenjeni pater Marijan je bil njegov sošolec, prijatelj ter je vstopil v kapucinski red že kot gimnazijski profesor. V slovenščini smo imeli lep življenjepis tega fanta v knjigi „Kristusov mladeč“.

I.

Peter Jurij Frassati, univerzitetni študent, praktičen in dejaven katoličan, je umrl leta 1925 v 24. letu starosti.

1. Njegov moralni razvoj. Je strasten ljubitelj športa. Ni sicer svetovni prvak, a navdušeno goji jezdjenje, plavanje, veslanje, nadvse pa planinstvo. Lepota planin ga je vsega prevzela, notranje so ga gore približevale Bogu!

Njegovo telo, tako okrepljeno in usposobljeno za boje, je bilo izvrsten sluga duši, ki ga je vedno trdno držal na njegovem mestu s mnogim zatajevanjem, n. pr. s premagovanjem v jedi v postnem času; priboril si je čistost, ki so jo občudovali vsi njegovi tovariši.

Študij mu ni nič kaj preveč dišal in priprava na izpite mu je bila skoro odveč. Toda posvetil se je študiju z gorečnostjo in zavestjo, da bo samo tako mogel biti kot inženir apostol med rudarji: ideal, ki ga je spremljal do zadnjih dni njegovega življenja pri vsem šolskem delu.

Imel je čudovito razsodnost, ki je sad njegove čiste duše. Kadar se je pri sestankih Katoliške akcije razpravljalo, navadno ni govoril. Ko so ga pa vprašali za njegovo mnenje, je svojo misel povedal preprosto, prepričevalno in mirno. Navadno so jo sprejeli vsi, saj so vedeli, da je njegova sodba o tem ali onem problemu gotovo najboljša.

„Njegova vzvišena krepost,“ pravi eden njegovih prijateljev, žilav je bila sad žrtve, doprinešene z železno voljo, ki jo je spremljala milost božja.“

Žilav v študiju, žilav pri izvrševanju del krščanske ljubezni, žilav v zvestobi svojemu idealu kljub tisočerm zapeljivostim sveta, v katerem je živel.

2. Razdajajoča se ljubezen. Tu se pokaže velika razlika med Frassatijem in Sokratom: slednji je bil modrijan, ima še danes pomen in je občudovan, a ni poznal ljubezni do bližnjega ne do Boga, kar je pri Petru Juriju posebna oznaka.

Ljubezen do revežev je pri Pier Giorgiu značilna. „Vsemu rad umrjem, samo revežem ne!“ je njegova beseda. Čudovite besede mladega fanta, ki za popadeje v sebi njegovo veliko ljubezen. Ves Torino je kazal s prstom za njim, ko je hitel po mestnih ulicah s polnimi žepi in zavoji pod pazduho v mestna predmestja k svojim prijateljem revežem. Njegove zadnje, komaj še čitljive besede so bile besede ljubezni.

Mnogi pa niso v tem mladem fantu poznali njegove nežne družinske ljubezni, njegovega iskrenega prijateljstva, njegove ljubezni do misijonov, njegovega dela za pomirjenje narodov med seboj.

Je sicer mrtev, a ostane vsem, ki njegov lik poznajo, vzor dela in boja v vrstah Katoliške akcije in drugih katoliških organizacij.

Pa je bil P. Giorgio otroško pobožen. Njegova otroška pobožnost se je osredotočila predvsem v Evharistiji in Mariji. V Evharistiji je videl najbolj pristržno vez s svojim Generalom in prijateljem, Marija pa je po naravi trdemu fantu dajala posebno oznako nežnosti in lju-

beznivosti. Sv. obhajila ni opustil tudi za ceno velikih žrtve, Marijo pa je pozdravljajal s petjem „Salve Regina“ pri svojih planinskih turah.

Brez dvoma preprosta pobožnost, a pobožnost, ki je znak junaške zvestobe. Koliko noči je preklečal na trdih tleh pred izpostavljenim Najsvetejšim!

Ta nežna zveza z Bogom pa je njegovi osebnosti dajala oznako **nePrestanega veselja**, čistega in ponižnega veselja, ki se je kazalo na vednem nasmešku njegovih ustnic, veselje onega, ki ve, da je „v rokah svojega Očeta“.

3. Skrivnost Frassatijeve osebnosti. V čem je torej skrivnost te vse razdajajoče ljubezni, te nove bogatitve njegove osebnosti? Zdi se mi, da povem najboljše s temi besedami: „Od krsta je Kristus prebival v njegovem srcu!“

Kristus je bil duša njegove duše in vir njegovih heroičnih kreposti, ki so izžarevale iz vse njegove osebnosti. Zato je veličastno pričevanje njegovega prijatelja: „Že sama njegova navzočnost je bila zadosti, da smo se držali slabega, kakor da bi v njegovi navzočnosti greh sploh ne obstojal.“ In drugi prijatelj pravi: „Kolikokrat sem ga v svoji sobi čakal v uri obupa, da mi že s svojo navzočnostjo vrne spet v dušo upanja.“

II.

Sveti Pavel, apostol Kristusov, apostol narodov. „Dobri boj sem dobojeval, tek dokončal,“ pravi sam v svojem zadnjem pismu, ki je nekaka oporoka in ga je namenil Timoteju (4, 7). In to pravi nekako ošabno. To je mogel samo sv. Pavel. Po tisoč poteh velikega rimskega imperija skozi trideset let neprestano potovanje iz Jeruzalema pred Damask, nato pa v Efez in Atene in Rim, prav do Španije in do „Herkulovih stebrov“, do konca tedaj znanega sveta.

In njegov glas, najmočnejši, kar jih je kdaj slišala zemlja, se je razlegal preko narodov sveta in se razlega danes in se bo do konca sveta, podoben orkanu, ki se bliska od vzhoda do zahoda.

1. Pavlova skrivnost, „Kristus živi v meni!“ Kako mogočna osebnost je

Pavel! In katera je njegova skrivnost? Kristus, ki živi v njem s svojo milostjo.

„Dosegel me je Jezus Kristus“ pred Damaskom, pravi sam (3, 12). Kristus ga je tudi vzbudil k novemu življenju, ki je božje življenje. Zato pa Pavel od tedaj naprej trdi o samem sebi: „Živim, pa ne več jaz, ampak Kristus živi v meni“ (Gal 2, 20). In spet trdi: „Po milosti božji sem to, kar sem“ (1 Kor 15, 10). Milost, ki mu ne da niti trenutka počitka, da more gotoveje iz sebe izoblikovati osebnost apostola narodov.

To novo življenje je pobožanstvo vse njegovo bistvo s posvečujočo milostjo, njegove sposobnosti pa s teološkimi krepostmi: razum mu je razsvetlila vera, voljo mu je utrdilo upanje, srce pa mu je razširila ljubezen.

To novo življenje milosti pa je šele Pavla naredilo za apostola narodov, svetel zgled krščanske osebnosti!

2. Goreče srce, Cor Pauli, cor Christi, pravijo o Pavlu. Srce Pavlovo je srce Kristusovo. To pomeni, da je Pavlovo srce ljubilo tako, kakor je Kristus ljubil.

a) Pavlova ljubezen do Kristusa. „Ljubezen Kristusova nas priganja“ (2 Kor 5, 14). Ljubezen v celoti, osvajačna in velikodušna.

Pavel je „videl“ Kristusa pred Damaskom sredi opoldneva. To prikazuje, katerega spomin spremlja Pavla skozi vse njegovo življenje in se odraža tudi v njegovih listih, je iz divjega sovražnika Kristusovega naredilo najbolj vnetega propagandista.

Videl je Kristusa, ga vzljubil in se mu Popolnoma predal. Pavlova duša je od tedaj samo iz enega kosa. Ničesar več ga ne more ločiti od Kristusa, „ne smrt ne življenje ne angeli ne poglavarstva ne sedanost ne prihodnje moči ne visokost ne globokost ne kaka druga stvar“ (Rimlj 8, 38). Pavel je mož, ki ni poznal povprečnosti!

Njegovo apostolsko polje je neizmerno, a je zanj še preozko. Njegovo delovno polje gre „od Jeruzalema in naokoli tja do Ilirika... Zdaj pa nimam več mesta v teh krajih in me že mnogo

let navdaja želja, da bi k vam prišel, ko bom potoval v Španijo“ (Rimlj 15, 18—24). Španija je neprestano bila v njegovem srcu, saj je bila tam meja tedaj znanega sveta in samo ta je mogla narediti konec njegovemu blaznemu hrepenenju: oznaniti Kristusa vsem narodom, da ga vsi molijo in časte!

Ko nekako povzema preizkušnje in trpljenje svojega misijonskega dela, piše sam: „Na svojem telesu vedno okrog nosimo umiranje“ (2 Kor 4, 10). In gnan od Svetega Duha se napoti proti Jeruzalemu, kjer ga čakajo žalost in dolga ječa. Nekateri kristjani, ki vedo o usodi Pavlovi, ga skušajo zadržati, da bi ne šel v Jeruzalem. Tedaj pa Pavel odločno govori: „Kaj počnete, da jokate in mi trgate srce? Pripravljen sem ne samo zvezan biti, ampak v Jeruzalemu tudi umreti radi imena Jezusa Kristusa (Apd 21, 13).

Toda, ni še zadosti trpel za Gospodo ime; mučeništvo ga je čakalo pozneje na ostijski cesti, kjer je pokleknil in z zvezanimi očmi ponudil krvniku svoj vrat. In na tisti dan je Pavel končno dosegel svojega Prijatelja in Vodnika, za katerega se je boril in toliko trpel. Kolikokrat je vzdihoval: „Željo imam biti razvezan in biti s Kristusom“ (Flp 1, 23).

b) Pavlova ljubezen do ljudi. Ljubezen Kristusova je prižgala v njegovem srcu neizmerno ljubezen do ljudi. Oznaniti vsem ljudem Kristusa, to je bila njegova želja in za to se je trudil vse življenje.

Iz njegovega apostolskega delovanja poznamo troje potovanj:

— prvo ga pripelje v Mašo Azijo sredi velikih nevarnosti: v Listri so ga tako kamnali, da so ga imeli za mrtvega;

— drugo ga znova pripelje v Malo Azijo; prekorači Bospor ter oznanja evangelij v Atenah in Korintu;

— tretje pa ga je za daljšo dobo ustavilo v Efezu, mestu njegovega posebnega delovanja; saj je bil Efez kozmopolitsko mesto.

Od Damaska do Ostije dajanje apo-

stolovo, dajanje sebe za druge, približno 33 let. Triintrideset let **stalnega pozabljanja nase v ljubezni do drugih**. Triintrideset let vsakodnevnih preizkusenj, a vse prenašane z istim zagonom in istim ognjem ljubezni.

Vedel je, da more velikodušno prenašano trpljenje zaslužiti spreobrnjenje številnih duš h Kristusu. Zato pa je sprejemal z veseljem neštevilne težave in borbe. Umreti za Kristusa bi bila zanj največja sreča: „Zdaj se veselim v trpljenju za vas...“; „tako smo v blagočutju do vas pripravljeni, dati vam ne samo evangelij božji, ampak tudi svoje življenje, ker ste se nam priljubili“ (Kol 1, 24; 1 Tes 2, 8).

Goreča ljubezen apostolova pa ni prezirala nežnosti ljubezni Kristusove. Skoro na vsakem mestu v njegovih listih srečamo neskončno milino: „Nastopili smo v vaši sredi milo, kakor neguje mati svoje otroke“ (1 Tes 2, 7).

Končno pa je tudi Pavlova ljubezen, kakor vsaka nesebična ljubezen vesoljna. Kakor Kristusovo srce objema ves svet, tako tudi Pavlova ljubezen objema vso zemeljsko oblo, nihče ni izvzet od te ljubezni Pavlove. Kristus je umrl za vse; za vse se bo trudil Pavel in za vse tudi umrl: „Vsem sem služil, da bi jih kar največ pridobil“ (1 Kor 9, 19). Zanj ni posebnih kategorij ljudi, kakor za Sokrata: „Tukaj ni več Grka ne Juda, ni obrezanega in neobrezanega, ne divjaka ne Scita, ne sužnja ne svobodnega, ampak je vse in v vsem Kristus“ (Kol 3, 11).

3. Pavlova čudovita razumnost. Drzna razumnost, prožna, ki prodre z enim samim pogledom v človeka, ki si zna priličiti še tako tuje stvari, ki se suče med idejami z neprisiljenostjo Grka, tako semaj s Pavlu nekeje bral.

Pred spreobrnjenjem je Pavel najprej Jud in je v Jeruzalemu, v šeli slavnega Gamaliela prejel najvišjo judovsko izobrazbo. V svojem rojstnem mestu Tarzu pride v stik z grško kulturo, kar še poveča njegov horizont razuma, srce pa odpre vsem zakladom grške miselnosti. Ali ga ni Gospod izbral za apostola poganom?

V Damasku pa doživi spreobrnjenje, prejme sveti krst. Njegov duh, „zamaknjen v tretje nebo“ prodira v neznane globine. Videnje je bilo močno, da je za tri dni oslepel. Videl je Kristusa in od njega prejel dar vere, ki odpre njegovi razumnosti božje skrivnosti presvete Trojice, Učlovečenja, Odrešenja, Cerkve, Včlanjenja v Kristusa... In ta nova bogastva Pavel poglobi v dolgih molitvah in najrazličnejšem apostolatu: tako je postal vzvišen teolog v svojih listih. Poleg tega pa tisočere pustolovščine na potih po svetu dajejo njegovemu razumu, osvetljenemu po veri, izkušnost in čudovito prisotnost duha, o čemer nam priča poročilo o njegovem ujetništvu v Jeruzalemu (pri. Apd 21, 27—22, 29).

4. Čudovita sila Pavlova. Njegova čudovita volja se meri po težavah, ki so nasprotovale njegovemu apostolatu. Da zmede in zavrne svoje nasprotnike, jih nekaj našteva, a brez napuha, a ne brez nekega ponosa: „So služabniki Kristusovi? — v nespameti govorim — jaz še bolj: s trudi čez mero, z ječo čez mero, z ranami v izobilju, s smrtno nevarnostjo pogostoma. Od Judov sem jih petkrat dobil eno manj kot štirideset. Trikrat sem bil šiban, enkrat kamnan, trikrat se je z menoj ladja razbila, eno noč in en dan sem prebil na globokem morju. Mnogokrat sem bil na potih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnostih pred rojaki, v nevarnostih pred neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnosti pred lažnimi brati; v trudu in naporu, v pogostem bdenju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti. Brez tega, kar me povrh še zadene, imam vsakdanji opravke, skrb za vse cerkve“ (2 Kor 11, 32—28).

Čudovito delo v kraljestvu Kristusovem!

Pa je morda ta veliki osvojevalec duš bil nečuten za človeško slabost? Nikakor ne! Predobro jo je poznal in prepogosto se mu izvije k Bogu iz srca klic strahu in bojazni. Nekega dne pa je njegov strah dosegel višek. Sam

Pomen in važnost dela za naš čas

I.

Delo, zaščita dela in delovnega človeka je dandanes najmočnejše orožje, propagandno geslo in vaba za pridobivanje delovnih množic. Marksisti vseh vrst in smeri, socialisti in laburisti so prevzeli monopol te propagande, ki si jo prisvajajo kot izključno in absolutno pravico. Iz tega izhaja tudi istovetjen strankarskih interesov in ciljev z interesi delovnega človeka, ki na splošno ne pozna niti osnovnih pojmov ideologije in naziranj svojih javnih predstavnikov in navideznih odvetnikov.

Moderna država je izbrala za svoj temelj delo (prim. italijansko ustavo). Delu jamči v osnovnem in temeljnem zakonu, ustavi, osnovne pravice, prizna gospodarsko, socialno in državno tvornost, mu da poseben povdarek ter mu hoče izkazati spoštovanje in čast. Problemi dela so tudi problemi vlade, jih z delavci in delojemalci rešujejo tudi ministri, ker v ureditvi in rešitvi teh problemov vidijo jamstvo za red in mir.

In kaj pravimo na vse to katoličani?

Uradna Cerkev že 70 let vodi pred marksisti v povdarjanju važnosti, dostojanstva in pravic dela. Ne opusti nobene prilike, da ne bi branila čast dela in pravic delovnega človeka. Pokazala je pravo pot za pravično in objektivno rešitev vseh problemov, ki zadevajo

delo in človeka v socialnem in gospodarskem življenju. Ako bi bil socializem ali laborizem, kot se hoče dokazati, samo resnični branitelj dela in njega pravic, potem je katoliška Cerkev v tem pomenu besede najbolj socialistična ali laburistična.

Nasproti uradnemu nauku Cerkve sodbni katoličan nerad prizna objektivno važnost dela, njega potrebo in nujnost. Ne vidi pozitivnih sadov dela, podleže vplivu truda in trpljenja, ki delo spremlja. Kronično je pod psihološkim vplivom zla, kar naj bi bilo delo, in se ne more povzdigniti nad primitivno pojmovanje dela stare grške filozofije, slediti revoluciji socialnih odnosov ter vrednotenja dejanj, dobrin in življenja, ki ga je prineslo krščanstvo. Boji se, da bi s priznanjem dela in povdarjanjem njega vrednosti in časti zapadel socializem. Ne iz spoznanja, ampak iz strahu moči.

Krščanstva, katoliške Cerkve brez začetja in vključitve delavskih mas, priznanja časti, važnosti in naravnih nalog dela ni. Ne more izvrševati svojega poslanstva, če so izven nje množice najmanjših, revnih in žejnih pravice, radi katerih je predvsem „božji Sin prišel iz nebes, da odreši človeštvo, postal človek, se podvrgel zakonu dela, ob katerem je preživel večji del mladosti, se trudil pri delu s krušnim očetom, bil poznan in spoštovan kot tesarjev sin.“ (Govor Pija XII. 13. VI. 1943 o miru na svetu in sodelovanju razredov.) In tem najmanjšim je isti papež s posebnim povdarkom povedal: „Vi ste bratje Kristusovi in sodediči nebes.“ (Govor ob obletnici Rerum Novarum 14. V. 1953.)

II.

Ljudje si na splošno dela ne želijo. Delo se smatra kot kazen, breme, trpljenje, ki je nujno vezano z življenjem. Postavljamo trditve, da je delo posle-

dica prvega greha, kazni, ki prehaja iz roda v rod na vse Adamove potomce.

Delo ni posledica prvega greha, tudi pred padcem je človek moral delati. Po sledice greha so le težave in trpljenje, ki delo spremljajo, da tako prosi zemljo kruha v potu svojega obraza. Delo kot tako zato ni kazni, je primitivna in bistvena dolžnost človeka, je vzrok zgodovine in človeškega napredka. Delo je osnovna in prva zapoved Stvarnika, ki jo je človek prejel pred padcem, da si mora podvreči zemljo in narediti rodovitno. In zato je „delo človekova aktivnosti namenjena na pridobivanje za življenje potrebnih sredstev, posebej za njega ohranitev“ (Rerum Novarum, 21).

Trpljenje, utrujenost, ki spremlja delo nam naredi delo neprijetno in odvratno. Ali je morda v tem bistvo, največji izraz kazni?

Bog je človeka tako ljubil, da je poslal Sina v trpljenje, da reši človeški rod. V trpljenju Sina je izražen največji in najmočnejši akt božje ljubezni do človeka. Tudi človekovo trpljenje zvezano z delom je izraz Stvarnikove ljubezni do človeka, ker mu je z delom odprta pot do sodelovanja za lastno odrešenje. Zato je delo enako kot molitev, bistvene važnosti in pomena za človekov razvoj, izpopolnjevanje osebnosti in oblikovanje zgodovine. Pij XI. uči, da je „delo med največjimi vrednotami življenja in je zato bila ljubezen potrpežljivega Boga tista, ki je rešila svet“ (Caritate Christi impulsu, 16).

Ni res, da se dela, ker ni drugega normalnega sredstva za življenje in kritje dnevnih potreb. Delo je ustvarjalni akt človeka in veselje, ki iz tega izhaja, je sad človekovega izpopolnjevanja, zavesti spoznanja zakaj živi.

Delo, razumemo ga v vsej obsežnosti in množestvenosti, je življenjska naloga človeka ne glede na spol, pokolje-

nje in rod. Vsak ga mora sprejeti in opravljati po vesti, na mestu in življenjski poti, ki mu je določena, odgovarjajoče fizičnim in duševnim zmožnostim.

S tem pa ni rečeno, da obstoja naravna, ali da bi morala obstojati pozitivnopravna obveznost, da bi bili vsi ljudje brez izjeme obvezni delati, ali celo opravljati isto delo. Naravni zakon od človeka ne zahteva, kar ne zmore, zato mora človek delati le, če mu starostna doba ter fizična in duševna zmogljivost to dopuščata.

Kot obstoja množestvenost bitij, obstoja množestvenost delovnih področij in možnosti. Vsako delavno področje odpira posebne in nove možnosti napredka, vsako more človeku nuditi možnost izpolnitve življenjske naloge in pravilne uporabe podarjenih talentov.

III.

Človek nima samo naloge delati, vsak zdrav in normalen človek čuti potrebo po delu. Brez dela človek ne bi bil več človek, ne bi mogel storiti, kar kot človek mora storiti.

Tudi brez dela bi se končno človek mogel izpopolnjevati, toda brez dela ne more dobiti zavesti lastnega dostojanstva in spoznati poslanstva. Človekovo delo na gotov način nadaljuje Stvarnikovo ustvarjalno delo. To delo je bistvenega pomena za izpopolnitev in na predek sveta. Če ga ne bi bilo, veselje v gotovem smislu izgubi realni pomen.

Delavec je na poseben način v vsem bitju, obstoju in polnosti čistega čednostnega življenja podoba božja. Delati in delati z veseljem pomeni za človeka prenos ustvarjalne potence v realnost, akt in dejstvo, realizacija popolnejšega življenja, kar vodi k posebnim podobnostim Bogu. Bog je prvi in absolutni vzrok stvarstva, delavec je izvršni in sekundarni vzrok, v kolikor da realnost in izpopolnitev predmetom. Delavec da ma-

teriji in predmetom svojo silo, misel in osebnost, to je relativni vzrok in dokaz, da je izraz volje in nadaljevanje absolutnega in prvega vzroka (Haessle).

Iz tega moremo videti, da z delom človek izvršuje svoje poslanstvo in dosega življenjski cilj. Čuti naravno težnjo po izpopolnjevanju in uveljavitvi, dati v poznanje obstoj lastnega življenja in osebnosti. Ni ga človeka, ki te naravne želje in težnje ne bi čutil in je nosil v srcu. Razlika je le v tem, da eni to pokažejo, drugi prikrivajo, enim se javlja že po značaju, drugi gredo neopazno med ljudmi skozi življenje, a se temu niso odrekli. Vsi hočemo nekaj biti, vsak hoče nekaj narediti. Če pa hočemo kaj biti, kaj narediti in imeti, moramo delati.

Napredek pomeni stalno dopolnjevanje in izpopolnjevanje obstoječega, iskanje novega, boljšega, koristnejšega in lepšega. Ne gre pri tem toliko za potrebe telesa, gre predvsem za potrebe razuma in duše. Potreba telesa bi bila kmalu zadovoljena s kopico materialnih dobrin, ki so za fizično vzdrževanje potrebne. Potrebe razuma in duše so stalne, nikoli zadovoljive. Razum človekov ne miruje, išče, raziskuje, ustvarja in gradi, je pri tem zadovoljen ali trpi, se veseli in žalosti, hoče velikih in lepih ustvaritev, dokler ga končno smrt ne stre.

Naravna potreba dela ne obstoja radi potreb našega telesa, radi kruha, ampak in to predvsem radi potrebe duše, volje in razuma, radi človekove osebnosti.

IV.

Delo je izraz človekove osebnosti, je osebno in potrebno.

Je osebno, ker ga izvršuje oseba z lastnimi fizičnimi in duševnimi zmognostmi in sposobnostmi. Niti dva subjekta ne opravljata enako istega dela, vsak ima svoj sistem, način in poseb-

nost. Izraža bistvo in razpoloženje duše in vrednotenje življenja, pojmovanje sveta in ciljev. Vendar ta neštevilna raznolikost ne razbija delovne skupnosti in harmonije, temveč jo na čudovit način upravlja v soglasje in harmonično celoto.

Je potrebno radi ohranitve življenja, kar je za vsakega velika naravna dolžnost in odgovornost. Leon XIII. uči, da „ohraniti si življenje je dolžnost, kateri se nihče ne more izogniti, ne da bi grešil. In od tukaj izhaja pravica pridobivanja sredstev za življenje, kar pri revnih ljudeh pomeni mezdo lastnega dela“ (Rerum novarum, 27).

Na splošno priznavamo potrebo dela. Pri tem mislimo predvsem na potrebe lastne osebe, na vzdrževanje družine in svojcev. Računamo in primerjamo potrebe za zaslužkom, ter temu primerno urejamo zasebno gospodarstvo in gospodarjenje.

Dokler se delo vrši v tem razmišljanju in dokler delamo predvsem radi lastnih potreb, ima naše delo radi namena in iskanega cilja individualni značaj. Vidimo le sebe, lastni jaz.

Ljudje nismo samo individualna bitja, smo osebe in po ustvarjeni naravi socialna bitja. S tem hočemo reči, da gremo tudi preko potreb lastnega jaza, vidimo bližnjega, z njim živimo in čutimo, mu hočemo pomagati, ker nam to narekuje socialni značaj naše bitnosti, zapoved življenja in vesti.

Vsak akt in delo, čeprav narejeno iz popolnega egoizma, ima številne efekte in posledice. Nihče tega preprečiti ne more, da se morda omiliti ali omejiti. To dokazuje, da imajo naša dejanja in delo proti naši volji, to je po naravi in izvoru, socialni značaj.

Nihče ne pridela in izdela vsega, kar potrebuje, niti ne more porabiti vsega, kar pridela in izdela. Množenstvenost potreb narekuje različnih dobrin. Radi

tega smo kot poedinci in družba medsebojno odvisni in z vsakdanjim delom ter prizadevanji za lastni kruh služimo tudi bližnjemu.

Soodvisnost v potrebah in socialni značaj dela od nas zahtevata, da delamo vestno in si prizadevamo za ureditev delovnih odnosov in pravil dela, ki bo nudilo maksimalno zadovoljitev lastnih pričakovanj in potreb, a s tem ne bo ovirana in onemajevana enaka pravica bližnjega. To je mogoče le tedaj, če vsak na svojem mestu vloži v delo razpoložljive fizične in duševne sile. Tako bo storil svojo dolžnost ter dal z lastnim sodelovanjem in voljo delu socialni značaj.

Vsak osebno more najti pravilno razmerje in ravnovesje med individualnim in socialnim značajem lastnega dela. Pravilno in sigurno pot nam pokaže naravna zdrava pamet in etični zakoni, ki urejajo osebno življenje in odnose z bližnjim.

V.

Kaj pomeni delo za nas Slovence?

Ob žuljih očeta in skrbi matere smo zrastle, odpoved očeta in matere lastni udobnosti nam je pomogla, da je vsak izmed nas to, kar je. To je zgodovinsko izročilo in naloga vseh, ki so slovenskega rodu. Pri tem pridemo in zazremo v življenjsko silo malega naroda, ki ni podlegel v borbi za življenje in narodni obstoj. Nismo imeli kapitala, naše premoženje so proti naši volji urejevali in z njim gospodarili drugi. Imeli smo pa pridne roke, vestnost in poštenost pri delu, zaupanje v blagoslov dela in prizadevanj. Ne kapital, delo je zgradilo vse to, kar domovina ima. Delo je omogočilo gospodarski in kulturni napredek, ustvarjalo blagostanje, utrjevalo zaupanje v samega sebe in božjo pomoč.

Ta naloga, z delom ohranjevati življenje in obstoj naroda, z njim živeti in

delati za veličino domovine prehaja tudi na sodobne generacije. Vsak mora priznati, da so naši predniki, očetje in matere pred nami in za nas storili svojo dolžnost. Sedanjost in bodočnost pričakujeta odgovora na klic preteklosti, pričakujeta dejanj.

Kolikor nas je razkropljenih po svetu moramo enako priznati realni pomen dela za nas. Nimamo poslaništev in ambasad, da bi ščitile naše pravice na tujih tleh. Sami smo, delo in pridnost so naši zagovorniki, naša priporočila, za nas pomenijo mednarodno pogodbo, zaščito diplomatskega predstavništva.

Izgleda, da se hoče dokazati, da je vzrok naše pridnosti pri delu naš suženjski ali pasivni značaj. Suženj ali pasiven človek ni zmožen iniciative in samostojnega ustvarjanja, ni zmožen zavestne in prostovoljne poštenosti, vestnosti in pridnosti. To zmore le človek v zavesti osebne svobode in dostojanstva, v zavesti naravne dolžnosti delati in ustvarjati. Tisočletni vzgled prednikov nam je ta naravni zakon dela zapisal v dušo, kri in meso, zato smo taki, kot smo.

Ta naš značaj in navezanost na delo je naravni dar. Le Bogu, ki nam da zdravje in razum, vzgledu prednikov, očeta in matere se moramo zahvaliti zanj in prav nikomur drugemu.

Bi radi spoznali veličino in pravi pomen dela? Pogledimo se v študij in realno spoznavanje duha naših prednikov. Odkrili se nam bodo čudoviti zakladi, dobili bomo odgovora na probleme metafizike, teologije, etike, gospodarstva, financ in sociologije dela. Vzglede, realnost nam bo preprosto a prepričevalno dajala odgovore, v nas utrjevala vero v Boga in zaupanje v bodočnost. Dvigniti pa moramo glave, spoznavati veliki svet, sodelovati z njim in zavzeti odgovarjajoče mesto, narediti korak naprej. AVGUST HORVAT

Kaj pa doma

Ni še vse slabo. Dostikrat se čuje, da novi rod, ki raste v Sloveniji, živi brez Boga in tudi ne čuti potrebe po verskem življenju. Ni dvoma, da so komunisti mnogo mladih ljudi moralno zastrupili in versko ohromili. Toda vsako nasilje rodi odpor in ta odpor se kaže pri mladini sami. Ne sicer pri vseh, pač pa pri tistih, ki znajo misliti za lastno glavo in niso suženjskega značaja. Tudi starši sedaj bolj pazijo na svoje otroke kot včasih, saj se zavedajo, da vzgoja v glavnem zavisi od njih. V šolah je ne bodo dobili.

Kakšno je versko življenje na kmetih, je razvidno iz pisma, ki ga je poslal neki ugleden kmečki posestnik iz Gorenjskega. V pismu opisuje praznovanje Velikega šmarna (15. avgust) in pravi: „Cerkev je bila pri obeh mašah ob šestih in desetih nabito polna. Sv. obhajil je bilo mnogo, vsi ljudje so šli k darovanju, cerkev je bila okusno okrašena, petje krasno. Vse je praznovalo in počivalo. Le tri komunistične družine so na vkljub delale. — Kamor koli prideš, povsod vidiš, da se ljudstvo trdno drži. Nehote se spomnim Jezusovih preroških besed: 'Peklenska vrata je ne bodo premagala.' Ponekod so znamenja (križi in kapelice) odstranjena. V naši fari tega ni videti. Ob križih na križpotjih in cestah poganjajo cvetice in razpela so lepo okrašena. — Tudi v Ljubljani je versko življenje zelo živo. Prvi petki in sobote se praznujejo kot nekdaj za časa vojne. Cerkveni govori so pomenljivi in času primerni. Mnogo takih, ki so včasih stali ob strani, je

sedaj našlo pot v cerkev. Posebno so obiskane pridige pri frančiškanih in v stolnici. Pred podobo brezjanske Marije vedno najdeš goreče molilce. — Vsi ti pojavi oblastem niso vseč, pa zato iz dneva v dan poostruje svoj boj proti veri. Posebno trpijo verni učitelji, kolikor so še v službi. Mnogo si jih ne upa več v cerkev.“

Poleg skladatelja Matije Tomca, ki so ga komunisti zaprli, pa ga čez nekaj tednov zopet izpustili, je „ljudska oblast“ v Ljubljani položila roko tudi na stolnega dekana Jožefa Šimenca. Pred leti je bil obsojen od iste oblasti na štiri leta ječe. Lani je moral plačati 4.000 dinarjev „zaradi sovražnih izpadov v pridigah“. „Slov. poročevalec“ od 14. oktobra 1953 ga obtožuje podobnih prekrškov, ko piše: „V svojih pridigah je šimene govoril, da bo narod brez vere prej ali slej poginil v notranji gnolobi. Zato naj odgovarja pred ljudskim sodiščem!“ — Radi istega vzroka je bil kanonik dr. Jože Pogačnik obsojen na 8 mesecev zavora.

Aretacija kardinala Wyszińskiego je bila domačim oblastnikom zelo pogodu. Takoj so naročili vsem jugoslovanskim škofom, da na noben način ne smejo protestirati proti omenjeni aretaciji. Ker je apostolski administrator ljubljanske škofije mons. Vovk odredil molitve za preganjano Cerkev na Poljskem, je dobil takoj poziv od slovenske vlade, da napovedani dan molitve prekliče. Istočasno so mnoge vidne osebnosti jugosl. komunistične stranke izrazile svoje zadovoljstvo radi dejanja

poljske vlade. Predsednik Ljudske republike Slovenije Miha Marinko se je pohvalil, da so se poljske oblasti naučile ob Stepinčevemu primeru, kako se postopa s cerkvenimi dostojanstveniki, ki sabotirajo prizadevanja ljudske oblasti.

V Dobrovo v goriških Brdih je Boris Kraigher razlagal, zakaj ni verskega miru v Sloveniji. Zanikal je, da bi oblast Cerkev preganjala. Toda, ker Vatikan (tj. Cerkev, op. ur.) izrablja vero in vernost slovenskih ljudi v svoje politične namene, ni mogoče priti do verskega pomirjenja. Kot primer je navedel tržaško vprašanje. Priznal je, da je papež Pacelli (zanj ne obstoja papež Pij XII., op. ur.) uradno objavil, da ni dajal tržaškemu županu Bartoliju nobenih izjav glede Trsta, a istočasno trdil, da je papež Italijan in da se veseli povratka Trsta pod Italijo. Še več! Ni papežev največji greh, da je Italijan, ampak da je predstavnik kaste kapitalistov, veleposestnikov in denarnih magnatov in zato vsaj tako nevaren kot Pella ali De Gasperi. Krčevito brani privilegije katoliške Cerkve in ovira razvoj resnične demokracije v Italiji. Tudi v Sloveniji odnosi med Cerkvijo in državo le zato niso urejeni, ker se Cerkev še vedno noče odpovedati svojim privilegijem. (Ti so: cerkveni zakon, verski pouk po šolah, svoboden katoliški tisk in neovirano organiziranje cerkvenih društev; op. ur.). Kraigher pride pri tem, ko omenja „privilegije“ katoliške Cerkve do prav zanimivega zaključka: „Če se Cerkev bori za takšne privilegije, se v resnici bori za interese italijanskega imperializma in to moramo preprečiti. Ni zadosti, da duhovniki izjavljajo, da so proti temu, da bi prišli Slovenci pod Italijo. Oni se morajo odpovedati svojim privilegijem, to se pravi, morajo Cerkev, vero, verske obrede, prižnico in spovednico popolnoma ločiti od politike. Ne samo, da naj se duhovniki omejujejo zgolj na verske obrede; ne smejo tudi v prikriti obliki izkoriščati verskih obredov proti interesom države. Tisti pa, ki delajo po navodilih Vatikana, delajo v bistvu v interesu ita-

lijanskega imperializma, pa najsi se tega zavedajo ali ne“ (Podčrtal „Slovenski Poročevalec“ str. 2, št. 254, leta 1953; op. ur.). — Nato je Kraigher skušal opravičiti nastope proti duhovnikom in razbijanje križev. Vso krivdo za taka dogajanja je napril duhovščini, ki s svojim izkoriščanjem Cerkve razburja ljudi, ki vidijo, da so duhovniki postali hote ali nehoti orodje Vatikana in s tem italijanskega imperializma. Papeža naj duhovniki poslušajo takrat, kadar gre za to, kaj in kako morajo moliti na ta ali oni praznik. Kadar gre pa za to, kakšen naj bo odnos Cerkve do državne oblasti, se jih pa to ne tiče. „Tista duhovščina, ki v takih stvareh posluša Vatikan, izdaja naše nacionalne interese, ker s tem ruši našo notranjo enotnost in našo odprano moč proti italijanskemu imperializmu.“ (Podčrtal „Slov. Poročevalec“ istotam, op. ur.)

Škofje morajo služiti obvezni vojaški rok. V začetku novembra 1953 sta bila škofa Nežić (Pazin v Istri) in Pavlišić (Senj-Reka) poklicana, da odslužita vojaško dobo v jugoslovanski vojski. S tem so se komunisti hoteli maščevati nad obema škofoma, ki sta v svojih škofijah preprečila ustanovitev Titovih duhovniških društev. Ne ve se, kje oba škofa trenutno živita. Z njima je bila poklicana v vojsko tudi večina duhovnikov, ki niso hoteli iti na pripravljano zborovanje Titovih duhovnikov dne 12. in 13. novembra 1953 v Zagrebu. Duhovniki iz cone B, ki so bili italijanski državljani in so ostali doma, mesto da bi šli na zborovanje v Zagreb, so moral nemudoma zapustiti svoje fare. Izgnali so jih v Italijo. Na meji so jih pa državni funkcionarji neusmiljeno okradli.

Škof Nežić je že enkrat doživel „dobrote“ komunističnega zasliševanja. Po škofovski konferenci v Zagrebu v septembru 1952 so ga oblasti poklicale v Pulj, kjer ga je Titova tajna policija zasliševala 21 ur brez prestanka. Ves čas ni bil sam niti pet minut. Tudi mu niso dovolili niti kozarca hladne vode.

Zadnje vesti o bolezni kardinala Stepinca. Na prošnjo frieburškega škofa

v Nemčiji je nemški specialist za krvne bolezni prof. Ludvik Heilmeyer potem, ko je dobil pristanek jugoslovanskih oblasti, odpotoval v Krašič, da obišče bolnega kardinala in ugotovi, kakšne uspehe je rodilo zdravljenje, ki sta ga predpisala oba ameriška zdravnika. Prišel je do zaključka, da se je zdravstveno stanje kardinala Stepinca radi predpisanih zdravil sicer izboljšalo, da pa visoki bolnik še vedno ni izven nevarnosti, ker duhovno trpljenje vpliva na sestavo njegove krvi.

Trpljenje slovenskega in hrvatskega naroda je našlo 27. oktobra 1953 odmev v čilskem parlamentu. V zvezi s preganjanjem Cerkve na Poljskem je čilski parlament naprosil predsednika generala Ibañeza, da odredi zastopnikom čilskega naroda pred Zvezo narodov, naj protestirajo radi verskega preganjanja, ki da je sramota za kulturno 20. stoletje. V zvezi s tem je poslanec De La Fuente govoril o verskem preganjanju v Sloveniji in Hrvatski.

Njegov govor je izzvenel tako-le: Dokler je bil jugoslovanski diktator Tito zvest Moskvi, ni nihče dvomil o njegovem sovražnem zadržanju do katoliške vere. Ko pa se je ločil od kominforma, so mnogi začeli verjeti, da bo Tito tudi glede vere ubral nova pota in postal stebel svobode in pravičnosti. Pa se je izkazalo, da se Tito v tem ni nič spremenil. Njegov tisk sicer povdarja, da ima Cerkev v njegovi državi vse pravice, da pa je duhovščina reakcionar na in sovražna socialnim reformam, radi česar mora oblast podvzemanj neke mere za ohranitev reda in varnosti v državi. To Titovo stališče potem zagovarjajo komunisti vsega sveta, velik del socialistov in mnogi naivni zapadni politiki, katerim se kaj radi pridružijo tudi protestantski krogi. Resnica pa je, da Cerkev v Jugoslaviji ne uživa svobode, da je brezpravna in izpostavljena neprestanemu preganjanju, kar je jasno, če pomislimo, da ima v Jugoslaviji tudi po ločitvi od Moskve vso oblast komunistična stranka, ki je zgrajena na brezbožnih in materialističnih načelih Marksa, Engelsa in Lenina. Ta

stranka ne spoštuje svobode človeške osebnosti in se vzdržuje le s pomočjo nasilja, ki ga uporablja v javnem in zasebnem življenju svojih državljanov. Titovo preganjanje je enako preganjanju Cerkve iz preteklih stoletij. Njegov cilj je: uničenje Cerkve. S pomočjo denarja iz kapitalističnih držav dokazuje svetu, da je njegov komunizem bolj pristen kot komunizem njegovih ruskih učiteljev. Sam Tito je izjavil, da gradi socializem in da ne bo nikdar dovolil zapadnega načina političnih strank, kajti njegova dežela je na poti v revolucijo, ki ji ni povratka. Zvesti svojemu verskemu sovraštvu titoisti malokdaj priznajo duhovščini pomen, ki ga v narodnem življenju dejansko ima. Imenujejo jo: „klerikalna reakcija, fašistični kler, narodni izdajalci, vatikanski hlapci i. sl.“ Na ta način se hitro najdejo zakoni, ki so določeni za kaznovanje fašistov in izdajalcev naroda. Že med zadnjo vojno so v zagrebški nadškofiji pobili 14 duhovnikov, v dja-kovski štiri, v Križevcih štiri, v senjski 15, v šibeniški 12, v splitski 14, v Dubrovniku 8, na Hvaru dva, v Kotorju tri, v Banja Luki 4, v Sarajevu 7, v Mostarju 4. K temu je treba prišteti nad 100 pomorjenih frančiškanov iz bosansko-hercegovske province. Mnogi od teh duhovnikov so umrli na grmadah, na križu, razsekani in strahotno mučeni. Tako so samo v frančiškanskem samostanu „Široki Breg“ pri Mostarju pobili 28 redovnikov. Štirinajst od njih so pobili z gazolino in žive zažgali. Vsi ti mučenci skupno z junaškim kardinalom Stepincem pomenijo za nas vse duhovno jamstvo, da bo Cerkev v Hrvatski in Sloveniji končno zmagala in znova pripomogla duhovnim vrednotam obeh narodov do trajne veljave.

Kot je razvidno iz govora, je poslanec De La Fuente omenjal v svojem govoru v glavnem le trpljenje in žrtve hrvatskega naroda, dasi je na splošno omenjal tudi slovensko ime. Če bi imel na razpolago slovenske vi re, bi bil njegov govor lahko še bolj učinkovit. Tako bi mogel omeniti 40 slovenskih duhovnikov, ki so padli že pred koncem

revolucije in strašno usodo 12.000 slovenskih domobrancev, o katerih svetovna javnost še skoro ničesar ne ve. Vsakokor je potrebno, da vsem ljudem v tujini, ki so dobre volje, govorimo o teh žrtvah in jih seznanjamo s svojim trpljenjem. „Kliči in ne nehaj,“ je Bog dejal enemu izmed prerokov v stari zavezi. Tudi mi moramo biti taki preroki, da tako pripomoremo pravici do končne zmage.

SLOVENSKA KOROŠKA

Neki dopisnik v listu „Aktion“ je skušal prikazati žihpoljskega dekana g. župn'ka Koširja kot zagrizenega Slovence, ki v svoji cerkvi nemščini ne da mesta, ki ji pripada. Pozval je škofijski ordinariat v Celovcu, da gospoda dekana požene iz Žihpolj. Resnica pa je, da sta v Žihpolju vedno dve maši: ena slovenska s slovenskim petjem in druga nemška. Res pa je, da je nemška maša bolj mrtva kot slovenska; to dokazuje, da ljudstvo slovensko čuti in da mu za nemštvo ni dosti mar.

Sv. Jakob v Rožu ima zelo častljivo cerkev in zvonik. Že od daleč vabi in pozdravlja vsakogar, ki se mu bliža. Ker pa je vse na svetu minljivo, je tudi streha na zvoniku po 80 letih začela dobivati luknje. To je nagnilo skrbnega in delavnega župnega upravitelja g. Ivana Česna, da je organiziral med ljudmi zbirko za prekritje cerkvenega stolpa. Bilo je pri tem 30.000 šilingov stroškov. Po vaseh so šli pobiralci in pri tem se je jasno pokazalo, koliko smisla in ljubezni ima kdo do svoje farne cerkve. Ker ves dolg še ni plačan, pravijo poznavalci zvona, da tá toliko časa ne bo veselo pel, dokler ne bo vse poravnano.

Nova cerkev nastaja v Dolini, ki spada pod župnijo Pokrče. Potreba po novi cerkvi, ki je romarska, se je čutila že dolgo vrsto let. Toda želja sama ne zadostuje; potrebna so tudi denarna sredstva. Z namenom, da do graditve čim preje pride, je župnijski svet priredil tombolo, ki je toliko vrgla, da je bilo mogoče pričeti z gradnjo nove hiše

božje. Sedaj je cerkev v surovem stanju že gotova. Da pa bo notranje urejena, bo verjetno preteklo še precej časa in bo potrebno še mnogo žrtev in veliko-dušnega sodelovanja.

PRIMORSKE VESTI

Mohorjeve knjige za leto 1945. V Goričah so izšle Mohorjeve knjige, ki bodo kakor dolgo stoletje tudi letos nudile svojim slovenskim bralcem obilo zabave in pouka. Koledar je bogat in zanimiv in je skupen s koroško Mohorjevo družbo. Naslednji dve knjigi sta ena „Ben Hur“, katero starejši bralci že poznajo, mlajši pa ne. Druga knjiga so spomini dr. Jože Lavrenčiča „Med Scilo in Karibdo“, ki bodo zanimali ne samo Goričane, ampak vse Slovence, ki jim je draga slovenska zemlja in slovenska zgodovina.

Občni zbor goriške Mohorjeve družbe. Konec novembra je imela Goriška Mohorjeva družba svoj občni zbor. Takega občnega zbora že dolga leta ni bilo, ker tega tedanje razmere niso dopuščale. Zanimivo je bilo poročilo tajnika dr. Kacina o delu, ki ga je družba izvršila v zadnjih petnajstih letih. Bila so težka leta fašizma in vojne, ko je oblast ponovno zaplenila Mohorjeve knjige, še celo Kristusovo življenje z izgovorom, da po 20 letih ljudstvo že zna italijansko in ljudstvo ne potrebuje slovenskih knjig. Po vojni se je delo Mohorjeve družbe zopet obnovilo in Mohorjevke znova razveseljujejo slovenske ljudi, ne samo tu na Primorskem, ampak povsod po svetu, kjer živi slovenski človek. Zlasti lansko leto so ljudje posegli po njih, da so popolnoma pošle. Nato je občni zbor dal razrešnico dosedanjemu odboru in izvolil novega, ki je sestavljen tako: predsednik dr. Fr. Močnik, odborniki: mons. Novak, Stanko Stanič, Drago Butkovič, Anton Rutar. Stari odbor je dobil razrešnico z iskreno zahvalo, predvsem njenemu 16-letnemu predsedniku č. g. Stanku Staniču, ki je vodil družbo v najtežjih letih fašizma in vojne.

OB TRŽAŠKIH DOGODKIH

VOLK IN JAGNJE

(Po La Fontaine-u)

Ob bistrem potoku si žejo gasi
jagnje, ki volka še videlo ni.
Zato se nevarnosti še ne zaveda.

Prav tedaj pride — o groza — do brega
volk ves sestradan in jagnje zagleda,
svoje oči vanj pohlepno zabode
in zakriči: „Ne káli mi vode!“

Jagnje nedolžno se zbega,
vendar očitka se brani:
„Kako naj jaz tebi vodo kálím,
ko níže od tebe na bregu stojím?“

Zdajci volk se proti jagnjetu zažene:
„Hočeš reči, da jaz lažem?
Káliš jo! Jaz že ti pokažem!
In kaj vse lani si govoril zoper mene!“

„Saj še rodil se nisem lani.
Ne veš, da me še mati hrani?“
„Tvoj brat je bil. Ne draži me!“
„Moj brat? Saj ga še nimam ne!“

„Kaj meni mar! Vi vsi,
pastirji vaši in njih psi
preganjate me noč in dan.
Ti glej!“

S tem bil postopek je sodni končan.
Naslednji hip vgasnilo je življenje mlado.
Doklej?

Se z jagnjetom nasitila zver?
In spet je bil vzpostavljen mir...
Še isti dan za novo se podi naslado.

Prevedel A. Wolf

Prvi kulturni večer v Gorici. Slovensko kat. prosvetno društvo je skupno z deklško Marijino družbo posvetilo svoj prvi kulturni večer zaslužnemu možu in neustrašnemu borcu za naše

verske in narodne pravice, mons. Mirku Brumatu ob 3. obletnici njegove prerane smrti. V sredo 25. novembra smo se v obilnem številu zbrali v Marijinem domu na Placuti, v tistem domu, ki je zrastel iz velike požrtvovalnosti, skrbi in ljubezni pok. monsignorja in ki je postal tako drugi dom vsem, družbenica, zbirališče in ognjišče vseh goriških Slovencev. Predsednik društva č. g. prof. Drago Butkovič je pozdravil vse navzoče in povdaril, da bo društvo na istih temeljih in z istimi cilji nadaljevalo začeto delo med goriškimi Slovenci. Mons. Alojzij Novak nam je s preprosto in iskreno besedo prikazal svetli lik našega pokojnega monsignorja. Prikazal nam ga je predvsem kot gorečega duhovnika, neutrudnega spovednika in pridigarja, prikazal nam ga je tudi kot človeka usmiljenega in sočutnega do vseh in kot neustrašnega borca za naše narodne pravice. Za njim je družbenica Cirila Saksidova prečitala dr. Humarjev uvodnik iz družbenega glasila „Vijolica“: „Mons. Brumat — pesnik in glasbenik“. Spoznali smo dr. Brumata tudi kot nežno čutečega, globokega religioznega pesnika in glasbenika. O njegovih umetniških delih so se pohvalno izrazili razni naši poklicni glasbeniki in kritiki. Tudi sami smo se o tem prepričali, ko smo za tem poslušali koncert njegovih najlepših skladb, ki jih je z globokim občutkom in veliko dovršenostjo zapel zbor deklške Marijine družbe pod vodstvom prof. Mirka Fileja.

Pevski zbor goriške deklške Marijine družbe je zrastel pod večšo roko pokojnega monsignorja. Z njegovo smrtjo pa zbor ni zamrl. Častno nadaljuje njegovo začeto delo mlada in nadarjena akademičarka Lojzka Bratuževa. Njena zasluga je, da je deklški zbor Marijine družbe ta večer tako dobro pripravljen nastopil.

Prvi nadškofijski kongres Zveze deklških krožkov v Gorici. Ko se je pred štirimi leti mala skupina petih deklet prvič zbrala v tesni zakristiji cerkve sv. Ivana v Gorici, ni niti od daleč slu-

tila, da se bo ona kakor gorčično zrno razrastla v mogočno skupino 200 deklet. To smo spoznali v dneh našega prvega nadškofijskega kongresa Zveze dekliških krožkov.

Kongres se je začel dne 27. novembra in se zaključil na nedeljo 29. novembra. Vsako jutro je bila sv. maša z govorom. V soboto popoldne pa so se zbrali vsi mestni dekliški krožki, krožek akademičark, krožek dijakinj, dekliški krožek in krožek najmlajših v njihovi skupni dvorani, kjer je imel na vse navzoče č. g. dr. Klinec primeren nagovor. Sklepna proslava pa se je vršila v nedeljo popoldne na Placuti. Po blagoslovu v cerkvi so se zbrala vsa dekleta dekliških krožkov naše nadškofije in napolnile dvorano do zadnjega kotička. Bili so krožki iz Podgore, Štandreža, Jamelj in Doberdoba. Proslava je lepo uspela in dekleta so se vesela vračala na svoje domove polna lepih idealov in načrtov za bodočnost.

Miklavževanje v Gorici. S. K. P. D. je tudi letos razveselilo male in velike z lepo uspehim Miklavževanjem. Sodelovali so otroci iz sirotišča, glavna in najbolj zaželjena oseba pa je bil sv. Miklavž z vsem nebeškim spremstvom. Na predvečer svetega Miklavža se je vršilo obdarovanje vseh slovenskih osnovnošolskih otrok. Razdelili smo med naše malčke po zaslugi požrtvovalne g. Katí Kerševani in plemenitih goriških Slovencev nad 150 paketov. Na praznik sam pa je bilo Miklavževanje za odrasle. Pri tem ni manjkalo smeja, duhovitih vprašanj in še duhovitejših odgovorov.

Tudi slovenske vaši niso hotele zaostati za Gorico. Skoro povsod so se vršila lepa in pristrčna Miklavževanja v vesilje malih in velikih. Isto tako je tudi DFS organizirala razna Miklavževanja v mestu in podeželju, le žal, da ni naš lepi običaj, ki je tako tesno povezan z globoko vernostjo našega ljudstva, oskrnili s plesom, ki je zaključil njihova Miklavževanja.

Praznik katoliške mladine v Gorici. Brezmadžna je za kongreganiste naj-

lepši Marijin praznik v cerkvenem letu. Ne samo, ker je praznik njihove zavetnice in zaščitnice, ampak tudi ker se vsako leto njihove vrste pomnožijo za nove članice. O, ni lahko v teh zmaterializiranih časih odločiti se za strmo pot, ki pelje navzgor v zarje Brezmadežne! Letos so bile novosprejete članice še posebno počeščene. Obred je izvršil namreč č. g. dr. Škerlj, ki je nalašč zato prišel iz Trsta k nam. Med novinke in družbenice je bilo sprejetih deset deklet, med temi so tri učiteljice, kar je še posebno razveseljivo. Marijina družba bolj kot katera koli druga organizacija zahteva resnih in poztvovalnih deklet. Zato pa je tudi Marijina družba edina organizacija, ki je tu na Goriškem premagala vse viharje in trdno stala tudi takrat, ko je vse okrog nje omagalo in razpadlo. Z novimi in podvojenimi močmi gre sedaj novim časom in novim zmagam naproti. Poročstvo za to so nam novosprejete članice. Marijina armada bo prinesla svetu novo luč.

Kakor vsako leto, tako nas je tudi letos krožek goriških srednjšolcev razveselil z lepo akademijo v čast Brezmadežni. Krožek goriških srednjšolcev stopa letos že v sedmo leto. Veliko je bilo slovenskih tanirov, ki so v tem krožku spoznali in našli smernice svoji mladosti in poznejšemu resnemu delu v življenju. Program je bil letos še posebno skrbno izbran. Vsi smo s pravim užitkom sledili dovršenemu izvajanju mladih umetnikov Bratuza in Breganta na klavirju in violini. Akademijo je zaključil prizor iz Lurda „Njena moč“.

Rojan pri Trstu. Prva jesenska prireditve v Marijinem domu „Ljubezen zmaga“, je lepo uspela. Igralke so svoje vloge dovršeno podajale in še enkrat pokazale svoje bogate odrske zmožnosti. Na praznik Brezmadežne pa smo imeli lepo akademijo, ki je bila obenem tudi naš praznik, saj obhaja naša Marijina družba prav v tem Marijanskem letu 50 letnico obstoja.

P. DR. HUGO BREN OFM UMRL

Hitro je prodrla do nas iz večnega mesta žalostna vest: Dne 8. decembra 1953 je zastalo srce dr. Hugo Brenu, skromnemu sinu velikega frančiškanskega reda.

Rodil se je p. Hugo Bren 5. decembra 1881 v Rovišah, župnija Sv. Gora pri Litiji. Osemnajst let je imel, ko je vstopil v Ljubljani v vrste sv. Frančiška. 14. julija 1907 je v Gorici prejel mašniško posvečenje. Nato je odšel na slavno friburško univerzo v Švici in leta 1914 promoviral za doktorja teologije.

Deset let je potem razlagal frančiškanskim bogoslovcem modroslovje in bogoslovje v bogoslovnem učilišču slovenske frančiškanske provincije sv. Križa. Z devet in tridesetimi leti je bil izvoljen za provincialnega svetovalca domače redovniške province. Naslednje leto ga najdemo v Sev. Ameriki, kjer organizira modroslovno-bogoslovni študij za slovenske frančiškane. Spet poteče deset let. P. Hugo Bren se vrne domov, a ne za dolgo. Po kratkem bivanju v domovini, ko je imenovan za generalnega vizitatorja ter generalnega komisarja bosanske frančiškanske provincije, nastopi mesto rektorja domačega frančiškanskega bogoslovnega semenišča v Lemontu, Sev. Amerika. Končno pride tudi zanj dan, da bo v domovini preživel jesen svojega življenja. Toda predstojniki odločijo drugače. Leta 1941 ga povabijo v Rim, da bi predaval na frančiškanski univerzi v Rimu. Leta 1946 je postal dekan te fakultete, leta 1952 pa generalni definitor frančiškanskega reda, t. j. postal je član vrhovnega sveta tega reda. Za skromnega slovenskega redovnika je to brez dvoma izredna kariera, če se sme v redovniškem življenju rabiti ta beseda.

Pretežen del svojega življenjskega dela je bil p. Hugo Bren bogoslovni profesor. Nad štirideset let! Zato je tekom življenja napisal nebroj razprav in člankov, ki so vedno bili uvaževani. Toda čeprav je p. Hugo Bren precej napi-

sal iz različnih znanstvenih strok, vendar težišče njegovega pisateljskega dela ni bilo v znanosti, ampak v praktičnem dušnem pastirstvu. Pisal je v „Cvetje vrto sv. Frančiška“ v Ljubljani, v „Ave Marijo“ v Lemontu (USA), bil njemu urednik daljšo dobo in zalagal s članki „Ameriškega Slovenca“. V obeh ameriških listih je napisal več ko sto člankov!

Poleg pisateljskega delovanja moramo poudariti njegovo dušno pastirsko delo, ki ga je opravil med našimi izseljenci, najprej v Ameriki, po zadnji vojski pa tudi v Italiji. Bil je p. Hugo Bren eden tistih redkih rojakov v tujini, ki je takoj spočetka doumel, kakšne cilje je imelo pred seboj „narodno-osvobodilno gibanje“ v Sloveniji.

Zlasti veliko zaslug pa si je pokojni pater pridobil v zadevi Baragove beatifikacije. V Ameriki in pri nas doma je mnogo pisal in govoril o tem. Po njegovi zaslugi je misel o razglasitvi Barage za blaženega postala popularna med severnoameriškimi Slovenci. Še ni dolgo, ko smo priobčili v „Duhovnem življenju“ njegov prispevek „Iz Baragovih mladostnih let“, ki ga je napisal na prošnjo takratnega glavnega urednika DŽ dr. Alojzija Odarja. Sedaj sta spet oba združena. V istem letu sta vstopila v večno življenje. Naj bi oba velika pokojnika, dr. Odar kot prvi predsednik Južnoameriške Baragove zveze in dr. Hugo Bren kot največji pobornik za Baragovo beatifikacijo v večnosti nadaljevala delo, ki sta ga morala na zemlji prekiniti in nam kmalu izprosila milost, da bomo Barago častili na oltarjih.

J. J.

PREGOVORI

Kar si zagrešil v pijanosti, boš v treznosti obžaloval.

Učen človek brez dela je kakor obla brez dežja (Arabska narodna).

Oči malo koristijo, ako je pamet slepa.

KAJ PA MED NAMI?

ARGENTINA

Sv. oče je na posredovanje slovenskega duhovnika č. g. Antona Iskra, ki živi v Rimu, poslal brzojav sledeče vsebine: „Sv. oče Pij XII. kliče na novomašnike Bogdana Makovec, Franca Okorna, Alojzija Starc in Jožefa Škerbec božjo moč in razsvetljenje, da bi sveto, goreče in uspešno vedno vršili svoja opravila in podeljuje njim ter vsem, ki bodo prisostvovali svetim obredom, zaproseni apostolski blago slov.“

Novo sv. maše so ob najlepšem poletnem vremenu pritegnile veliko število rojakov v cerkve, kjer so se vršile. Še vedno slovenski človek z veseljem hiti na novomašno slovesnost, da se povešeli z novomašnikom, njegovimi svojci in s Cerkvijo, ki kliče novemu božjemu maziljencu nasproti: „Novomašnik, bodi pozdravljen!...“ Kakor smo že omenili v decembrski številki „Duhovnega življenja“, so v Argentini štirje slovenski bogoslovci iz semenišča v Adrogué postali duhovniki kat. Cerkve. Č. g. Bogdan Makovec je bil prvi, ki je zapel Bogu v čast. 6. decembra 1953 je opravil prvo sv. daritev v San Justu pri Buenos Airesu. Pridigal mu je univ. prof. dr. Ignacij Lenček. Nastavljen je bil v laplatski nadškofiji. — Dva dni nato, na praznik Brezmadežne je pa slovenska skupina iz Floride pozdravila v svoji sredi č. g. Franca Okorna. Pridigal mu je g. svetnik Alojzij Košmerlj, najprej v španščini, nato še v slovenščini. Povdaril je lepoto duhovniškega stanu in tudi njegov križev pot ter pozval g.

novomašnika, naj se zateka k Mariji pod njeno varstvo. Novomašniško kosilo sta pripravili družini Malgaj-Pengov. G. Okorn bo odšel v Chile, kjer se bo pridružil gg. Mohorju in Kunčiču, ki nad vse uspešno delujeta v kraju Cura-cautín ob vznožju visokih Andov. — V nedeljo 13. decembra sta bili dve novi maši: ena v salezijanski kapeli, kjer je redna slovenska služba božja v Buenos Airesu, druga pa v Mendoza. Prvo je daroval č. g. Alojzij Starc, pridigal pa mu je semeniški spirital dr. Filip Žakelj. G. Starc bo nadaljeval s študijami in bo v ta namen živel v buenosaireški nadškofiji. — Na vseh treh novih mašah je mojstrsko pel naš najboljši pevski zbor „Gallus“, ki je povsod, zlasti pa v San Justu, vzbujal splošno pozornost. — V Mendoza je č. g. Jože Škerbec razveselil slovenske rojake, ki hrepentijo po rednem dušnem pastirju, s svojo novomašno daritvijo. Pridigal mu je niv. prof. dr. Ivan Ahčin. G. Škerbec je nastavljen kot g. Makovec v laplatski nadškofiji.

Tudi slovenski lazaristi v Argentini se letos veselijo svojega novomašnika. Je to č. g. Francé Susman. Rojen je bil v fari Preserje pri Borovnici. Kot domobranec se je prebil v Italijo, kjer je študiral v taboriščnih gimnazijah Servigliano in Senigallia. Že kot študent je silno ljubil misijonsko misel in bil vodja dijaškega misijonskega krožka. Zato ga je srce vleklo v misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega, v katero je vstopil jeseni leta 1946. Živel je nekaj časa v Rimu, nato pa leta 1948

č. g. novomašnik Francé Susman CM

odšel v Argentino, kjer je dovršil svoje študije. Posvečen je bil v Marijini baziliki v Lujanu, novo mašo pa je opravil na svetí božični dan v salezijanski kapeli v Buenos Airesu. Pri digal mu je redovni sobrat č. g. Ciril Demšar CM, ki že od decembra 1947 blagoslovljeno deluje ob vznožju prestola lujanske Matere božje.

Prvo sv. obhajilo slovenskih otrok se je izvršilo na prvo adventno nedeljo 29. novembra 1953 v Ramos Mejia, kjer živi močna skupina Slovencev in imajo redno nedeljsko službo božjo. Otrok je bilo 25. Sv. mašo je opravil g. Jože Jurak, na koru pa je prepeval otroški zbor pod vodstvom gđč. Anice Šemrov. Argentinci so občudovali lepo izvedbo vse svečanosti in so potem prišli čestitat našim učiteljem in učiteljicam, ki so res vložili veliko truda v pripravo sv. obhajila. Ni manjkalo seveda slikanja in običajne pogostitve. Dva tedna nato je g. svetnik Karol Škulj pripravil v San Martinu, kjer pastiruje, prvo sv. obhajilo za 12 slovenskih otrok. Prvo sv. obhajilo, velikončna in telovska proce-

sija, proslava naših žrtev so prireditve, ki najlaže povežejo vso slovensko skupnost v Velikem Buenos Airesu. Zato je prav, da se pri tem sile ne cepijo in se enotno nastopa, kajti tujcu bomo imponirali le, če bo videl, da smo trdno med seboj povezani.

V Argentini Miklavža ne poznajo. Njegovo vlogo so prevzeli sv. Trije kralji (Los Reyes), ki otroke obdarijo. Slovenske družine se pa tudi v tujini držijo stare navade, da je treba Miklavža poklicati v hišo, ko okrog darila raznaša. Že v soboto 5. decembra se je pokazal na Floridi pri žužkovih. Nato jo je mahnil n Lanus, kjer ga je slovenska soseska pričakovala na farnem dvorišču pri cerkvi sv. Jožefa. V nedeljo 6. decembra se je oglasil v San Martinu, kamor ga je povabila Elizabetina konferenca. Proti večeru pa je obiskal še Slovence, ki so se odzvali povabilu Misijonske zveze in prišli na miklavževanje. Pa tudi v Córdoba je sv. Miklavž našel prijazen sprejem. Gostoljubna Gaserjeva družina mu je odprla vrata in tako je mogel obdariti vse slovenske otroke. Bil je pri tem navzoč tudi dušni pastir cordobskih Slovencev prof. g. Francé Levstek.

Praznik Brezmadežne je že od nekdaj praznik naše mladine. Tudi v Argentini naj bi ta dan združil v svoji sredi vse naše fante in dekleta, ki hočejo ostati zvesti idealom, radi katerih so zapustili slovensko zemljo. Letošnji praznik je bil še posebej pomemben, saj se je z njim začelo jubilejno Marijino leto. Žal v Argentini trgovina in industrija tega praznika ne priznata. Toda kljub temu so slovenski rojaki praznik po krščansko praznovali: brez dela in s službo božjo. Nekaj izjem pa je seveda vedno, ki jim je denar več kot korist duše. Zjutraj je bila v salezijanski kapeli sv. maša, namenjena zlasti naši mladini, ki je tudi prešla sv. obhajilo. Pridigal in maševal je g. Jože Jurak. Popoldne je bila najprej pobožnost v cerkvi, kjer je pridigal č. g. dr. Filip Žakelj o Marijinem jubilejnem letu. V salezijanski dvorani so naši fantje in dekleta, včlanjeni v Slovenski fantovski zvezi in Slovenski

dekliški organizaciji, nato priredili marjansko akademijo, katere glavna točka je bila uprizoritev „Flamske Marije“, dela, ki ga je spisal Felix Timmermans in Ivan Korošec dramatisiral in prestavil v sedanje slovensko okolje. Bila je ta predstava vsekakor dogodek v naši gledališki kroniki in vsem, ki so sodelovali v veliko čast. Kljub majhni propagandi je prišlo nad pričakovanje veliko ljudi, kar dokazuje, da naši ljudje cenijo delovanje naših fantov in deklet in jih radi pridejo gledat.

Da je temu tako, dokazuje tudi družabna prireditev, ki jo je 8. novembra 1953 priredil Gospodarski odbor obeh organizacij. Prireditev, katere osrednja točka je bil srečolov — do sedaj največji, kar smo jih imeli v Argentini — se je vršila na slovenski Pristavi v Moronu ob lepem vremenu in obilnem obisku rojakov iz bližnje in daljne okolice. Čisti dobiček prireditve je bil namenjen ureditvi športnega prostora na novokupljenem zemljišču, ki leži poleg „Pristave“ v Moronu in katerega je v za-

četku lanskega leta kupil gospodarski odbor obeh naših mladinskih organizacij namenom, da služi vsej slovenski mladini na območju vel. Buenos Airesa. — Naši rojaki so s tem, ko so darovali res lepe in bogate dobitke in tudi svojo lepo udeležitvijo na prireditvi dokazali, da cenijo trud, ki ga obe organizaciji žrtvujeta za našo mladino, ki stremi za tem, da se čimpreje osamosvoji in tako nadaljuje z delom, ki ga je morala v domovini pustiti nedovršenega.

Od vodstva Gospodarskega odbora Slovenske fantovske zveze in Slovenske dekliške organizacije smo izvedeli, da mislijo še tekom tega leta ves prostor ograditi in sicer ob cesti z zidano ograjo, ob straneh pa z žično mrežo in zasaditi z živo mejo. Upajmo, da si bodo kmalu postavili tudi svojo streho, kar bo brez dvoma v veliko korist vsej slovenski skupnosti v Buenos Airesu. Vse kaže, da je odbor prijel vso stvar zelo resno v roke. Mi pa jim želimo pri tem božjega blagoslova in naklonjenosti vseh naših rojakov.

Slovenski pevski zbor „Soča“ (San Fernando, Argentina), sestavljen v pretežni večini iz primorskih rojakov s svojim agilnim dušnim pastirjem č. g. Vinko Flekom

Ker je slovensko naselje v Lanusu nekoliko daleč od slovenske Pristave v Moronu, imajo člani Slovenske fantovske zveze svoj odsek, ki nosi ime po ubitem bogoslovcu „Jože Mehle“. Odsek živahno deluje. Ima že svoj športni prostor. V nedeljo 6. decembra je bil drugi občni zbor odseka SFZ. Za predsednika je bil izvoljen brat pok. Jožeta Mehle g. Stanko Mehle.

Zelo visoko število mož se je 12. in 13. decembra udeležilo zaprtih duhovnih vaj, ki jih je zelo uspešno in na veliko zadovoljstvo udeležencev vodil č. g. Gregor Mali. Vseh, ki so prišli na duhovne vaje, je bilo 77.

Sveto noč so Slovenci v Buenos Airesu kot pretekla leta doživljali v kripti bazilike sv. Roze. Polnočno mašo je opravil glavni slovenski dušni pastir g. Anton Orehar. Pel je kot vedno pevski zbor „Gallus“. Rojaki so v velikem številu prihiteli k angelski mizi. — Isto noč je g. Vinko Flek pripravil za slovenske rojake, zlasti tiste s Primorskega v San Fernandu polnočnico, ki jo je daroval g. novomašnik Bogdan Makovec. Pel je zbor „Soča“, čigar sliko v tej številki objavljamo.

Lepo doživetje je pomenilo za slovensko šolsko mladino izlet v Muñiz, 40 km ven iz Buenos Airesu. Ta izlet se vrši vsako leto okrog božiča in pritegne vedno nad 100 šolskih otrok. Izletna točka je bila kinta (pristava) g. Gallarda. Zjutraj je bila maša, ki jo je opravil katehet skupine Capital (mesto Buenos Aires) g. Jože Jurak. Letošnji izlet je bil posebno zanimiv radi medsebojnega tekmovanja posameznih šolskih okolišev v raznih mladinskih tekmovalnih igrah.

„Duhovno življenje“ za januar 1954 je izšlo že sredi decembra in je bilo zelo ugodno sprejeto. Tako oprema kot bogata vsebina sta mnoge nenaročnike navdušila, da so se takoj odločili za novi letnik.

Staro leto 1953 so Slovenci različno zaključili. Mnogi so šli k svetim uram, ki so se kot običajno vršile na večer pred prvim petkom. Bilo je mnogo raz-

logov, da so se Bogu zahvalili za prejeta dobrote in se priporočili tudi vnaprej. Kdor pa je hotel v veseli družbi pričakati novo leto, je pa tudi imel dovolj prilike. Bila so slovenska silvestrovanja v Lanusu, Buenos Airesu, zlasti lepo pa je bilo na slovenski Pristavi v Moronu. Tako je ugasnilo eno leto več v večnost in za eno leto bliže smo mi vsi smrti in poslednjim stvarem, ki smrti sledijo. Ali smo pa tudi pripravljene, če nas bo Bog naglo poklical?

Jubilej. V decembru je praznoval sedemdesetletnico svojega življenja Slovenec, ki zasluži, da se ga spomni tudi „Duhovno življenje“. Je to g. Franco Kremžar, časnikar in politik, ki je 4. decembra 1953 dopolnil sedemdeset let. Ves čas življenja je živel iz vere in bil neomajno vdan v voljo božjo. Le tako je mogel prenesti udarce, ki so nanj zadnje desetletje deževali: nasilna smrt sina duhovnika Marjana, ki ga je v Srbiji zahrbtno umoril rdeči zločinec, tragična smrt sina Franceta, ki je kot poveljnik posadke zgorel v Grahovem, beg v tujino, nato leta beraštva, brezpravnosti in brezdomstva. Danes mu Bog kot nekdanj trpinu Jobu vrača dobrine, ki mu jih je vzel: ima svoj dom in kljub sedmim križem je danes veliko bolj mlad, kot pa je bil skoro pred desetimi leti. Naj bi mu Bog dal dolgo in mirno življenjsko jesen, in če Bog dá, povratek v njegov domek v Mostah.

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Slavnost v Collinwoodu. 15. novembra 1953 je bila blagoslovljena in uradno izročena v uporabo nova povečana šola in dvorana pri fari Marije Vnebovzete. Prejšnja farna šola namreč že ni odgovarjala zahtevam in potrebam rastoče fare. Novo poslopje ima osem prostornih šolskih sob, veliko dvorano z gledališkim odrom in udobno kuhinjo. Blagoslovitev je izvršil clevelandski pomožni škof mons. John Krol. Največ zaslug za novo šolo ima seveda domači župnik Matija Jager.

Posvečenje zvonov pri sv. Vidu. Iste-

ga dne je škof dr. Rožman posvetil v fari sv. Vida, kjer župnikuje Father Baznik, nove zvonove. Posvečenje zvonov je daljše kot samo blagoslovitev in zahteva posebnih obredov. Novi zvonovi ne rabijo ne vrvi ne zvonarja. V zakristiji in na koru ima vsak zvon svoj odgovarjajoči gumb, in če se nanj pritisne začne zvoniti. V bodoče bodo ljudje potrebni le še pri pritrkovanju. Vse drugo bo šlo avtomatično.

SPOZNAL GA JE

V nekem večjem mestu na Škotskem je bil zdravnik, o katerem je bilo znano, da za prvo posvetovanje terja zelo veliko, za naslednja pa manj. Pride k njemu Škot z besedami: „Tu sem zopet, gospod doktor!“ — Zdravnik je spoznal, da je Škot šele prvič pri njemu. Bolnika je natančno pregledal, potem pa rekel: „Mirno jemljite zdravilo“ naprej, ki sem vam ga zadnjič predpisal.“

Kljub neprestanemu dviganju cen je konzorcij „Duhovnega življenja“ sklenil ostati pri dosedanji naročnini 50 pesov, toda le pod pogojem, da naročniki poravnajo svojo obveznost do lista do 30. junija 1954. Vsakdo od naročnikov naj se torej že sedaj odloči, kaj bo storil. — Vsi, ki bodo do nedelje 7. februarja 1954 poravnali celoletno naročnino za „Duhovno življenje“, bodo imeli tudi pravico do enega izmed 25 nagradnih dobitkov, ki bodo izžrebani na veliki prireditvi „Duhovnega življenja“ dne 7. februarja 1954 na slovenski Pristavi v Moronu. Zato ne odlašajte s plačevanjem naročnine. Dvakrat da, kdor hitro da!

MNOGI TE BODO ZAVIDALI

„Beseda ni konj,“ pravi znana rečenica. Mnogi v tvojem okolju se ti smejejo v obraz, ko neustrašeno izpoveduješ in pametno braniš svojo vero. Toda vedi, da te že danes in te bodo še bolj jutri v svojih srcih zavidali.

CORREO ARGENTINO SUC. 6	TARIFA REDUCIDA
	Concesión No. 2560

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ MORETE NAROČITI IN PLAČATI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio
Kanada: Turk Francé, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario
Trst: Stanko Janežič, Mačkoviče 7, Dolina, Trieste
Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria
Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Waverley, N. S. W.

„Duhovno življenje“ je slovenski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (Dr. Francé Gnidovec). — Naslov: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina znaša za Argentino 50 pesov, če se plača do 30. junija 1954; po tem dnevu in v obrokih 60 pesov. Za USA in Kanado 5 dolarjev, za Italijo 2000 lir, za Avstrijo 75 šillingov, drugod v protivrednosti dolarja. — Tiska Imprenta „Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, tel. 86.5120

• PRIZADEVAJTE • SI, DA •

• BOSTE • IMELI • LJUBEZEN •

I. KOR. 13, 13

V TEJ ŠTEVILKI BOSTE BRALI

BLESTEČA KRONA .. papež Pij XII. — Al. Košmerlj	65
VODI ME! .. Kardinal John H. Newmann	71
NAŠE SEGE NA DOMAČIH TLEH Joža Kmetov	72
TRES FIESTAS SIGNIFICATIVAS Joe Juck	76
ZAPOVED KRŠČANSKE LJUBEZNI dr. Ignacij Lenček	77
LJUBEZEN REŠUJE N. Z.	82
„GLEJ, BLAGROVALI ME BODO ODSLEJ VSI RO-	
DOVI“ dr. Filip Žakelj	85
SKOZ MORJE ŽIVLJENJA Franjo	88
RODOVNIK JEZUSOV dr. Mirko Gogala	89
PTUJSKA GORA M. Marolt in dr. Jože Krivec	93
BOL Vladimir Kos	97
KRST V SILI Gregor Hribar	98
SVETI GRAL K-č	102
ČLANSTVO RAZNIH VERSTEV V USA Matija Škerbec	104
PROSTOZIDARSTVO V SOD. SVETU .. dr. Ivan Ahčin	105
PODOBE KRŠČANSKE OSEBNOSTI Anton Iskra	109
VAŽNOST IN POMEN DELA ZA NAŠ ČAS .. A. Horvat	114
KAJ PA DOMA? ..	122
VOLK IN JAGNJE La Fontaine	122
KAJ PA MED NAMI? ..	124
DROBNE 70,	101

PLATNICE IN VSA STALNA ZAGLAVJA RISAL HOTIMIR GORAZD